

En eksplorativ studie av thailandske etterkommeres erfaringer og utviklingsmuligheter i Norge

Natthakit Benjakul

VEILEDER

Maryann Jortveit

Randi Edland Kroken

Universitetet i Agder, 2021

Fakultet for samfunnsvitenskap

Institutt for sosiologi og sosialt arbeid

Førord

Denne masteroppgaven ville ikke ha vært mulig uten de uvurderlige årene gjennom mitt universitetsliv. Det var en livsreise hvor jeg har lært mye og utviklet meg til det beste for meg selv.

Først og fremst vil jeg rette en ubeskrivelig stor takk til veilederne mine, Maryann Jortveit og Randi Edland Kroken, for støtten og engasjementet dere har vist gjennom 2020-2021. Jeg hadde ikke klart meg uten deres motiverende ord. Det har også vært en lang skriveprosess og takk for at dere har vært tålmodige og for alle de positive og konstruktive tilbakemeldingene. Jeg er ikke flink til å sette ord på egne følelser, men dere vil og forblir alltid mine forbilder.

En stor takk for alle informantene som stilte til intervju og deltok i denne studien. Det har vært noen tunge stunder for mange, og jeg setter stor pris på at dere delte erfaringer og tanker rundt temaene som har blitt tatt opp i denne masteroppgaven.

Til sist er jeg stor takknemlig for alle som har vært med meg gjennom denne reisen.

Tusen takk til min familie Benjakul, Phannarai og Sopisa, som sørget for at jeg har nådd dette målet. Dere har vært forståelsesfulle til de beslutningene jeg har tatt gjennom universitetslivet. I tillegg vil jeg også takke til Lea Torp for all støtte og tid du har gitt til meg hele veien. Jeg er evig takknemlig for det.

Takk til Natalie Tansirikul Rød for de nyttige innspillene. Takk til Fredrik Saanum og vårt tidligere støttende læringsmiljø. De uforglemmelige årene vi har samarbeidet sammen har bidradd til hvor jeg er nå i dag, og dette setter jeg virkelig stor pris på.

Abstract

Family migration is a major form of migration among Thais in Norway, in which the migration's decision is overwhelmingly influenced by immigrant parents, particularly mothers who have immigrated via transnational marriage. However, the children's desire to migrate has been disregarded. There is little information regarding their lives after being relocated to another country. Along with this and the constraints of the available literature, the purpose of this study is to explore the migratory experiences and the developmental opportunities of Thai children of immigrant parents.

To address these issues, I combined Bronfenbrenner's developmental ecological systems theory, Harkness and Super's developmental niche theory, and perspectives from Thai immigrant families to examine the impacts of migration, families, and social environments, as well as the possibility of intergenerational relations and conflicts between mother and child that could shape the outcome of development prospects for Thai immigrant children in Norway. The exploratory qualitative research method and hermeneutic phenomenology epistemology provide the methodological framework for gaining an in-depth understanding of Thai children's migration in Norway. Ten Thai youth who have been residing in Norway for an extended period, were interviewed. They shared similar circumstances upon their arrival under auspices of family reunification. By reflecting their life and migration experiences in Norway, it has been shown that there are primarily three consecutive migration phases. The first one is about the consequences of being abandoned as children by their mothers. The second is their journeys to Norway and experiences with family reunification. Finally, the third migration phase focuses on their early years in Norway and, among other things, how they define their own experiences of being in a new country. The findings from this study provide a broader perspective on how their developmental opportunities in Norway may be conceptualized. Commonly, during the early years of migration, Thai immigrant children were confined to their home environment, in which the presence of family members is crucial for the child's development. Building on previous research, this study demonstrates that the developmental opportunities have expanded to include the child's social network. Moreover, some Thai immigrant children develop a decreased reliance on their mothers, allowing them to integrate into their new social environment in Norway. To summarize, this study elucidates the understanding of Thai immigrant children's immigration experiences, which imply that the mother-child linkage is, after all, a fundamental role in their growth and development during the immigration processes, through the lens of Thai children's experiences in varying surroundings and settings.

Sammendrag

Familie immigrasjon er en av de største formene for migrasjon av thailendere i Norge, spesielt mødre som har migrert via et transnasjonalt ekteskap. Likeledes har beslutning om vært styrende fra den migrerende forelder, mens barnets ønsker om å migrere har blitt oversett. Det er lite informasjon om livene deres etter de har blitt flyttet til et annet land. Med dette og mangelen på tilgjengelig litteratur, blir hovedformålet til denne studien å utforske erfaringer og utviklingsmuligheter som thailandske etterkommere har.

For å avklare disse problemene, kombinerte jeg Bronfenbrenners utviklingsøkologisk perspektiv, Harkness og Supers utviklingsnisje teori, samt perspektiver fra Thai migrantsfamilier for å undersøke innvirkningen av migrasjon, familie, sosiale miljøer og muligheten for intergenerasjonelle relasjoner og -konflikter mellom mor og barn kan være med på å forme utviklingsprospektene til thailandske etterkommere barn i Norge. Den eksplorative kvalitative forskningsmetoden og hermeneutisk fenomenologi epistemologi forsørger det metodiske rammeverket for å få fram en dypere forståelse av thailandske etterkommere barns migrasjon til Norge. Ti thailandske etterkommere som har bodd i Norge i en lengre periode ble intervjuet. De delte lignende når det gjaldt deres familiegjenforenings migrasjon til Norge. Gjennom å reflektere over deres liv og migrasjonserfaringer til og opphold i Norge, kommer det frem at det er primært tre faser i en migrasjon. Den første omhandler konsekvenser av å bli forlatt som barn av deres mødre. Den andre fasen skildrer reisen deres til Norge og erfaringer med familiegjenforening. Til slutt den tredje fasen fokuserer på deres tidligste år i Norge og blant annet, hvordan de definerer deres egne erfaringer av å være i ett nytt land.

Funnene fra denne studien gir et bredere perspektiv på hvordan thailandske etterkommeres utviklingsmuligheter i Norge trer frem. Ofte, spesielt i de tidligste årene av migrasjonen blir thailandske etterkommere barn ofte begrenset til deres hjemme miljø, hvor nærvær av familiemedlemmer er ytterst viktig for barnets utvikling. Ved å bygge på tidligere forskning, demonstrerer denne studien at utviklingsmuligheter utvides til å inkludere barnets sosiale nettverk. Det viser også at noen thailandske etterkommere opplever at minkende avhengighet av mor, tillater dem å integrere inn i deres nye sosiale miljø i Norge. For å oppsummere vil denne studien belyse betydningen av å forstå at båndet mellom mor og barn er en fundamental rolle for barns vekst og utvikling gjennom migrasjonsprosessen, sett i lys av erfaringene til thailandske etterkommere som har levd i forskjellige settinger og miljøer.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	1
1.1 Bakgrunn for valg av tema og problemstilling.....	1
1.2 Begrepsavklaring og kontekst	4
1.3 Oppgavens disposisjon.....	6
2. Teoretisk rammeverk	7
2.1. Bronfenbrenners utviklingsøkologi teori	7
2.2 Krysskulturell oppvekst i et utviklingspsykologisk blikk.....	12
2.2.1 Utviklingsnisje	14
2.2.2 Foreldres etnoteorier.....	15
2.3. Aktuell forskning og relevante litteraturer	17
2.3.1 Tilbakeblikk til Bronfenbrenners modell	17
2.3.2.Immigrantfamilier	20
2.3.3 Intergenerasjonelle konflikter og relasjoner	21
3. Metode	25
3.1 Kvalitative metoder som forskningsstrategi.....	25
3.4 Vitenskapsteoretisk posisjon	27
3.3 Forforståelser.....	28
3.5. Datainnsamling	30
3.5.1 Intervjuguiden	31
3.5.2 Rekruttering av deltakere og utvelgelseskriterier	32
3.5.3 Forberedelse og gjennomføring av intervjuer.....	34
3.6 Bearbeiding av data og transkribering	37
3.7 Forskningskvalitet.....	38
3.8 Forskningsetiske retningslinjer	40
4. Resultat av funn	41
4.1 Livet i Thailand	41

4.1.1 Familieforhold i barndom	41
4.1.2 Foreldrenes skilsmisse	46
4.2 Overgangen til Norge.....	50
4.2.1 Planlagt overgang.....	51
4.2.2 Tvungen overgang.....	53
4.3 Livet i Norge	55
4.3.1 Mor: en uforutsigbar relasjon.....	56
4.3.2 Svekket omsorgssituasjon i familien.....	59
4.3.3 Livet i Norge i dag	60
5. Diskusjon.....	62
5.1. Mors tilstedeværelse	63
5.2 Barns forpliktelser i den thailandske familien.....	65
5.3 Overgang til Norge og dens effekter på thailandske etterkommere	67
5.4 Utviklingsmuligheter i Norge.....	71
5.4.1 Familieliv	72
5.4.2 Sosialiseringarena	73
5.4.3 Forpliktende ansvar overfor familien	75
5.4.3.1 Livet i dag.....	78
6. Avslutning	81
7. Litteraturliste	83
Vedlegg 1: Intervjuguide.....	90
Vedlegg 2: Informasjonsskriv.....	92
Vedlegg 3: NSD sin vurdering	95

1. Innledning

Denne studien har som siktemål å formidle kunnskap om erfaringer gjeldende innvandring til Norge og hvordan en gruppe innvandrere erfarer det å flytte fra sitt hjemland og etablere seg i et nytt samfunn. Denne studien omhandler personer med opprinnelse fra Thailand som har flyttet til Norge før voksen alder for å gjenforenes med sine biologiske mødre, som allerede har etablert seg i Norge. Siden det foreligger lite forskningsmateriale om denne gruppen, er hensikten med studien å gi et innblikk i livet til en gruppe av unge thailandske innvandrere som er lite beskrevet i litteratur og forskning, og som man sjelden hører fra i det norske samfunnet. Forskningsprosjektet baserer seg på en eksplorativ studie som egner seg godt på områder der det finnes lite forskning fra før.

1.1 Bakgrunn for valg av tema og problemstilling

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) ligger Thailand på tiende plass på listen over landbakgrunn for innvandrere (SSB, 2021C). Per januar 2021 viser tall fra SSB at den thailandske migrantpopulasjonen i Norge består av 21528 mennesker sortert etter landets nåværende befolkning av ikke-norskfødte thailendere med utenlandsk bakgrunn (SSB, 2021B). Og om vi ser etter kjønnsfordeling, viser statistikken at innvandring fra Thailand er svært kvinnedominert med 18085 kvinner og 3443 menn (SSB, 2021A). Ut ifra Utlendingsdirektoratet (UDI), som behandler søknadene om innvilget familieinnvandringstillatelse, viser det seg at 514 personer med Thailand statsborgerskap har fått lovlig opphold i Norge ved familieegjenforening eller familieetablering for å bo med sitt familiemedlem i Norge (UDI, u.å.-b). Av totalt antall personer som har fått innvilget søknad, er inngåelse av ekteskap den største tillatelsesgrunnen for den thailandske befolkningen som velger å migrere fra hjemlandet sitt for å bosette seg i Norge, representert av 396 personer. Og 114 personer tilsvarer barn under 18 år som skal møte med familiemedlem som oppholder seg i Norge (UDI, u.å.-a). Det er flere tilfeller hvor familieinnvandringstematikken blir fremstilt i nasjonal- og internasjonal forskning i ulike publikasjoner, at de ofte tar utgangspunkt i thailandske kvinner som gifter seg med vestlige menn og hvordan livet deres utfolder seg etter et transnasjonalt ekteskap (Castello, 2019; Kanchanachitra & Chuenglertsiri, 2020; Lidén, 2005; Lie, 2004; Molstad & Steinkellner, 2020; Niyomsilpa, Kanchanachitra, Chuenglertsiri, & Punpuing, 2018; Pang, 2021).

Den lave andelen av thailandske barn kan forklares med Norges befolkningsstatistikk om familieinnvandring og ekteskapsmønster (Molstad & Steinkellner, 2020) at de fleste thailandske barn som har fått opphold i Norge, forårsakes hovedsakelig av thailandske kvinner som er gift med etniske norske personer, og etter en viss botid i Norge har de søkt om familiegjenforening for å gjenforenes med familiemedlemmer som er forlatt i Thailand. Det påvises at foreløpige forskninger og faglitteratur om forholdet mellom kvinner som gifter seg med norske menn og barn av thailandske kvinner som allerede har migrert til Norge, identifiseres som et kunnskapshull. Og dette kunnskapshullet er med på å danne utgangspunktet til denne studien, med et formål om å skape nyere kunnskapsgrunnlag omkring dette temaet.

Hovedfokuset og oppmerksomheten i denne studien er rettet mot thailandske barns erfaringer og deres opplevelser fra Thailand og Norge. Ut ifra eksisterende kunnskap om innvandrers barns posisjon i transnasjonalt ekteskap, kan det konstateres at utfordringer for thailandske barn ligger i det å være særkullsbarn. Særkullsbarn vil si en person som ikke er felles barn av mor og hennes nåværende ektefelle, men barn av mor fra et tidligere forhold, og en slik posisjon vil i etterkant ha konsekvenser på barns handlingsmuligheter ved ankomst til og i Norge (Lidén, 2005).

Ved å legge frem fortellingen i en kronologisk rekkefølge vil det synliggjøre problematikken ved barnas vei til Norge. Vi vet fra den foreliggende kunnskapen at innvandrerbarn blir værende i hjemlandet med slektninger eller nærpersoner mens deres biologisk mødre lever sitt nye liv i Norge, og venter til de eventuelt forsøker å få med seg barna gjennom familiegjenforening (Lidén, 2005). Det å oppleve separasjoner og foreldres fravær kan virke utfordrende for gjenværende barn. Jo lengre tid barn lever uten mor, jo større blir sjansen for at det å skulle forholde seg til henne blir en stor utfordring (Odden, 2018). At barn plutselig må bevege seg inn i migrasjonsprosesser kan ofte være en kilde til splid og splittelser i familiene, føre til belastende situasjoner der de taper sosialt nettverk, og familiekretsen forblir deres eneste støttespillere (Christensen, 2019). Betydningen av særkullsbarns situasjon i det nye familielivet, kan i dette tilfellet forstås som personer som kommer til Norge på grunn av familiegjenforening, og har i de første årene kun en midlertidig oppholdstillatelse som varer frem til et bestemt tidspunkt (Lidén, 2005). For å kunne søke om permanent oppholdstillatelse med rett til å få bo i Norge uten tidsbegrensinger, kreves det at man må ha sammenhengende opphold i Norge de siste årene (UDI, 2020). I utlendingsloven om familieinnvandring (§§ 39–53) kommer det fram at søknader om oppholdstillatelser er på flere måter avhengig av

familiemedlem som allerede er bosatt i landet. I det tilfellet fremstår ektefellen med norsk statsborgerskap som en forutsetning for både etablering av samliv i Norge, og gjenforening av gjenværende familiemedlemmer og at de skal kunne få lovlig opphold i vertslandet. Med rammebetingelsene som utlendingsloven gir, kan det å få familieinnvandringstillatelse for innvandremødre som skal bringe med seg et nytt familiemedlem, være avhengig av sin ektefelle for å kunne bosette seg i Norge. Og igjen er barn av innvandrere avhengig av mor for å få retten til å oppholde seg i Norge. Ellers mister begge retten til å bo i landet og oppholdstillatelsen. Nettopp fordi deres livsbetingelser for familieinnvandring uten permanent oppholdstillatelse er avhengig av et familiemedlem i Norge med norsk statsborgerskap (Lidén, 2005). Dermed bærer både innvandremødre og barn av innvandrere en utfordring hvor i de aller fleste tilfeller kun får innvilget en midlertidig oppholdstillatelse, og hvis de eventuelt vil utvide sine oppholdstillatelser må de fortsette i et samlivsforhold med ektefellen inntil de fyller kravene til permanent oppholdstillatelse. Dette gir den norske ektefellen en viss kontroll over kvinnens og barnets liv dersom han ikke ønsker å fortsette ekteskapet, noe som kan arte seg som et maktmiddel (Lidén, 2005).

På bakgrunn av det ovenstående er jeg interessert i å se nærmere på thailandske etterkommeres liv før og etter deres opphold i Norge og belyse noen av de vanskelighetene som oppstår i deres liv i Norge. Siden det mangler omfattende forskninger om thailandske innvandre i Norge og disse vises hovedsakelig i form av statistikk, dermed finnes det få undersøkelser i faglitteraturen knyttet til denne innvandrergruppen. Og ettersom tidligere forskninger legger hovedvekten på thailandske kvinner i et transnasjonale ekteskap, mangler det kunnskap om erfaring og opplevelser tilknyttet de gjenværende barn i Thailand som senere bosettes i vertslandet. Av dette er det behov for å fremme forskning som kan gi et kontekstuell forståelsesgrunnlag for kontakt mellom innvandrerbarna og deres mødre, deres overgang og utvikling overtid. På bakgrunn av dette har jeg formulert problemstilling som følgende:

«Hvilke erfaringer har thailandske etterkommere med å migrere til Norge, og hva slags utviklingsmuligheter har de i Norge?»

Problemstillingens formål er å undersøke et tema som vi vet relativt lite om fra før, og det framstår som hensiktsmessig å starte forskningsprosessen med å se på grunnlaget for fenomenet som studeres. Statistikk om innvandring og rapporter om ekteskapsmønster har vært viktig for å kunne utarbeide denne problemstillingen. Basert på systematiske litteratursøk og undersøkelse, er innvandrerbarn tilsynelatende lite vektlagt av forskningsfeltet. Og hvordan

barn av thailandske innvandrere lever i Norge er dermed et mindre utforsket tema. Ettersom det eksisterer et kunnskapshull på barn og unge thailandske i det norske samfunnet ønsker jeg i denne oppgaven å løfte frem deres erfaringer ved å undersøke hva som er typiske trekk ved migrasjonsprosessen for thailendere til Norge. Problemstillingen rettes for det første mot å bygge et forståelsesgrunnlag for hvilke erfaringer thailandske etterkommere hadde om sitt hjemland da de var gjenværende som barn og undersøker nærmere om atskillesensperioden fra biologisk mødre og de konsekvenser som følger for thailandske barn som blir igjen i Thailand. For det andre rettes problemstillingen mot perioden da det søkes om gjenforening og perioden hvor barna flyttet sammen mor og bosatte seg i Norge. Målet med dette er å avdekke erfaringer som kan tenkes å være kjennetegn for thailandske barns overgang til Norge. For det tredje fokuserer problemstillingen på deres erfaringer og analyserer hvilke utviklingsmuligheter thailandske barn har i Norge når de befinner seg i det nye landet. Ved siden av denne problemstilling har jeg som mål å belyse forholdet mellom thailandske barn og deres mor for å se om det kan ha betydning for thailandske barns utvikling i Norge. Dette muliggjøres ved å få fram thailandske barns egne opplevelser og deres tolkninger vedrørende mødres situasjon. Bakenforliggende forklaringer til den andre delen av problemstillingen er fra mine samlende resonnementer av overnevnte rapporter og indikerer at mor spiller en sentral rolle til etterkommer barn ved ankomst til Norge og samtidig kan mor fremme ulike utviklingsmuligheter og begrensinger når barnet forsøker å bosette seg i Norge.

1.2 Begrepsavklaring og kontekst

Flere begreper som er omtalt i denne studien inngår i ulike fagdisipliner hvor forfatter bruker samme begrepet når de skal formidle ett konkret budskap til en definisjon på fenomenet. Dette fører til at begrepene kan ha overlappende betydning med meningsinnholdet som framstår ulikt, og er derfor viktig å konkretisere. I den følgende delen skal jeg gjøre rede for å gi en oversikt og kontekst til studien.

Etterkommere

Valg av begrep når det gjelder personer som forflytter seg, eller velger å forlate sitt opphavsland kan være vesentlig. Dette er for å gi leseren et bakteppe om at valg av begrepsbruk kan relatere til en gjenkjennelse av hvilke oppfatninger disse personene har i Norge. I det norske samfunnet benyttes ofte et begrep som gjenspeiler fortidens handlinger. Offentlige myndighetene benytter

en samlet begrepsbruk som *innvandrere* for å henwise til personer som selv har innvandret til Norge og *norskfødte med innvandrerforeldre* om personer som er født i Norge (Dzamarija, 2019). En annen relevant betegnelse som har samme begrepsinnhold er blant annet nyankomne innvandrere (NOU 2001: 20, s.14), ikke-vestlig og vestlig innvandrere (Høydahl, 2008). Men ofte vil disse overnevnte begrepstermene anvendes til forskningsformål og kan muligens gi feil kontekstuelle forståelse av ens migrantsituasjon. Dermed har jeg i sammenheng med denne studien bestemt meg for å bruke «etterkommere», som etter min oppfatning gir en tilstrekkelig illustrasjon at disse barna må følge etter sin mor som har bosatt seg i Norge. Begrepet *etterkommer* brukes i den betydningen der mor har innvandret til Norge og etter hvert forsøker å ta med barnet sitt til det nye landet, vanligvis ved å søke om familieinnvandring og at barnet deretter har fulgt etter sine mødre.

Familiegjenforening

Oppgavens formål er å kaste lys over migranter som kommer til Norge kun gjennom familiegjenforening. I faglitteratur omtales familiegjenforening med at familien blir gjenforent etter en viss tid med atskillelse, som ofte er et resultat fra ufrivillig og uønsket atskillelse (Berg & Gravråkmø, 2016; Sveaass & Reichelt, 2011). Familiegjenforening viser hva som står på spill for alle involverte parter av thailandske mødre, deres ektefelle og deres gjenforente barn. Gjenværende barn kan ikke flytte og oppholde seg i Norge før mor og hennes ekteskap oppfyller de kravene som er stilt i norske lover. I Norge kreves det at den som søker familiegjenforening, selv kan forsørge familiemedlemmene (Odden, 2018, s. 149). Et av de vilkårene handler om at foreldre og søkeren som referansepersonen skal bo sammen med barna og ha en tilstrekkelig inntekt. Referansepersonen henviser til personen i familien som bor i Norge og som har norsk statsborgerskap. I særskilte omstendigheter kan noen få ha oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag dersom samlivet med norsk ektefelle opphører, enten på grunn av at referansepersonen omkommer eller når samlivsforholdet i Norge har blitt preget av mishandling eller grov utnyttelse av ektefellen (Utlendingsloven, 2008, §53). Men personer kan også miste retten til å få innvilget oppholdstillatelse dersom ekteskapet oppløses ved skilsmisse. Dette medfører at det gjenforente barnet og moren mister sin rett til å bosette seg i Norge

1.3 Oppgavens disposisjon

Oppgaven er strukturert i til sammen syv kapitler. Innledningsvis i *kapittel 1* blir det redegjort for bakgrunn av tema og presentasjon av forskningsspørsmålet som omhandler thailandske etterkommeres erfaring før og etter Norge. I tillegg har jeg aktualisert begrepet etterkommere, migrant og familiegjenforening ettersom disse begrepene vil danne et forståelsesgrunnlag i forhold til forskningstemaet. Videre i *kapittel 2*, vil studiens teoretiske rammeverk presenteres. Jeg plasserer min studie i et utviklingsøkologisk perspektiv og har en teoretisk forankring i Bronfenbrenners (1979) økologisk tenkning, og Harkness & Super (2006, 2021) utviklingsnisje som forklaringsmodeller. Deretter gjennomgår jeg aktuelle forskninger med fokus på implikasjoner til Bronfenbrenners modell, immigrantfamilien, intergenerasjonelle relasjoner og intergenerasjonelle konflikter. Disse forskningstemaene er valgt ut ifra min lesning av litteraturgjennomgang som er relevant for å svare på studiens problemstilling. I *Kapittel 3*, følger en metodisk fremgangsmåte av hvordan jeg har gjennomført kvalitativt tilnærming med en eksplorativ forskningsdesign. Metodekapittelet har metodiske refleksjoner på det å forske på et eget felt, vitenskapsteoretiske posisjon, metodiske utfordringer knyttet til bearbeiding av data, før jeg avslutter kapittelet med en vurdering av forskningskvaliteter og etiske hensyn. *Kapittel 4* omhandler analysedelen som følger de empiriske materialer jeg har fått fra intervjuer. Kategoriene og funnene som presenteres i dette kapittelet er utarbeidet på bakgrunn av Van Manen (2016, 2017) sin fenomenologiske forskningsstrategi ved at jeg har gjennomført en tematisk analyse gjennom en refleksiv skriving. *Kapittel 5*, utgjør studiens diskusjon. Kapittelets hovedmål er å se de innsamlende empiriske datamaterialet i sammenheng med teoretiske bidrag, relevante forskninger og drøfte diskusjoner i lys av studiens problemstilling. *Kapittel 6* inneholder en avsluttende refleksjon, med kort sammenfatting av hovedfunnene.

2. Teoretisk rammeverk

I dette kapitlet presenterer de teoretiske perspektivene som danner grunnlaget for analysen av oppgavens problemstilling. Kapitlet starter med introduksjon av Urie Bronfenbrenner (1979) sitt økologiske perspektiv, som setter søkelys på en helhetlig forståelse av menneskelig utvikling. I en økologisk sammenheng vil studien fokusere på fenomenet på tvers av kontekster og prosesser som skjer på de viktige sosialiseringarenaer som thailandske etterkommere befinner seg på, både før og etter flytting til Norge. Siden Bronfenbrenners økologiske utviklingsmodell ble utformet, har det utviklingsøkologiske perspektivet stadig blitt utviklet og oppdatert i mer nyanserte retninger i forhold til ulike fagfelt. Deler av hans teori i denne studien vil dermed hvile på sekundærkilder som et supplement til hans egen tenkning med fokus på sosialisering og barns utviklingsmuligheter. Videre vil Lill Saloles (2018) begrepsapparat som knyttes til krysskulturelle barn være relatert til et utviklingspsykologisk perspektiv og dette blir presentert for å kunne forstå utfordringer med å vokse opp i flere kulturer. Jeg avslutter dette kapitlet med Harkness og Super (2006, 2021) sin utviklingsnisje teori for å sette lys på om barnas oppvekst kan ha blitt preget av foreldre.

2.1. Bronfenbrenners utviklingsøkologi teori

Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologisk teori omhandler en kunnskapsmodell for å forstå menneskelig utvikling i kontekst (Bronfenbrenner, 1979). For å synliggjøre teoriens betydning vil jeg beskrive hvordan hans karriereløp var preget av et forsøk på å avvise den tradisjonelle utviklingspsykologien, til omdanning av begrepet utviklingsøkologi. Med henblikk på studiens problemstilling benytter jeg en tilnærming for undersøkelser av utvikling i kontekst, som en person-prosess-kontekst-tid-modell. Modellen (Bronfenbrenner, 1986A, 1986B,) impliserer utviklingsutfallet hos barn eller voksne når de beveger inn i nye sosiale miljøer og karakteriserer interaksjoner mellom personer og omgivelser de er i. Med prosess og kontekst muliggjør studien å se nærmere på hvordan personer blir påvirket, oppfattet og opplevd av kontekstuelle faktorer, og synliggjør utviklingskonsekvenser når personen forflytter seg til et annet land (Paat, 2013). Tid omtales som en proksimal prosess som utvikles i den retningen den menneskelige utviklingen tar, og samspillprosessen mellom personen og omgivelsene som endres over tid (Bø, 2020).

Urie Bronfenbrenner regnes å være en av de første teoretikerne som rettet blikket på sosialisering i ulike kontekster og kulturer, og som hevdet at analysen av den bør inkludere individ og omgivelser, og hvordan disse påvirker hverandre (Bronfenbrenner, 1944). Bronfenbrenner kritiserte tidligere teoretikere i utviklingspsykologi for at de ikke etterstrebet etter empirisk forskning av barns utvikling som inkluderer nærpersioner som far, mor, andre søsken, og hvordan deres involvering kan ha en effekt på barn (Bronfenbrenner 1960). Blant annet påpeker han at utviklingspsykologien måtte jobbe med en mer virkelighetsnær forståelse av mennesker i hverdagen og ikke i en laboratoriumsituasjon. Tidligere teoretikere hadde studert barns utvikling i unaturlige og uvante situasjoner, noe som gjorde at barn ble forsket på i en fremmed situasjon med en fremmed voksen (Bronfenbrenner, 1974, s. 3). På bakgrunn av dette, har Bronfenbrenner tilbakevist de tradisjonelle teorier om menneskelig utvikling og pekt på at den bør trekke inn elementer der barns utvikling settes inn i en større sammenheng, og ikke utelukker at barns ulike nettverk har en påvirkning på deres utvikling.

Bronfenbrenner endret dermed synet på den menneskelige utviklingen til et økologisk perspektiv og mener at ens utvikling er et resultat av gjensidig påvirkning mellom individ og omgivelser som er innvevd i ulike systemer (Bronfenbrenner 1974). Herav posisjonerte Bronfenbrenner seg selv og sin forskning til å omhandle studier av menneskelig utvikling som skal ses i kontekst, og anvendte økologibegrepet for å fremme forståelsen om at barns økologi dreide seg om å se relasjoner mellom systemer som kjernepunktet for barns utvikling (Bronfenbrenner, 1974). Hensikten og tankegangen bak er ikke å forstå hvorfor barnet ble hva det er, men søker heller å forstå hva barn har mulighet til å bli og hva slags ressurser som trengs for at de blir sitt beste selv (Bronfenbrenner, 1977).

Senere publiserte han en bok i 1979 «The ecology of human development» (Bronfenbrenner, 1979) som presenterer en ferdig versjon av den økologiske modellen og som kan ses som en sammenfatning av tidligere publikasjoner. Den økologiske utviklingsmodellen identifiserer hva som kan være innvirkninger på et menneskes liv, miljø og interaksjon mellom disse. Bronfenbrenner illustrerte dette med å se utvikling-i-kontekst og definerte hans økologisk rammeverk for menneskelig utvikling slik:

«utviklingsøkologi dreier seg om det vitenskapelige studiet av stadig bedre tilpasninger mellom en aktiv, voksende person og de miljøene, også de i forandring, som den utviklende personen lever i. Disse prosessene må studeres slik de berøres av relasjoner mellom de umiddelbare miljøene og av de mer omfattende kontekstene som miljøene inngår i» (Bronfenbrenner, 1979, sitert i Gulbrandsen, 2017, s. 53)

Denne definisjonen understreker menneske i utvikling som en voksende og dynamisk person som stadig blir påvirket og påvirker miljøene de tilhører (Bronfenbrenner, 1979, s. 21-22). Utvekslingene mellom personer og miljøene de lever i er dermed gjensidige der begge utøver innflytelse.

For å forstå menneskelig utvikling må en se forbindelser mellom innflytelse fra de umiddelbare miljøer, og eksterne innflytelser fra ytre omgivelser. Bronfenbrenner illustrerte at omgivelser eller miljøer består av systemer av skjulte strukturer, fylt opp med delbare elementer, som en russisk matruskadukke (Bronfenbrenner, 1979, s.3). Dette sammenlignes med miljøet etter grader av nærhet til barna og på ulike abstraksjonsnivåer (Klefbeck & Ogden, 2003, s.51). Innerst finner vi kjernen med det umiddelbare miljøet av individet, og dem selv. Mens det ytterste laget vil inneholde tidligere struktur som er både med på direkte og indirekte påvirkninger til menneskelig utvikling. Ved å bruke metaforiske sammenligninger muliggjør det for systematiske analyser av sosiale kontekster i miljøet, med det han kaller, strukturene av det økologiske miljøet som et sett med konsentriske sirkler fra mikro-, meso-, ekso-, og makrosystemer.

Mikrosystem

Et mikrosystem er et mønster av aktiviteter, roller og mellommenneskelige relasjoner som oppleves av en person i utvikling i en gitt setting med bestemte fysiske og materielle egenskaper (Bronfenbrenner, 1979, s. 22). En setting er synonymt med et miljø, og handlet om et sted og en sosial sammenheng der mennesker har direkte kontakt med hverandre (Gulbrandsen, 2017) som en ansikt-til-ansikt-interaksjon (Bronfenbrenner, 1979). Med elementer av mikrosystemet som aktiviteter, mellommenneskelig relasjon og roller, kan det sammenfattes slik at aktiviteter skal ha en direkte innflytelse på miljøet og hos personer i utvikling, samtidig som den skal anses som meningsfull hos deltakerne. En relasjon oppnås når en person i en setting retter oppmerksomhet mot eller deltar i aktiviteter hos

andre (Bronfenbrenner, 1979, s. 56). Når to personer retter oppmerksomhet mot hverandre, eller deltar i hverandres aktiviteter, oppstår det en dyade, det vil si et system med to personer (Gulbrandsen, 2017, s. 55). I mikrosystem karakteriseres en rolle med forventinger om en relasjonell gjensidighet i aktiviteter. En rolle er et sett av aktiviteter og relasjoner som forventes av en person som innehar en bestemt posisjon i samfunnet og som forventes av andre i forhold til denne personen (Gulbrandsen sin oversettelsen, 2017, s. 75,). Roller anses å være individets sosiale posisjon i en kultur, og når en person befinner seg i en spesifikk sosial kontekst med andre individer, er det vekslende rolleforventninger om de involverte sine posisjoner i en gitt kultur. Deretter handler involverte individer ut ifra dette i forhold til hverandre. Disposisjonen innen mikrosystemet stiller dermed krav til gjensidig forventninger og forhold gitt ut ifra den samhandlingen de befinner seg i.

Mesosystem

Et mesosystem omfatter forbindelsene mellom to eller flere miljøer som personer i utvikling deltar aktivt i (Bronfenbrenner, 1979, s. 25). Mesosystemet er et mellomsystem av sosiale interaksjoner som utveksles i personers nærmiljøer, og dette betraktes som et sosialt nettverk av personens mikrosystem som har konsekvenser for personens egen utvikling. Nettverkssiden av mesosystemet vektlegger fellesskap og sterke bånd mellom settinger som bidrar til å gjøre livssituasjonen forutsigbar og trygg. Dette forholdet er av grunnleggende verdi for prososial utvikling, og det kan samtidig innebefatte en mulighet til å skape sorg, stagnasjon og feilutvikling (Bø, 2020).

Mesosystemet handler også om prosesser som skjer på tvers av settinger (Bronfenbrenner, 1979, s. 209). Dette formes og utvides kontinuerlig når en person i utvikling beveger seg i en ny setting eller når en person trer inn i et nytt miljø. Endringer av en persons posisjon i det økologiske miljøet av roller og miljø, medfører det Bronfenbrenner (1979, s. 26) kaller for økologiske overganger. Sett i lys av Bø (2020) sin forståelse, kan økologiske overganger videre skilles i to ulike typer: Daglig overgang og dramatisk overgang. Daglige eller trivielle overganger er forandringer i samspillet mellom personer i mikrosystemene, for eksempel når en persons posisjon endrer rollen sin fra å være en lærer til å bli en kollega i lunsjtiden, eller når en kvinne veksler mellom rollene å være mor og kone. Dramatiske overganger derimot, finner sted når endringene som skjer er omfattende og gjennomgripende livsforandringer. Et

eksempel på en slik endring er migrasjon, som inneholder flere livshendelser som å gifte seg på nytt eller å skille seg fra tidligere ektefelle.

Eksosystem

Et eksosystem refererer til ett eller flere miljøer som ikke involverer personen som aktiv deltaker, men hendelser som befinner seg utenfor individets rekkevidde som påvirker hva som skjer i miljøet til personen (Bronfenbrenner, 1979 s. 25). Dette kan være foreldres arbeidsplass, tilgang til foreldres nettverk, eller foreldres deltakelse i samfunnsinstitusjoner. Klefbeck og Ogden (2003, s. 57) utdyper at samfunnsinstitusjoner kjennetegnes som formelle og uformelle miljøstrukturer som barn ikke har direkte sosial interaksjonen med, men likevel får konsekvenser som fremmer og hemmer deres utvikling. Slike utviklingsmuligheter og risikofaktorer i eksosystemet preges hovedsakelig av barnets familie og sosiale nettverk, og avhenger av hvor mye hjelp og støtte barna får når det oppstår hendelser som er med på å påvirke deres oppvekst og utvikling. Eksempler på slike hendelser kan være oppløsning av kjernefamilien, sammenbrudd i sosiale nettverk, endring i geografisk mobilitet.

Makrosystem

Et makrosystem refererer til de overensstemmelser vi finner i form og innhold fra andre systemer på kultur- eller subkulturnivå, sammen med et hvert trossystem eller ideologi som skaper grunnlag for slike overensstemmelser (Bronfenbrenner, 1979, 26). Makrosystemet omhandler måten vi tolker virkeligheten på gjennom «briller». Brilller filtrerer omliggende mønster av verdier, ritualer, tradisjoner, økonomiske forhold, nasjonale væremåter, ideologier og kulturer, og herav vil disse påvirkningene fra makrosystemet formidles via ekso, meso, mikro og inn til individet (Bø, 2020). Makrosystemet kan også motivere til visse aktiviteter og framhever visse roller på bekostning av andre. For eksempel kan et grunnlag av politiske systemer og kulturelle verdier for barneoppdragelse resultere i spesifikke utviklingsbetingelser for barn (Klefbeck og Ogden, 2003).

Kronosystem

Et kronosystem omhandler forandringer i tidsdimensjonen av personens livsløp (Bronfenbrenner, 1986A, 1986B). Dette tidsperspektivet gir en forståelse av påvirkninger fra personens tidligere historiske hendelser og at overganger de har hatt i ett livsløp kan ha innvirkning på alle systemene og at den senere kan utvikles og forandres over tid. På basis av

tidsaspektet kan det skilles mellom to grunnleggende livshendelser som endrer livsløpet: Normative og ikke-normative livshendelser (Bronfenbrenner, 1986B). De normative hendelser fremstiller et felles utviklingssammenfall for mange barn, og som omfatter biologiske og miljømessige påvirkninger av barns livshendelser som skjer i bestemte kronologiske alderstrinn (Klefbeck & Ogden, 2003). Normative livshendelser kan være at på bestemte alderstrinn vil barna for eksempel starte å gå på skolen, gå igjennom puberteten, bli ferdig utdannet og delta i arbeidslivet på omtrent samme tid. Derimot består ikke-normative livshendelser av hendelser som skjer uavhengig av de kronologiske bestemte alderstrinn. Det kan blant annet oppstå ved dødsfall, sykdom i familien, skilsmisse, flytting eller andre vesentlige livsendringer. Klefbeck og Ogden (2003, s. 60) utdyper at disse to typer livshendelser kan ha betydning for barns utvikling avhengig av hvordan de oppleves og fortolkes, men også forholdet til barnets egne ressurser og kvaliteten på dens sosiale nettverk.

Sammenfattet kan utviklingsøkologi ta utgangspunkt i at systemene representerer kunnskap om en helhetlig forståelse av menneskelig utvikling ved å betrakte en persons utvikling i kontekst. Dette kan forstås ved at utvikling ikke skjer i et vakuum, men alltid i en bestemt sosial kontekst der alle relevante faktorer i miljøet eller omgivelser er med på å påvirke ens situasjon (Bronfenbrenner, 1979, s. 27-28). Det er denne økologiske forståelsen av sosialisering og utviklingsmuligheter som legges til grunn i studien. I arbeid med å undersøke thailandske personers erfaringer i Norge, blir Bronfenbrenners modell benyttet for å kartlegge deres ulike samspill og påvirkningsforhold i de miljøene barna lever i. Gjennom å dele modellen inn i systemer kan en analysere nettverk mellom settingene og i konteksten som omgir barnet.

2.2 Krysskulturell oppvekst i et utviklingspsykologisk blikk

Det norske samfunnet har unektelig blitt mer flerkulturelt i den senere tid, og består av et mangfold av personer med ulike etniske bakgrunner (Salole, 2018). Dette gjelder også utvalget i denne studien av thailandske barn og unge som kommer fra et annet land, har forskjellig oppvekstgrunnlag, og ikke minst ulike familietradisjoner. I tillegg kan det å forstå thailandske barns utviklingsforløp også bli midlertidig enda mer komplisert ettersom denne gruppen, etterkommer barn av migrantforeldre vokser opp på tvers av landegrensene mellom det thailandske og norske samfunnet. For at en slik undersøkelse skal bli tilstrekkelig belyst til å

besvare studiens problemstilling, velger jeg videre å ta et teoretisk utgangspunkt i Saloles (2018) begreper om krysskulturell oppvekst for barn som vokser opp på tvers av landegrenser.

Begrepet krysskulturell oppvekst gir en fremstilling av heterogene grupper av individer som vokser opp med innflytelser fra flere kulturer enn sitt opprinnelige opphav, hvorav barna vil oppleve kryssende kulturelle erfaringer i sin oppvekst (Salole, 2018). I dette tilfellet vil de som hører inn under kategorien krysskulturelle, gjelde barn som bærer med seg ulike kulturelle bakgrunner, hvorav de opplevelser som har vært med på å prege et barns liv vil ha betydning for å forstå deres utvikling i en krysskulturell oppvekstkontekst. Krysskulturell kan også eksemplifiseres med den unike sammensmeltingen mellom kulturer, verdenssyn, eller i en krysskulturell kontekst som tilsier at disse barna er en individuell og unik miks som preges av deres oppveksterfaringer, og flere ytterligere forhold mellom to kulturer (Salole, 2018). Ethvert krysskulturelt barn utgjør dermed sine egne særskilte utfordringer og har spesifikke oppvekstvilkår, men generelt vil krysskulturelle barn ha en felles livsopplevelse som migrant. Det vil si en sentral påvirkningsfaktor som flytting og overgang til et nytt land, og disse vil være avgjørende for hvordan livsbetingelser i oppveksten påvirker barns utvikling (Salole, 2018).

Herunder vil det være viktig å tolke utviklingsforløp til barn med krysskulturelle erfaringer og de må ses på med like mye legitimitet som utviklingen til et barn med en hoved kultur (Salole, 2018). Dette er fordi krysskulturell oppvekst hos barn preges av at de vil bli eksponert med forskjellige påvirkninger fra kulturelle referanser som barna må etterstrebe og følge. Ifølge Salole (2018) vil hovedkomponentene for krysskulturelle barns utvikling foreligge i kulturelle referanserammer som er innebygd gjennom barnets oppvekst. Til å begynne med vil de i barndommen tilegne verdier som kultur, normer og tankegang fra et gitt samfunn, og dette vil overføres til og internaliseres av barna. Storsamfunnet, jevnaldrende, foreldrene og forflyttinger mellom land regnes å være referanser som krysskulturelle barn blir eksponert for. Det vil si at et krysskulturelt barn vil bli utsatt for omsorgspraksiser som har utviklingskonsekvenser som kommer til uttrykk i deres liv. Innen dette utviklingspsykologiske perspektivet på krysskulturell oppvekst vil det i mange tilfelle bety å inkludere barns utvikling i lys av foreldreskap. Dette blir omtalt nærmere som utviklingsnisje i det neste avsnittet.

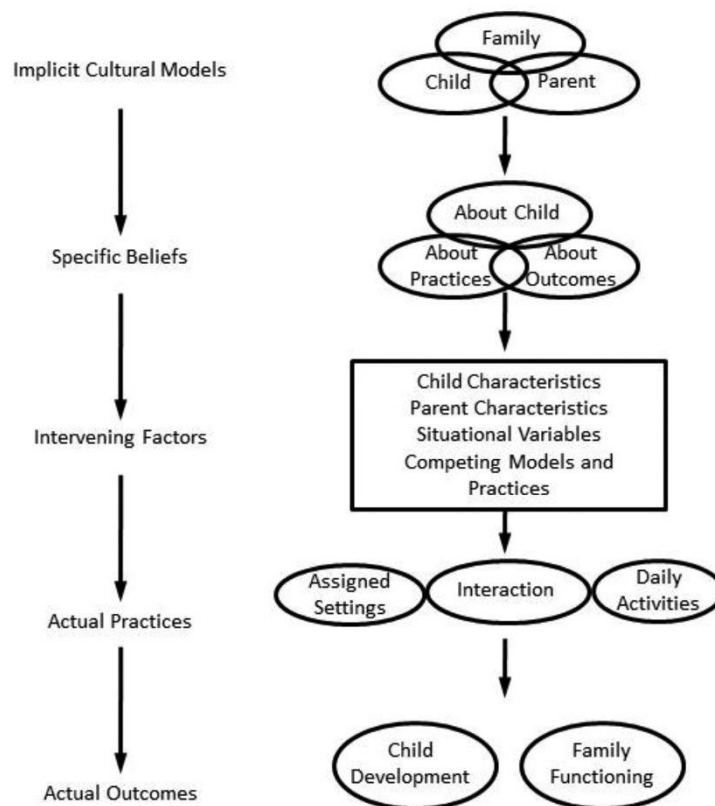
2.2.1 Utviklingsnisje

Utviklingsnisje er et teoretisk rammeverk som setter søkelyset på å utlede en generalisert beskrivelse av gjengående karakteristiske mønster av barnet i kulturelle kontekster (Harkness & Super, 2021). Utviklingsprosessen av barns utviklingsnisje består av følgende tre komponenter: 1) fysiske omgivelser og sosiale omstendigheter som barnet lever under, 2) bestemte kulturelle normer for barneoppdragelse og omsorg, og 3) omsorgspersoners psykologiske tilstand og helsetilstand (Harkness & Super, 2006, 2021; Salole, 2018). Komponentene eller subsystemer i en utviklingsnisje tar utgangspunkt i barnets premisser, og enhver utviklingsprosess vil bestå av et barn på et kulturelt sted, med dets særegne sett av arvede karakteristikk (Harkness & Super, 2021, s.16).

Den første komponenten handler om fysiske omgivelser og sosiale omstendigheter, som geografiske omgivelser, lokalisering av levested, fysiske gjenstander som barnet har tilgang på, oppvekststeder, roller og familiestruktur (Salole, 2018s). Harkness og Super (2006, s. 64) fremhever at observasjon av barns omstendigheter i dagliglivet kan anses som et startpunkt i modellen. Dette er for å reflektere bakenforliggende meninger som skapes og organiseres gjennom foreldres omsorgsstrategier. Refleksjoner av familiens organisering av barns dagligliv hjelper til å avdekke samhandling innen en spesifikk meningsramme som er forbundet av kulturell regulering. Den andre komponenten, kulturelt bestemte normer for barneoppdragelse og omsorg, tar utgangspunkt i samhandlingen i familien, og at barn har bestemte vilkår knyttet til oppveksten i forhold til samfunnet barnet lever i. Konsekvensen er at det som oppleves av daglige handlingsrutiner inngår i barnets liv (Harkness & Super, 2006; 2021). Her gjelder blant annet all læring, soverutiner, samspillmønstre og trosoppfatninger. Den siste komponenten dreier seg om personlighet, den psykiske helsen til omsorgspersonen og det som blir betraktet som foreldres etnoteorier. I tillegg til disse komponentene av barns utviklingsnisje, anvender Salole (2018) en fjerde komponent som omhandler sosiopolitiske forhold som befinner seg utenfor nisjens rekkevidde. Dette tilsvarer makrosystemet i Bronfenbrenners modell med de politiske, økonomiske, historiske og sosiale forholdene som preger barnets oppvekstforhold og psykologiske utvikling (avsnitt 2.1).

2.2.2 Foreldres etnoteorier

Harkness og Super (2006) mener at utviklingsnisjer kan danne utgangspunktet for hvordan barn utvikler seg i kulturell og familiær sammenheng, men det kan også belyses gjennom tilkoblinger av ulike teoretiske tilnærminger fordi foreldrenes påvirkning på barnas utvikling kan lett bli oversett og være vanskelige å avdekke fra egne medlemmer av kulturgruppen. Et komparativt krysskulturelt perspektiv vil muliggjøre undersøkelse av visse mønster og som beskriver omfanget av foreldres etnoteorier, gjennom ideologi, mål og forventninger til deres barn. Foreldres etnoteorier defineres som foreldrenes ideer og forestillinger om oppvekst, omsorg, og oppdragelse som tar utgangspunkt i kulturell bakgrunn (Harkness & Super 1992; 2006, referert i Salole, 2018, s. 140). Dette knyttes, ifølge Harkness og Super (2006, 2021) opp mot utviklingsnisjes tredjekomponent om omsorgspersoners tilstand, fordi de kulturelle forestillingene representerer kunnskap om forholdet mellom barn, familien, foreldre og hvordan deres kulturgruppe former foreldreskapet, noe som til syvende og sist bidrar til måten foreldre organiserer barns liv og potensielt barnets utviklingsutfall.

Figur 1. Foreldres etnoteorier og dens applikasjon til å forstå barnets utvikling i utgangspunkt av foreldrenes ideer (Harkness & Super, 2021, s. 19).

Foreldres etnoteori (figur 1) kan forstås som en heuristisk fremgangsmåte med hierarkiske ideer hvor det øverst ligger en implisitt kulturell modell om det faktiske forholdet mellom barn, foreldre, og familien. Det øverste hierarki tilsvarer en forankring i foreldrenes erfaringer, holdninger, og deres samfunnsoppfatninger om hva som kan være viktig for å oppdra barn. Dette vil framstilles som gjennomgående i alle ledd i hierarkiet og resulterer innfallsvinklene til barns handling i hverdagen, som har sammenfallende interesser med foreldrene. Den implisitte kulturelle modellen kan defineres ved hjelp av å gi anledning for foreldrene til å snakke fritt om sine beskrivelser og antagelser på hva de vil med sin omsorgspraksis overfor barn, og dermed kan deres antagelser oppfattes som formålstjenlig i forhold til forventninger til barns roller og karakter (Harkness & Super, 2006). Nedover i hierarkiet er dette området plassert i forhold til families spesifikke verdier og er knyttet til foreldres handlingstrategi, mål og ideer om hva slags utvikling foreldre forventer av sine barn (Harkness & Super, 2021). Slike verdier spesifiseres og plasseres videre lengre ned i hierarkiet om intervensjonsfaktorer som karakter av barn, foreldre, situasjonelle og ytterliggående faktorer fra kultur, hvorav foreldres medvirkning i barns utvikling oversettes til handlinger (Harkness & Super, 2006, 2021). Sist i denne heuristiske modell beskrives et resultat av foreldreskap som vises i barnets utviklingsutfall og families funksjonalitet.

Salole (2018) videreutvikler synet på foreldres etnoteorier av Harkness og Super (2006, 2021) og skisserer nærmere forholdet mellom foreldreskap og barn med utgangspunkt i utviklingsmål og ferdighetskrav, som retningene foreldreskapet skal utføres og forventninger de vil at barna skal etterleve. Utviklingsmål er ønsket utfall av barnets utvikling ved at foreldrene tilrettelegger for ulike mål som å ta høyere utdanning, ha en stabil jobb og familie. Men ferdighetskrav dreier det seg om spesifikke kunnskaper og ferdigheter foreldrene verdsetter og ønsker om at barn skal tilegnes disse. Foreldres etnoteorier er ikke universelle forestillinger, men resultat av bakgrunn og underliggende kulturelle normer om foreldreskapet som de har, og oppfattelsen av foreldrerollen. Oppfatningene er blant annet spørsmålet om foreldrenes ansvar for barna sine og ideer på hvordan man gir god omsorg som fører til en god utvikling. Foreldres kunnskap og kjennskap til de gjeldende verdiene i vedkommende land danner med andre ord et utviklingsutfall hos barn for at de skal kunne fungere godt i det nye samfunnet. For eksempel vil personer fra et varmere klima mangle kjennskap til vinterbekledning og noen

migrantforeldre vil mangle nødvendige ferdigheter som lesing og skriving på vedkommende språk.

Ut ifra dette vil foreldrenes etnoteorier på mange måter spille inn i utviklingen til krysskulturelle barn når vi tar i betraktning kontekster som foreldrene og barn inngår i, noe som muliggjør å legitimere og avklare deres utvikling i en større sammenheng. Ved å anvende utviklingsnisjemodellen i denne studien kan det trekkes inn relevante omstendighetene og faktorer som vil ha innvirkning på thailandske etterkommere liv. Det å forstå utviklingsprosesser til krysskulturelle barns vil og være å se på kontekstuelle strukturer som omgir barna. Her legger Salole fram en kombinasjon av forklaringsmodeller mellom Bronfenbrenners økologiske utviklingsmodell (avsnitt 2.1) og Super og Harkness' utviklingsnisje (avsnitt 2.2.1) som er essensiell til å belyse den kontekstuelle forståelsen av livet til krysskulturelle barn.

2.3. Aktuell forskning og relevante litteraturer

Dette kapittelet har jeg utarbeidet på bakgrunn av undersøkelsesformålet og teoretiske rammeverk for å kunne fange inn den mest relevante forskningen som er aktuelt for å styrke mine funn. Fordi det finnes lite forskning om thailandske etterkommere og generelt om thailandske innvandrere i Norge, vil dette kapittelet veksle mellom nasjonal og internasjonal migrasjonsforskning om andre migrantgrupper som omhandler utviklingsmuligheter og utfordringer migranter som flytter fra et land til et annet, har. Kapittelet starter med et tilbakeblikk til Bronfenbrenners økologiskstenkning og undersøkelser for å finne innvirkninger migrasjonen har innad i familien. Deretter utvides kapittelet til å fokusere på migrasjonen i en immigrantfamilie perspektiv.

2.3.1 Tilbakeblikk til Bronfenbrenners modell

Bronfenbrenner har beskrevet perspektiv innenfor familiens økologi om innbyrdesforhold mellom familien og ytterligere settinger, som utspiller seg gjennom barnets livsløp (Bronfenbrenner, 1986B). Dette er også relevant for immigrantfamilier hvor sammenheng mellom familiens kontekst og barns oppvekst er innvevd i hverandre. Tidligere studier som anvender Bronfenbrenners systemstenking i tilknytting til immigrantbarn og -unge, viser at

denne gruppen fremstår som en unik posisjon i migrantfenomenet der ulike faktorer påvirker deres utviklingsutfall (Paat, 2013; Pérez et al. 2021).

Paat (2013) bygger videre på Bronfenbrenners tenking av familieøkologi med mål om å identifisere hva som fremstår ulikt hos immigrantbarn når familien er uatskillelig i barn migrasjonsprosess. Immigrantfamilien uttrykkes å være en sosial institusjon som gir fundamentet for hvordan barnet blir ledet til å navigere sitt liv i et nytt samfunn (Paat, 2013) med en foreldreinnflytelse rundt sosialisering hos barn (Pérez et al, 2021). Ut ifra Paat (2013, s. 956-958) sin studie har hun utarbeidet oversikt over forskningsresultater som viser at familien er det næreste mikrosystemet for barn av immigranter, og det å finne påvirkninger eller predikasjoner til barnets utfall er å se for eksempel på familiens bånd, foreldreforventninger og aspirasjon, og familiestruktur som sosiale og økologiske forhold. Eksempelvis har Kaya (2014) undersøkt kvinner med tyrkisk bakgrunn i Norge, i sammenheng med sosial bakgrunn fra sitt opprinnelig hjemland og yrkesdeltakelse i Norge. Undersøkelsen gjenspeiler blant annet at de forskjellige opphavsbakgrunnene er avgjørende for hva mødre vektlegger i sine livsvalg og dette vil vises i måten mødre oppfører seg ovenfor barn og familien. I en likende undersøkelse har Niyomsilpa et al. (2018) vist at thailandskemigranter i europeiske land og deres forhold mellom opphavsland og landet de flytter til, ikke umiddelbart bryter sammen, men det ligger transnasjonale bånd hvor thailandske migranter sørger for å ivareta sin familie i hjemlandet deres og eventuelt hjelper familiemedlemmer til å migrere.

Utenfor familieområdet, består mikrosystemet av nære venner og klassekamerater som migrantbarn sosialiseres med. Studier på dette området tilsier at disse kontaktene framstår som ressurser av sosial støtte og gradvis hjelper med tilpassing i samfunnet. Men det å slippe andre inn i nærsystemet kan også bidra til sosial segregering (Paat, 2013). Det vil si at opprettholdelsen av et nettverk kan hindre tilgang på andre sosiale samspill med jevnaldrende eller personer fra ulike etniske grupper. Selv om slektskap eller nære bekjente representerer et mikrosystem, vil immigrantbarn hovedsakelig bli påvirket av foreldrenes myndighet i forhold til hvor mye de får lov til å delta på aktiviteter i sine mikrosystemer. Dette oppsummerer Paat (2013) gjennom en samling av artikler om forskning i mesosystem som viser at immigrantbarn i dette systemet vil oppleve kontrast mellom foreldres tanker om flerkulturelle forskjeller mellom opphavsland og bosettingsland. Blant annet ønsker foreldre å ha kontroll over barna, hvem de ønsker at er sammen med og hva slags interaksjoner barna

skal ha. I noen familier vil de begrense barna til kun å forholde seg til venner med innvandringsbakgrunn som deler likende familieverdier, kultur og normer. Dessuten vil noen familier vektlegge at barna skal opprettholde kontakten med hjemlandet sitt med den hensikt å vedlikeholde transnasjonale bånd fra opprinnelseslandet og bosettingsland.

Innen eksosystemet vil immigrantens liv i nabolaget ha stor betydning for barns mulighet til sosialisering. Overordnet vil immigrantbarn tilpasse seg bedre når lokaliseringen de befinner seg i støtter kulturelt mangfold (Paat, 2013). Av den grunn viser det seg å være en tendens å flytte til en bydel for å utvide sitt sosiale nettverk og kontakter i nabolaget der andre beboer har samme etnisk bakgrunn (Pérez et al., 2021). Dette kalles etnisk nabolag. Imidlertid vil det etiske nabolaget ha flere negative konsekvenser for barna, blant annet at immigrantbarn kun har tilgang til gitte normer og språk, noe som medfører at barna over tid risikerer å tape kunnskap, kulturell kompetanse og språket i det landet de bor i (Paat, 2013; Pérez et al., 2021).

Makrosystemet gjennomsyrrer de underordnede systemene og uttrykkes i den sosiale konteksten en immigrantfamilie befinner seg i. Slik som nasjonale, politiske beslutninger om innvandringspolitikk, samfunnsoppfatninger til migranter, og de introduksjonsprogrammene som tilbys, innebefatter disse sosiale og politiske kontekstene i makrosystemet som igjen tilsier hva slags type ressurser migranter vil få tilgang til (Pérez et al., 2021).

Paat (2013, s. 961) hevder at immigrantfamilier er vanskeligstilt sosialt, fordi de er nyankommet uten forkunnskap om den dominante kulturen eller sosiale normer. De er også mindre privilegerte i forhold til deres kapasitet til å få sin stemme hørt og utøve sine rettigheter, relatert til deres barn. Det kan oppfattes som kontroversielt at generelt så vil immigrantforeldre som har vokst opp i en annen kultur, ikke stole på samfunnsverdier i det landet de bor i, siden barna som immigrerer regelmessig blir utsatt for de nye verdiene fra nye landet gjennom skolen og venner (Paat, 2013). Barn lærer dermed å tilpasse seg selv med å være i overensstemmelse med sine foreldreideologier og samtidig samfunnsverdier. Konsekvensen kan være at immigrantbarn, som hovedsakelig er sosialisert med andre som deler foreldrenes kultur og språk fra hjemlandet, vil stå i en konflikt mellom å bevare familiens identitet eller å få en ny nasjonal identitet (Paat, 2013). I kronosystemet handler det om en gradvis oppvekst og overgangen til voksenlivet. Livsoverganger for immigrantbarn er resultat av sosiale omforminger gjennom familiens livsoverganger (Paat, 2013).

2.3.2. Immigrantfamilier

«Immigranter lever ut mye av deres liv i en familie kontekst» hevder Foner (1997, s. 961) for å legge til grunn hvordan og hvorfor førstegenerasjon-immigrantfamilier forandrer sine familieforhold og mønstre gjennom migrasjonsprosesser. Denne grunnleggende tanken for migrasjonsforskninger bygger sin teoretiske forståelse på koblingen mellom migrantens opphavsland og bosettingsland, og skiller migrasjonsprosess opp i tre deler: premigrasjon, migrasjon og postmigrasjon.

Innen immigrantfamiliers perspektiv betraktes personer som immigrerer til en annen verdensdel for første gang som førstegenerasjonsimmigrant, det vil si at når de ankommer det nye landet oppstår det en prosess der migranter forsøker å forene både de gamle og nye kulturelle referanserammer for å lage et nytt familieliv. Foner (1997) og hennes kollega (Foner & Dreby, 2011) argumenterer for at forståelse av immigrantfamilier ville være feil oppfatning og misvisende, hvis forskeren antar at overføringsverdier av immigrantfamilier er ensidig forbundet i familietradisjon, men derimot en slags gjenoppbygging av sin virkelighetsforståelse fra premigrasjon. Det vil si at immigranter forsøker å rekonstruere og lage sine egne versjoner av familietradisjoner som tilpasses med den nåværende tilværelsen de er i for å vedlikeholde deres tidligere familieposisjoner (Foner, 1997; Foner & Kasinitz, 2007). Av dette kjennetegnes immigranter ikke som passivmottaker av eksterne påvirkninger fra migrasjonen, men de spiller en aktiv rolle i å rekonstruere og redefinere familieliv i en retning som forbedrer deres posisjon i samfunnet (Foner, 1997). Her vil det å avdekke fremtredende aspekter ved migrantsfamilier være å se på migrasjonssituasjon når familiemedlemmer er i en endringsfase i livet, og påvirkningsaspekter utenfor familieliv som er med på å skape ens livsutfoldelse. En analysing av immigrantfamilier kan dermed ikke utelukkes til et bestemt aspekt, men skal innebære ytterligere dimensjoner som sosioøkonomiske, kulturelle og politiske institusjoner og oppfatninger (Foner, 2009).

Migrasjonsforskninger har stadig utviklet seg med nye oppdaterte kunnskaper innenfor immigrantfamilier og om utfordringer knyttet til familiemedlemmer i bosettingsland som senere skal gjenforene og bo sammen med dem på nytt. I de siste tjue årene har det dermed vært søkelys på forskninger med tidspunkter av migrasjon gjennom ens livsløp og hvordan familiestruktur kan påvirke migranter (Hook & Glick, 2020). Her vil mange forskere vektlegge begrepet andregenerasjonsimmigrant for å utvikle felles forståelsen av begrepet og dets sammenheng til migrasjonsstudier. Dette konkluderer Foner og Dreby (2011) i deres senere

migrasjonsstudier at tidligere immigrantfamilien, såkalt første generasjon som ofte er henvist til biologisk far og mor, hadde typiske trekk ved å utvikle strategier for at de skulle klare seg fint under immigrasjons- og tilpasningsprosessen (Foner & Dreby, 2011). Med andregenerasjonsimmigrant omtales de som er født utenfor foreldrenes hjemland, eller barn av immigrantforeldre som vokser opp på kanten mellom to kulturer, for eksempel et gjenværende barn som senere flyttet sammen med en av de immigrantforeldre.

Ifølge Foners og hennes kolleger (Foner & Kasinitz, 2007; Foner, 2009; Foner & Dreby 2011) tidligere publikasjoner kjennetegner en immigrantgenerasjon, når familiemedlemmer vokser opp på forskjellige tidspunkter og er oppvokst i forskjellige kulturelle rom. Forholdet mellom første generasjons- og andregenerasjonsimmigrant omtales dermed som at de besitter særskilte opplevelser og referanserammer, som påvirker deres relasjoner. Slike utfordringer ligger i at begge immigrantgenerasjoner forsøker å leve og tilpasse seg i de nye sosiale kontekstene ut fra et ønske om å enten vedlikeholde verdier fra opphavsland, eller erstatte nye verdier.

2.3.3 Intergenerasjonelle konflikter og relasjoner

Til tross for at det overnevnte, viser en kryssnasjonal komparative undersøkelse en rådende konsensus om at problemer kan ha foreligget i de intergenerasjonelle konflikter mellom immigrantforeldre som fastholder på sin opphavs kultur tradisjon og andregenerasjons barn som vokser opp i en vedkommende verden (Foner & Dreby, 2011; Foner & Kasinitz, 2007).

Intergenerasjonelle konflikter kan forårsakes av ulike faktorer. Immigrantforeldre har en tanke om at de har ofret sitt liv for at barna skal kunne ha et bedre liv, og når barna ikke klarer å følge foreldres valg og forventinger, kan det resultere i en konflikt. (Foner & Kasinitz, 2007). Grunnen til dette ligger i utgangpunktet i kulturelle forskjeller i verdier, normer og normativ kulturelle atferdsmønstre mellom foreldrenes hjemland og landet de har fått opphold i. Foreldrene blir ofte romantisert og sammenlignet sin tidligere familie i det gamle opphavslandet og tenker at barna er uhøflige og ulydige på grunn av eksponering fra nyere verdier, og på grunn av dette øker intensiteten av foreldrenes forventinger (Foner & Dreby, 2011; Hook & Glick, 2020) og foreldrekontroll (Foner & Kasinitz, 2007). For immigrantfamilier omhandler dette samvittighet, plikt og emosjonell gjeld som forsterkes i samspillet mellom foreldre og barn (Salole, 2018). Salole (2018, s. 238-239) fremlegger dette

fenomenet som emosjonell utpressing, hvor forventningen om og opplevelsen av plikt til å gjenglede foreldrenes offer, også kan være implisitt og underliggende. Et eksempel på dette presset er når foreldrene sammenligner tidligere handlinger de har gjort ovenfor barna og legger fram forventninger som tilsynelatende anses som en forpliktelse (Fuligni, 2006). Ifølge Salole (2018) vil denne opplevelsen oppleves som at man skylder familien noe, og dermed må barna prestere etter foreldrenes valg. Dette stemmer med det Leirvik (2010) og Fuligni (1997) som har lagt frem en forståelse av barn og unge med innvandrerbakgrunn, og samtidig deres opplevelse av kontroll fra foreldrene, blant annet i utdanningsvalg, i vedkommende bostedtsland. Resultatene fra disse to studiene er identiske, i og med at foreldrene formidler en normativ identitet om en bestemt holdning til deres preferanser. Barn og unge internaliserer foreldrenes verdier og dermed vil deres valg hvile på foreldres premisser.

Intergenerasjonelle konflikter kan også oppstå gjennom migrasjonsprosess. Politiske implikasjoner som er knyttet blant annet til landets innvandringspolitikk kan ofte hindre at foreldre og deres barn kan reise samtidig. Av mange ulike årsaker som visum, økonomisk grunnlag og reisevilkår, leder denne migrasjonsveien til en familieseparasjon (Foner & Dreby, 2011). Separasjoner oppstår når immigrantmødre eller immigrantfedre er atskilte fra barna sine under migrasjon i en viss periode. Ifølge Boado og Ferrer (2021) sin forskning poengterer de at generelle utfordringer til familieseparasjon ligger i konsekvenser som berører barnas velvære. Dette kan understøttes med en longitudinell studie med fem års forskning av nyankomne ungdommer som har gjennomlevd separasjon fra sine foreldre, hvorav psykisk helse som stress eller depresjon avhenger av lengde på atskillelsen (Suárez-Orozco et al. 2011). En annen utfordring som oppstår etter familieseparasjonen finner sted, viser seg når migrantbarn blir etterlat i hjemlandet og tatt vare på av andre nærepersoner, blant annet av besteforeldre eller slektninger. I mange tilfeller har de etterlatende barna ikke mulighet til å flytte inn hos sine biologiske foreldre etter deres skilsmisse eller at barna mangler kontakten til en av biologisk foreldre. Dette fører til at barna bor hos besteforeldre og dermed øker omsorgsbyrden spesielt for dem, på grunn av at de må skifte rolle fra å være besteforeldre til en av barnets næreste omsorgspersoner etter deres foreldre har flyttet til et annet land. Ifølge Hook og Glick (2020) kan endringer i familieposisjoner og besteforeldreroller i hjemlandet bidra til å forverre barnets generelle tilstand og utvikling hos barnet, gitt at besteforeldre kan være utilgjengelig når det gjelder å effektivt holde rede på barnet.

Konflikter gjelder ikke bare premigrasjon, men også postmigrasjon som ligger i familiegjenforening. Gjenforening kan både lede til glede og gjenoppretting av intimitet, men også anspenthet og skuffelse (Menjivar & Albrego 2009, referert i Foner & Dreby, 2011, s. 553). Forklaringen ligger i at ettersom foreldre og barn skal bli kjent med hverandre på nytt og vende seg til å leve med hverandre igjen, kan det oppstå urealistiske forventninger til hverandre (Foner & Dreby, 2011, s. 553). Dessuten gjenopplever migrantbarn doble separasjoner av å bli atskilt fra nære personer eller omsorgspersoner i hjemlandet, og samtidig å bli møtt av nye steforeldre, stebarn, og ikke minst nye omgivelser, levemåter og kulturer, noe som ofte bli en emosjonell belastning for barna (Foner & Dreby, 2011). Postmigrasjon kan også føre til en økt kulturell avstand mellom foreldre og barn hvor de har ulike kulturelle oppfatninger. Souralová (2021) henviser til immigrantbarn sine fortolkninger av deres forhold til mødre, og finner at deres liv i stor grad blir påvirket av foreldrenes arbeidsliv og intensjon for dem selv (Se også Dahl, 2019). I mange tilfelle mener barna at de oppretter en avstand og en emosjonell distanse til sine mødre på grunn av økte forskjeller på de kulturelle oppfatninger de har til hverandre, og dermed velger noen migrantbarn bort tanken på at foreldres ofret alt for deres framtid.

I motsetning til de overnevnte beskrivelsene av migrantsopplevelser som blir eksponert for de ulike intergenerasjonelle konflikter, representere det likevel ikke alle migrantbarn, fordi variasjoner av konflikter må ses i forhold til barnas opprinnelsesland og andre påvirkningsfaktorer fra familien. Det vil si at enhver migrantsfamilie har en unik migrasjonsfortelling med særskilte utfordringer, fordi ulike grupper av migranter har forskjellige relasjoner i deres møte med vedkommende land (Albertini et al. 2019). I tillegg kan det heller ikke konkluderes med at migrantsfamilies relasjon kun innebærer motstrid mellom foreldre og barn. På mange måter ligger konflikter i fornektelser av foreldrenes ideologi og akseptering av forskjellighet i de kulturelle oppfatninger.

For at en skal kunne forstå immigrantbarns opplevelser og synspunkter nærmere, har nyere forskninger de siste ti årene rettet blikket mot intergenerasjonelle forhold i immigrantfamilien, med vekt på relasjon mellom immigrant foreldre og deres barn. Dette utforskes gjennom barns egne ideer om forandring i familiestruktur via migrasjonskontekst, slik som når de har vært bosatt sammen og separert på tvers av landegrenser (Foner & Dreby, 2011; Hook & Glick, 2020). I dette tilfellet viser forskninger at sterkere familiære forhold som normer, ansvarlighet, nærhet og støtte, er med å støtte barna og forsterker deres velvære og sosial

fungering, og disse til sammen karakteriseres som intergenerasjonelle relasjoner (Foner & Kasinitz, 2007; Hook & Glick, 2020). I slike forståelser ligger det en antakelse om, at immigrantfamilier gjennom migrasjonsprosesser får en sterkere innflytelse gjennom intergenerasjonelle relasjoner og at familiemedlemmer klarer å tilpasse sin familie og lever i overensstemme med det individualistisk samfunnsynet (Albertini et al, 2019). Dessuten vil forholdet mellom de transnasjonale familiene og intergenerasjonelle relasjoner, være karakterisert av tilpasningsdyktighet på tross av endringer i omgivelser (Pérez et al, 2021). Foner og Dreby (2011) viser at immigrantfamiliers perspektiver på forståelsen av fleksibilitet endres over tid, gitt at denne fleksibiliteten er familiemedlemmers gjengivelse av å fastholde løfter og anstrenge seg til hverandre i henhold til årene med separasjon. Dette synet finnes også hos Salole (2018) når immigrantforeldre som ikke lenger oppholder seg i de samme geografisk omgivelser som barna, vil immigrantfamilien forsøke å vedlikeholde deres relasjoner. Aspekter som er basert på mentale og emosjonelle bånd slik at barns oppvekst i hjemlandet ikke anses som uforutsigbar og uten kontinuitet, vil ha til hensikt å forberede forandringer som gjelder geografisk mobilitet. Totalt sett kan disse overnevnte forskningsresultatene fremheve viktige elementer når man skal avdekke spesifikk karakter av de intergenerasjonelle konflikter og relasjoner, og at det hjelper til å rette søkelys på de komplekse samspill i immigrantfamilier.

3. Metode

I begynnelsen av forskningsprosessen var studien preget av en rekke valg, samtidig hvilke avgjørelser og beslutninger som skulle tas for å kunne fremme forståelser og løsninger som dukket opp i forskningsforløpet (Thagaard, 2018). En slik forskningsprosess kreves for å kunne faglig argumentere for valg og for bort-valg, samtidig begrunne de metodiske valgene som er foretatt etter en grundig refleksjon (Ryen, 2002). I dette kapittelet skal jeg først presentere hvilke forskningsdesign og metodiske tilnærminger som blir benyttet til å besvare studiens problemstilling. Deretter redegjør jeg for hvordan vitenskapsteoretiske posisjoner og ulike forskningsprosesser blir foretatt.

3.1 Kvalitative metoder som forskningsstrategi

Fremgangsmåten til studien ble utarbeidet på grunnlag av hvordan denne studien ble satt i gang, med et overordnet mål om å undersøke livet til thailandske etterkommere, i aldersgruppen 8 til 30 år gammel, med innvandrerbakgrunn fra Thailand som fremdeles er bosatt i Norge. I tillegg hadde jeg også en interesse i å undersøke nærmere på migrasjonsfenomener knyttet til deres tidligere situasjoner og opplevelser. For å kunne få disse innblikkene av thailandske etterkommeres levde opplevelser, har jeg valgt å benytte en kvalitativ tilnærming. Den kvalitative metode kan anses som en forskningsstrategi for å kunne framskaffe den empirien som trengs, gjennom å gå i dybden til et sosialt fenomen, og etablere et nært forhold mellom personene i det aktuelle miljøet som utforskes (Repstad, 2014; Thagaard, 2018).

3.2 Et eksplorativt design

Til å begynne med utarbeidet jeg en masteroppgave gjennom å finne passende fremgangsmåter og undersøkte hvilke metoder som er best egnet til å få innblikk i thailandske etterkommeres erfaringer. Denne utarbeidelsen av oppgaven kan omtales som en utforming av undersøkelsesdesign, hvor den første metodiske fremgangsmåten i et forskningsprosjekt innebærer å arbeide med problemstillingen og planlegge en skrittvis fremgang av hvordan jeg kan gjennomføre og utføre studien (Thagaard, 2018). Jeg begynte dermed på forhånd å lese tidligere publisert forskning og teorier relatert til internasjonal migrasjon, kultur, integrering og innvandring i Norge. Deretter skisserte jeg forslag fra ulike teoretiske perspektiver i lys av de problemstillingene som relaterer til studiens målgruppe. Underveis i utarbeidelsen av

studiens problemstilling har jeg reflektert på de foreliggende forskningsfunnene, mine teoretiske forforståelser og anså etter hvert at mine forventinger var preget å være noe ensidig. Ved å formulere problemstillinger i lys av teoretiske perspektiver formet jeg uvisst en bestemt tankegang, og havnet i et ensidig perspektiv som begrenset en rekke valg når det kom til hva jeg egentlig ville få svar på knyttet til studiens målgruppe, altså thailandske etterkommere. På bakgrunn av dette vendte jeg meg i retning av en metodisk tilnærming som ikke forutså at man må ha særlige teoretiske forforståelser fra før, og dette danner dermed grunnlaget for hvordan synet på studien ble utformet på en mer «åpen» måte. Fra jeg trakk meg tilbake, har jeg begynt å søke etter tidligere forskninger som er skrevet om thailandske migranter, og av dette fant jeg ut at det forelå lite opplysninger og empirisk funn generelt om thailandske barn og unges migrasjonssituasjon generelt over hele verden, mens de opplysninger som fantes, løftet frem problematiseringer rundt transnasjonale ekteskap mellom thailandske kvinneligemigranter og vestlige menn.

I forbindelse med dette har studiens undersøkelsesdesign herved blitt lagt opp for å kunne eksplorere livet til barn og unge thailendere. Det overordnede målet med en slik eksplorerende studie er å utforske et område hvor det er lite kunnskap om fra før, og betraktes som en førstehåndsforståelse av det feltet man utforsker (Stebbins, 2001; Thagaard 2018). Av den grunn har studien retter blikket til en innvandrergroupe fra Thailand som det norske samfunnet synes sjeldent hører om. Jeg ser relevansen i å beslutte seg til en eksplorativ tilgang som ikke lar studien formulere forskningsproblemstilling på forhånd, for at den kan virke styrende for innsamlingen av empiri, samt begrense forståelser av fenomenet. Ved å benytte et eksplorerende design åpner studiens problemstilling muligheter for å legge opp til en bred forståelse, og med mål om å framskaffe forståelser til ens gruppe, aktiviteter eller til temaer for forskningsfenomenet (Stebbins, 2001).

Problemstilling startet dermed gjennom en bred formulering på fokusområdet i livet før og etter migrasjon til Norge. Men på grunn av oppgavens omfang og rådighet ved skrivning av masteroppgaven ble fokusområdet senere avgrenset til forhold mellom thailandske mødre og etterkommere barn. Problemstillingen var avgrenset til å gjelde de viktigste omstendighetene som regnes å være aktuelle for thailandske migrasjonserfaringer. På bakgrunn av de norske rapportene som har blitt visst i introduksjonsdelen, observerer jeg at kvinnelige migranter etterlot sine barn i hjemlandet, for og så forflytte de til Norge gjennom en søknad om

familiegjenforening. Av den grunn var det hensiktsmessig å undersøke de bakenforliggende forklaringer for hvordan disse effekter kan bære med seg preg videre etter thailandske etterkommere har bosatt seg i Norge. Denne fremgangsmåten bidro også at jeg ikke utelukker perspektiver som kan være vesentlige å avdekke og utforske utviklingsmuligheter for thailandske etterkommeres liv i Norge.

Med en slik eksplorativ tilgang har jeg i tråd med de betingelsene som stilt av Stebbins (2001) ved innsamling av opplysninger til thailandske etterkommeres migrasjonserfaringer fra Thailand til Norge, skulle være en framgangsmåte som kun omfatter empiriinnsamlingen. Herunder vil jeg understreke at denne eksplorative studie anses som en overordnet metode som krever en annen metodisk tilnærming for nærmere behandling av innsamlede empiri og data, som og relaterer til den analytiske delen.

3.4 Vitenskapsteoretisk posisjon

Jeg skriver meg inn i et fenomenologisk vitenskapsteoretisk paradigme, paradigmer kan forstås som vitenskapsteoretisk tilgang til data og hvordan virkeligheten om spesifikke forståelser av fenomenet skal tolkes og skapes. Ved å trekke på det klare vitenskapelige standpunkt vil studien rette seg mot en særskilt tradisjon som har en bestemt måte å betrakte folk med og i sitt eget territorium (Ryen, 2012). Ut fra målsettingen om å få innblikk på thailandske etterkommeres erfaringer i Norge, slutter jeg meg til hermeneutisk-fenomenologiske vitenskapsperspektiv som etter mitt syn er mest passelig til denne studien.

Tradisjonelt brukes fenomenologi som en paraply begrep som inneholder ulike retninger og tilnærminger, hvor hermeneutikk-fenomenologi regnes å være en av disse (Kafle, 2011). Jeg støtter meg til fenomenologi på bakgrunn av at jeg ønsker å avdekke essensen i deres levde erfaringer. Den levde erfaring er den enkeltes subjektive opplevelser. Edmund Husserl betrakter i sin filosofiske fenomenologi at det dreier seg om å gå tilbake til «tingene selv» (Thoresen, Rugseth og Bondevik, 2020, s. 23), dvs. at forskeren søker å avdekke, identifisere og beskrive situasjoner slik de oppleves av hver enkelt av oss. Jeg hadde et mål å få frem thailandske etterkommeres egne perspektiver om hva de måtte gjennomleve under migrasjonen, og deres tanker knyttet til livet i Norge.

Med en erkjennelse av at fortolkningen av mine og informanters egne erfaringer vil utgjøre ulike deler av forskningsforløpet. Slik baserer, jeg meg også på hermeneutikken. Hermeneutikk kan forstås som fortolkningskunst og dette har jeg vektlagt i studien med hensyn at jeg som forsker ønsker å forstå hvordan informanter fortolker sine livsverder. Og dette forutsetter at jeg som skal innta en forskerrolle må være bevisst i mine egne forforståelser i møte med thailandske etterkommere.

3.3 Forforståelser

På bakgrunn av mine tidligere erfaringer med tanke på at jeg selv har migrert fra Thailand til Norge, og tidligere forhold jeg hadde med det thailandske samfunnet i Norge, kan disse bidra til at mine erfaringer kan være på lik linje med informantene som jeg senere skal intervjuer. I lys av dette blir jeg en «innsider» basert på den status og sosiale kategorien jeg deler med informantene i prosjektet (Carling et al., 2014). Blant annet vil etnisitet, alder, innvandrerbakgrunn og familiesituasjon utgi nærmere forståelse av erfaringene informantene og jeg har opplevd. Derfor vil det å forske på min egen kultur, ha betydning for hvordan mine tidligere livserfaringer kan påvirke min posisjon som forsker.

Jeg gjennomfører denne studien som baseres på min egen kultur og redegjøre i utgangspunktet av det Paulgaard (1997) vektlegger, om at beskrivelsen av min forforståelse vil være en forutsetning for innsikt i forskningsfeltet, og i tillegg skal jeg situere min sosiale posisjon og erfaringsbakgrunn slik at jeg ikke tar min opphavskultur for gitt (Neumann og Neumann, 2012). Som innsider tok jeg et tilbakeblikk på hva jeg og thailandske etterkommere barn og unge i Norge kunne ha til felles. På mange måter deler min forforståelse og livsopplevelser til informanter mye av de samme livsomstendigheter. «Vi» startet på et punkt hvor vi manglet tilstedeværelse fra mor, og deretter opplevde at mor forsøkte å ta med oss til Norge, frivillig eller ei, uten at vi vet om dette kunne bli den siste dagen vår i Thailand. Dette er viktig i og med at jeg også var en av de thailandske barn som kom til Norge på grunn av min mor. Dermed vil hvert eneste møte med meg og informanter på sett og vis være et møte med meg selv. Men åpenbart vil en slik personlig mening være preget av mine tidligere livserfaringer og påvirkes av forskjellige opplevelser som er farget av mennesker jeg har møtt gjennom de tidene i Norge og de sosiale miljøer jeg vokste opp med. For min del når jeg ser tilbake til mitt tidligere liv i Norge ser jeg hvor mye moren min alltid har ofret, sin frihet, energi og tid for å kunne ivareta

familien. Hun var og er fremdeles familiens overhode som alltid sørget for at hennes barn skulle ha et godt liv i Norge. Dette reflekterte jeg over i møte med dette fenomenet som gjelder thailandske mødre og dere barn, og dermed synes jeg at relasjoner mellom barn og mor spiller stor rolle for deres liv i Norge.

Disse forforståelser er mine personlige forutsetninger som berører på min egen oppvekst, og kan ha betydning for hva jeg får tilgang til og hvilke problemer thailandske etterkommere møter. Men siden jeg har relativt gode kjennskaper om forholdet til thailandske mødre og barn i Norge, vil det ifølge feltforskning i egen kultur kreves at forskeren skal redegjøre for sin posisjon i det innenfra-utenfra kontinuumet (Balsnes, 2009; Carling et al., 2014; Paulgaard, 1997) og dimensjon, som basert på nærhet og distanse (Christophersen, 2010; Repstad, 2014; Paulgaard, 1997). Nettopp fordi forskerens rolle er med å påvirke kunnskapsproduksjon i innhenting av empirimateriale.. Dette forutsetter at jeg må arbeide med min subjektivitet for å oppnå en analytisk distanse gjennom å være bevisst på skillene mellom innenfra og utenfra posisjon.

Sett ut ifra ett insider perspektiv gir det muligheter til å se perspektiver som jeg ikke hadde fått tak i hvis jeg befant meg i en utenfra posisjon. Tilknytningen mellom meg og informanter vil dermed bestå av en stor grad av nærhet. Å gå inn som en insider gjør at får jeg løftet opp livsforutsetninger som kan ligge skjult hos thailandske etterkommere og deres tidligere omgivelser, fordi jeg har bedre tilgang over informasjonen i den gruppen som studeres, enn det «outsidere» vil kunne få. For eksempel vil veien i å nå nye innsikter under intervjusituasjoner, ligge i insider posisjon og den nærheten som består av felles språklige og kulturelle bakgrunner er noe som bidrar til at jeg får oppnådd bra og innholdsrike interaksjoner med alle informantene. Men den nærheten kan også oppfattes som problematisk, som jeg opplevde når en intervjuperson responderte tilbake på et spørsmål med «skjønner du?» da han uttrykte sin mening til meg. Eller ved andre tilfeller forkortet intervjupersoner ofte samtalen med å si «Vi er jo thai» uten å oppgi noe nærmere begrunnelse. Disse uttrykkene henviser til spesifikke hendelser der informanter forventet at jeg måtte forstå hva de mener, fordi jeg har opprinnelse i Thailand med felles erfaringsbakgrunn som dem. Med tanke på dette ser jeg at nærheten jeg hadde med informanter krever en skjerpet bevissthet omkring min egen selv-situering (Neumann og Neumann, 2012). En som opprinnelig befant seg i innenfra-miljøet kan være i stand til å innta en utenfra posisjon ved å avkoble nærheten med en tilstrekkelig distanse, og

disse kunne ha virket kompromitterende på forskningsresultatet hvis jeg hadde undervurdert elementer som nærhet og distanse. Forskning i et eget samfunn må derfor streve med å komme ut av sin egen hjemme blindhet (Gullestad 1991, referert i Balsnes, 2009, s.251) og kontinuerlig søke å være bevisst, og reflektere rundt sine roller og å finne en balanse mellom nærhet og distanse. Slik har jeg blitt mer bevisst på min forforståelse, slik at den ikke overstyrer meg når jeg inntar forskerrollen med et kritisk og analytisk blikk. Mine betraktninger på egne erfaringer har hjulpet meg med å bli mer klar over min egen selvforståelse. Og tilsvarende for min posisjonering av forskerens rolle i egen kultur har jeg dermed fått benytte nærheten jeg har til feltet, og samtidig distansere meg for å se ting fra en mellomposisjon.

3.5. Datainnsamling

Siden studiens forskningsprosess bruker en kvalitativ metode for å undersøke problemstillingen, vil det å korrelere den metodiske tilnærmingen med forskningsproblemstilling baseres på intervjuer. Intervjuet som datainnsamlingsmetoder er kjennetegnet ved å undersøke og få innsikt i personers opplevelser, synspunkter og selvforståelser (Thagaard, 2018).

Typen intervju som brukes i denne studien er basert på en delvis strukturert tilnærming, ved at hovedspørsmålene og rekkefølgen av spørsmålene er i stor grad utstrekning fastlagt og lagde på forhånd. Sil vil svarene være sammenlignbare og samtidig åpner samtalen for at intervjupersonen kan snakke fritt om de temaer som tas opp (Thagaard, 2018). Datainnsamlingen er utført i tråd med hermeneutikk-fenomenologi intervjuetoden. Van Manen (2015) fremhevet at fenomenologisk forskning bør avledes av fenomenologisk spørsmål som basert på refleksjon, avdekkende og utforskende retning. I bunn og grunn vil denne intervjuetoden ute etter å finne ut av «what is the nature of this lived experience, really like» Og dermed fastholder studien på det spørsmålet og utdyper det med supplerende spørsmål slik som, «Hva skjedde», «kan du fortelle mer om det».

3.5.1 Intervjuguiden

Utarbeidingen av intervjuguiden startet jeg parallelt med forskningsdesignet, jeg rettet de første utformende intervjuguiden på bakgrunn av internasjonal migrasjon, kultur, integrering og innvandring i Norge. Men etter samråd med mine veiledere, ble disse begrepene fjernet og den endelige versjonen utarbeidet jeg ut ifra hva jeg selv ville forske på. Så ved hjelp av min forforståelse og personlige kunnskap knyttet til thailendere i Norge ble intervjuguiden til slutt strukturert i to deler som til sammen skulle avdekke og fange essensen av thailandskes livserfaringer. Den første delen omformet jeg ved hjelp av min forforståelse og personlige kunnskap knyttet til thailendere i Norge. Disse omhandler tiden før informant flyttet til Norge og etter de har bosatt seg i Norge, sett i lys av forholdet mellom mor og barn. Den andre delen fikk jeg inspirasjon av Urie Bronfenbrenner (1979) der han også deler syn med et fenomenologisk verdensbilde som viser hvordan et individ utvikler seg til en person. For å forstå en slik prosess bør forskerne utforske hvordan systemer påvirker personens utvikling. Slik bør ikke forskning handle kun om å kontrollere en variabel om gangen, men heller se på påvirkningen av flere variabler, slik som når det gjelder relasjonen mellom mor og sønn. En bør sørge for å hente inn så mange relevante innfallsvinkler for slik å kunne åpne en vei til ny viten om et fenomen. Herunder formulerte jeg tre spørsmål på bakgrunn av hans systematiske begreper. Det første spørsmålet handler om hvordan mors forventninger var til hvordan informanten skal leve livet sitt i Norge. Hensikten med spørsmålet er å se nærmere på deres samhandling der begge fremstår som nærest i hverandres mikrosystem. Det andre spørsmålet søker å se på hvem andre som hadde betydning i informants oppvekst i Norge og Thailand. Dette spørsmålet kan begrunnes på flere nivå, avhengig av informants fortellinger, og ikke minst at de oppgitte svarene kan utlede til å bekrefte eller avkrefte at mor har betydning til informants oppvekst både i Thailand og Norge. Siste spørsmålet omhandler selvrefleksjon av i hvilken grad forholdet med deres mødre kan hjelpe dem til å bo i Norge. På bakgrunn av spørsmålet tar jeg utgangspunkt i kronosystemet ved å vektlegge de betydninger av hendelser i informantens livsløp. Disse intervju spørsmålene utgjør til sammen til et retrospektivt intervju hvor hensikten er å gå tilbake til livshendelser i en kronologisk rekkefølge fra fortiden til nåtid, dette synes jeg at kan åpne muligheter for informanter til å reflektere både sitt liv og forholdet til sin mor.

3.5.2 Rekruttering av deltakere og utvelgelseskriterier

Jeg foretok en strategisk utvelgning og snøballmetoden. Det handler om beslutninger om utvelgelsen av hvilken målgruppe som er nødvendig for å kunne besvare på forskningsproblemstillingen. Utvalget i denne undersøkelsen innebærer en avgrensning av hvem og velger ut ifra bestemte kriterier. Innenfor kvalitative studier kjennetegnes det å ha et begrenset antall personer fordi utvalget skal være lite, men tilstrekkelig nok til å anvende for analysen av data for å gi en forståelse og belyse et fenomen (Thagaard, 2018). Utvelgelseskriterier vil dermed være et viktig grunnlag for å vurdere forskningsresultatet. Ved å gjøre utvalget så presist som mulig kan det gi bedre informasjon på hvilken populasjon studien omtaler, noe som gjenspeiler tilbake til forskningsproblemstilling.

På bakgrunn av at studien benyttet intervju som datainnsamlings metode, ble intervjuer supplerte med informanter som hadde bakgrunn fra Thailand, og flyttet til Norge i barn- og ungdoms alder. Min strategi for å søke adgang til et felt er snøballmetoden og online-rekruttering, noe som egner seg best i dette tilfellet. Analogien med en snøball er at utvalget i begynnelsen er lite, men gradvis utvides, som en snøball som vokser etter som den ruller (Thagaard, 2018, s. 56). Ideelt sett skal jeg begynne å kontakte min nærmeste sosialskrets via sosiale media og rekruttere informanter jeg ikke kjenner direkte eller ikke har nært forhold med.

Planleggingen når det gjaldt rekruttering av deltakere var opprinnelig å utføre alle intervju på Østlandet der nøkkelinformanter bosetter seg. Ved hjelp av nøkkelinformanter hadde jeg muligheten til å få tak i flere potensielle deltakere til prosjektet. Selv om min første nøkkelinformant ikke deltok direkte i forskningsprosjektet, bidro de til å utvide snøballen. I første omgang var utvelgelseskriterier basert på at deltakere måtte være over 18 år, flyttet til Norge etter de har fylt 13 år, bodd i Norge i minst ett år og kom til Norge via familiejenforeningen der familiemedlemmer i Norge besto av stefar, mor, deltaker som særkullsbarn, og førstegenerasjonsinnvandrere. Herunder begynte jeg med snøballmetoden via min første nøkkelinformant som hadde en bred sosial krets i Norge. Jeg spekulerte dermed at et stort nettverk hjelper til å finne riktige deltakere og bidrar til betydningsrik data. Deretter har jeg tatt kontakt med mine 'potensielle' deltakere som innebefattet utvelgelseskriteriene. Først ga mange av de samtykke til å delta i forskningsprosjektet, men i ettertid var det mange som

tilsynelatende mistet interessen i å delta og umiddelbart slutte å kontakte meg. Min tolkning rundt dette var at ifølge thailandske tradisjoner så lærer man å respektere de eldre, og når nøkkelinformanten, som er eldre enn de potensielle deltakerne, forsøkte å skaffe meg noen deltakere, så var det nok mange som følte at de måtte si ja fordi benektelser er en form for uhøflighet. For å unngå skjevhet i empiriinnsamlingen i form av tvang, har rekruttering av deltakere ved hjelp av min første nøkkelinformant endt med tre deltakere som var villig til å stille opp som deltaker. Slik som Thagaard (2018) hevdet at utvelgelse av deltakere bør resultere i at disse personene er villige til å være i undersøkelsen.

Jeg innså at jeg hadde problemer med adgang til feltet. Jeg antok at det hadde sammenheng med studiens formål om å avdekke thailandske etterkommeres liv i Norge som berører på deres tanker og syn på sine mødre. Dette medførte til at mange potensielle deltakere ikke ønsket å la seg intervju. I tillegg til det ligger en risiko at deltakere vil bli avslørt på hvem de er, fordi snøballmetoden besto av kontinuerlig foreslåtte potensielle deltakere. På bakgrunn av det overstående har jeg i andre omgang redusert mine utvelgelseskriterier og vendt til en mer åpen utvalgs måte. Det vil si at jeg valgte å søke deltakere som hadde vært bosatt i Norge etter de har fylt 8 år og oppover. Denne rekrutteringsprosessen baseres nå som selvseleksjon hvor jeg opprettet en vurdering ut fra mitt tilgjengelighetsutvalg som er basert av mine bekjente gjennom oppveksten i Norge og anbefalinger av tidligere deltakere. Med selvseleksjon har jeg fått flere personer til å stille opp i prosjektet og ved anbefalinger av tidligere deltakere har de gitt meg navn og kontakt informasjon til potensielle deltakere. Etter mitt syn var denne tilnærmingen mer fruktbar fordi jeg måtte selv ta kontakt med personene og på den måten var det mye enklere for dem å vurdere og sannsynligvis mindre for dem og ta hensyn til, med tanke på høflighet og benektelse. Å ta direkte kontakt med potensielle deltakere har hjulpet at relasjonen ble opprettholdt med nysgjerrighet ovenfor forskningsprosjektet, og de bestemmer selv om de ønsker å stille opp å delta uten å bli presset av tredjeperson. Ved denne tilnærmingen har jeg rekruttert syv deltakere til, og til sammen har studien gjennomført ti intervjuer med deltakere som har oppfylt følgende utvalgs-kriterier (tabell 1):

- a) Førstegenerasjonsinnvandrere
- b) Minst ett års botid i Norge
- c) Flyttet til Norge etter 7 års gammelt
- d) Ved ankomst til Norge består familiemedlemmer av stefar, mor og øvrige barna.

Tabell 1. Oversikt over informantene som har deltatt i undersøkelsen.

Informant	Alder	Ventetid i Thailand	Flyttet til Norge	Botid i Norge
1 (En)	18	2 år	13 år gammel	5 år
2 (To)	27	1 år	10 år gammel	17 år
3 (Tre)	28	1 år	14 år gammel	14 år
4 (Fire)	22	10 måneder	7 år gammel	14 år
5 (Fem)	29	5 år	15 år gammel	14 år
6 (Seks)	28	6 år	17 år gammel	11 år
7 (Syv)	27	1 år	12 år gammel	15 år
8 (Åtte)	26	3 år	11 år gammel	15 år
9 (Ni)	27	2 år	11 år gammel	16 år
10 (Ti)	25	6 måneder	14 år gammel	11 år

3.5.3 Forberedelse og gjennomføring av intervjuer

Intervjuene er utført etter en godkjenning av NSD. Intervjupersoner har i forkant lest informasjonsskrivet som omhandler forskningsformålet, behandling av informasjoninnhentingen og rettigheter i å delta i prosjektet. Dette blir også tatt opp igjen på starten av intervjuet, for å sikre at informantene har forstått informasjonen og ikke føler seg nervøse under intervjuet. I forkant av intervjuet har jeg forberedt meg ved å bli godt kjent med intervjuguiden og alltid være bevisst på min posisjon som forsker, for å unngå umiddelbare fortolkninger under intervjusamtalen.

Alle intervjuene var planlagt til å bli gjennomført som ansikt-til-ansikt intervju for å mest mulig interaksjon i samtaleforløpet. Men regjeringen innførte nye Covid-19 tiltak ved å stenge ned ti kommuner, hvorav en av de kommunene var Oslo, hvor jeg og de fleste informanter på den tiden fant seg. Dermed førte det til at jeg rakk å intervju til sammen fire informanter, mens resten må tilpasses situasjonen med å foreta intervju på internett.

De nettbaserte intervjuene foretas gjennom videokonferansetjenesten Zoom. Før gjennomføring av nettbaserte intervjuene har jeg tatt en gjennomgang av litteraturen innenfor det videobaserte kommunikasjonsplattform for å sikre min troverdighet i kvalitative forskning. Online intervju ble derfor benyttet med hensyn til effektivitet til framdrift av prosjektet og bevaring av informantenes konfidensialitet. I likhet med Gray, Wong-Wylie, Rempel og Cook

(2020) muliggjør nettbasert intervju det å skape større tilgjengelighet til utvalget. Jeg har rekruttert noen av de informanter som bor i forskjellige fylker, hvor reisene til sammen kunne ha vært alt for kostbart til å reise dit. I forhold til informantenes konfidensialitet sikret jeg dette med at ethvert Zoom-møte krevde invitasjonslenken og passord til pålogging. Overgangen fra ansikt-til-ansikt intervju til nettbasert intervju oppstod heller ikke som problematisk for de fleste informanter ettersom nåværende situasjon av Covid-19 pandemien, ønsket de også å finne alternative løsninger til ansikt-til-ansikt intervju.

Gjennomføring av resten intervjuene over nettet overensstemte med det James & Busher (2018) omtalte nettbasert intervju som synkronisert, der informanter ofte umiddelbare responderte tilbake på intervju spørsmålene som ble stilt. Det førte til at nettbasert intervju avsluttet raskere enn informanter som hadde intervjuer der de måtte møte opp fysisk. Både Andrejuk (2020), Gray et al (2020) og James & Busher (2018) begrunnet at fordeler av å foreta nettbasert intervju var at deltakere har bedre interaksjoner og kan være mer komfortabel i å engasjere til intervjusamtalen, men dette opplevde jeg annerledes. Ved å gjennomføre resten av intervjuene over nettet, har jeg opplevd at nettbasert intervju bar med seg noen utfordringer. For det første var mangel i tilstedeværelsen førte til at informanter blir distraheret av sine omgivelser. Slike forstyrrelser oppstod blant annet ved at informanter kikket seg rundt i sine omgivelser og manglet interessert i å svare på spørsmålene. For det andre var tidsmessig og konfidensialitet. I dag har vi har lettere tilgang til video-kommunikasjonsplattformer uansett hvor du befinner deg i verden og på den måten førte at de overså trygghet om å avsløre sine informasjoner under nettbasert intervjuet. En situasjon som oppstod ofte, var at det var noen andre i nærheten av informanten mens intervjuet pågår. Å gjennomføre Online intervjuer hjemmefra under Covid-19s situasjoner ville være ekstra vanskelig å holde konfidensielle ettersom informanters familiemedlemmer bo på samme sted.

Intervjuenes varighet varierte fra 13 minutter og opptil en time. Når det gjelder lengde på samtaler varierte det og det kan tenkes at korte samtale gir en bekreftelse på at informanters migrasjon og relasjoner til den nye familien var faktiske. Men det kunne også være at informanter ikke ønsker å oppgi de negative sider relatert til sin mor, noe som vil bli diskutert nærmere i diskusjonskapittelet. Dessuten kom det frem at noen informanter hadde mer å fortelle enn andre og derfor vil tidsrammen for intervju være forskjellig fra person til person. Men etter jeg har bearbeidet data, ser jeg at forskjeller på intervjutid med informanter som

hadde gode oppvekst med mor og ytterligst ofte forestilte seg at "alt var bra" hvor fortellingene ikke førte videre til mer innsiktsfull empiri. Derimot informantene som hadde dårlig oppvekst i Norge eller ikke hadde noen nær relasjon med sin mor, ble intervjuetiden lengre enn 25 minutter fordi de ønsket å formidle sine erfaringer under intervjuet. En annen faktor jeg synes er viktig å ta hensyn til angående lengde på intervjuetid var at intervjupersoner og meg, har samme nasjonalitet. Selv om jeg alltid var bevisst på min posisjon som forsker og den nærhet av å ha felles erfaringer med informanter, merket jeg at det lå en fordom hos noen informanter, at jeg er også en thailender. Følgende kan jeg eksemplifisere ved at noen av informanter har unnlatt å fortelle relevante informasjon. Situasjoner oppstod ofte ved at de konkluderte sine relasjoner med mor med stikkord og ikke ønsket å fordype sine uttrykk mer enn det. Eller at informanter var redde å henvende sin fortelling om tredjepersoner, i tilfellet jeg kjenner disse personene. Og oftest ønsket informanter å fortelle sine historier da lydopptaket ble slått av.

Av overstående problemer leder disse også til en annen utfordring som jeg anså i etterkant om at intervjuer med informant etter hvert preget av fleksibilitet hos meg som forskeren. Fordi intervjupersoner hadde ulike interesser med å svare på spørsmålet, hvorav noen informanter var interessert i å fortelle mye. At informant nektet å fortelle mye kan være på mange ulike grunn som det har tidligere påpekt i forrige avsnittet. Men det å stille videre med et riktig spørsmål og riktig innstilling var avgjørende for hvordan intervju resultat blir til, noe som gjorde at hjelpespørsmålene som utarbeidet for å støtte til et flytende samtalen var tilstrekkelig ikke avdekkende. Dermed foregikk intervjuer ofte som et åpen samtalen der jeg måtte ta hensyn både til spørsmålene som vekker informants engasjert i samtaleforløpet, og å stille riktig spørsmålet.

Til sammen av utvalgets størrelse på ti deltakere har jeg valgt å avslutte rekrutteringsprosess og dermed konkludere studien i forhold til et metningspunkt at utvalget er stort nok, der intervjupersoner tilsynelatende dekker et utvalg av den heterogeniteten som kan finnes i en populasjon og kjennetegnes av en vis homogenitet (Ryen, 2002, s. 85). Det vil si at gjennom strategisk utvelging har jeg rekruttert unge thailendere som befant seg i ulike geografiske områder i Thailand som tilsa noe om sosiale klasser, levemåter og relasjoner de hadde i sitt tidligere liv, og ulike miljøer de oppvokst i Norge. På den måten har jeg skaffet meg en lik fordeling i data der fem av informanter hadde dårlig oppvekst i Norge og resten hadde god oppvekst i Norge.

3.6 Bearbeiding av data og transkribering

Et kjennetegn på bearbeiding av data ved et kvalitativt forskningsintervju er at enhver intervjusamtale blir transkribert fra lydbånd, om til skriftlig form. For å kunne treffe informantenes livserfaringer har jeg bestemt meg for at intervjuet skal foregå på det thailandske språket. Ved å gjennomføre intervjuet på morsmålet vil det hjelpe blant annet med å utvide interaksjonsforhold mellom kontekst og samtale (Andrejuk, 2020). Slik synes jeg at deres opplevelser og erfaringer kommer frem på en grundigere måte. Men det var også tillat å kommunisere på norsk dersom informanter følte seg mer komfortabel med det. Videre startet jeg med transkriberingsprosess ved at alle datamaterialer av 10 intervjuene, ble transkribert fra verbale uttrykk om til skriftlig form. Denne arbeidsfasen fungerte fint ettersom jeg fikk lest på intervju utsagnene og reflektere over disse. Før jeg oversatte den transkriberte teksten til norsk bokmål, begynte jeg med å lage en slags oppsummering som bestod av tre deler. Den første var intervjusituasjon der jeg konkluderte mitt inntrykk av det som foregikk før, under og etter intervjuet. Den andre var oppsummering av intervju, og den siste delen omhandlet selvrefleksjon. Deretter avsluttet jeg transkriberingsfasen med å oversette teksten til norsk. Ettersom rekrutteringsprosess og transkriberingen av intervjuet foregikk parallelt, har det bidradd at ethvert intervju besitter jeg med et kritisk blikk og innspill som gir meg bedre oversikt på hva som kunne forbedres i selve intervjuet. For eksempel jeg har innført nye intervju spørsmål hvor det er viktig å innlede intervju med «Kan du fortelle om livet ditt i Thailand» som er et åpent spørsmål. Dett fordi det gir informanten tid til å tenke og reflektere tilbake der hvor alt startet. Det aspektet informanten velger å vektlegge ville ofte ha en betydning for hvordan deres livssituasjon så ut, og dette understøtter jeg med den hermeneutikk-fenomenologisk tankegang.

Med hensyn til at studien har utført ti intervjuer som tilsynelatende kan ta lang tid med kodingen, har jeg utarbeidet en liste som inneholder en oversikt på hva alle informantene har svart på de ulike spørsmålene. Ved å sammenligne informantenes utsagn ser jeg fellestrekkene og har i første rekke delt informanter i to grupper mellom de som hadde bra og dårlig oppvekst i Norge. Gjennom denne sortering kom det tydelig frem et helhetlig blikk over informantenes liv i Thailand og Norge.

Videre har studien etterfølger Van Manen sin fenomenologiske forskningsstrategi for å kunne eksplorere og avdekke informantenes «levde erfaringer». Jeg benyttet blant annet en refleksiv skriving og strukturert refleksjon i utgangspunkt av menneskers livsverden. En refleksiv skriving er å oppnå innsikt og den unike forståelse av opplevelser en undersøger i. Innsikt i følge av Van Manen (2016, 2017) kjennetegnes som «inceptual». Livsverden er i utgangspunktet å forstå hvordan mennesker opplever hverdagen og relasjon til dette. Van Manen henviser da til Merleau-Ponty tenkning om de fire eksistensialer av hvordan menneskers erfaringer kan oppfattes og beskriver gjennom; levd tid, levd kropp (kroppslighet), levd rom (romlighet/sted) og levd relasjon (det relasjonelle) (Thoresen et al sin oversettelse, 2020, s. 63).

3.7 Forskningskvalitet

Den første metodiske refleksjon handler om reliabilitet. Forsknings reliabilitet innebærer en vurdering om forskningen er utført på en pålitelig og tillitvekkende måte (Thagaard, 2018). I dette tilfellet har studiens undersøkelse lagt til grunn for en induktiv tilnærming, med en eksplorativ fremgangsmåte. Det har alltid vært et forsknings formål om å ha thailandske etterkommere som målgruppe. I overensstemmelse med eksplorerende undersøkelsesopplegg preger studieprosjektet en høy grad av fleksibilitet, ettersom det er et underforsket tema. Dermed anses studien i førsterekke med et åpent sinn med kjernepunkt i informantenes erfaringer før, under og i Norge. Den formulerte intervjuguiden og informasjonsskrivet vurderer jeg som godt utfyllende informasjoner som danner forståelsesgrunnlaget hos informanter på hva studieforskningen retter blikket til. Intervjuprosessen og bearbeiding av data har hjulpet meg til en skarpere og mer tydelig framstilling til undersøkelsen som en helhet, nettopp om migrasjon og familieforhold til mor og barn. For å styrke studies reliabilitet har jeg benyttet et båndopptak for å få mer nøyaktighet av deltakeres uttalelser under transkribering. En innvending mot studiens troverdighet er oversettelsesfase fra thai muntlig tale til skriftlig norsk, fordi ikke alle uttrykk muliggjør seg å oversette til norsk. For å få svarene så ordrett som mulig, konkretiserte jeg og gjentok svarene til intervju spørsmål tilbake til deltakere slik at vi ble enige på svaret de selv har oppgitt.

Den andre metodiske refleksjon handler om validitet. Forsknings validitet innebærer måten forskeren fortolker datamateriale sitt og om resultatene som kommer frem er gyldige i forhold til den virkeligheten forskeren har studert (Thagaard, 2018). Etter jeg reflekterte tilbake til forskningsforløpet av en masteroppgave, synes jeg at det er mange virkninger som spiller inn på en studies validitet. Ut ifra forskerens ståsted betraktes jeg som en insider med relevant særskilte kunnskap til all-mulig-bakgrunn om studiens utvalg. Min familiebakgrunn, sosioøkonomisk status, levemiljø eller tankesettet jeg tidligere hadde i Thailand, er ubevisst innebygd i tankeprosessen når jeg utarbeider studieprosjektet. I tillegg er det vanskelig å oppnå forskningens verdinøytrale. Gjennom utarbeidelsen av funn og drøfting, pågår det ambivalente tanker som; «er det slik fenomenet ser ut?», «er ikke denne tolkningen allmenn kjent?», eller «hva hvis de misliker meg for mine standpunkter som blir oppgitt i studien». Dette er en særlig utfordring når jeg forsøker å veksle fremstilling mellom innsiden og utenfra perspektiv. Men som jeg allerede har tidligere påpekt, anerkjente jeg og avklarte dette gjennom min førforståelse for å kunne trekke meg til en mer analytisk distanse. Andre relevante forhold for studiens validitet som bør tas i betraktning, er deltakere til intervju. Å etterprøve forskninger og reproducere kunnskap gjennom et nytt utvalg, vil det være usannsynlig å få samme resultat. Fordi forskerens tilknytning til det thailandske miljøet kan ha en konsekvens for hvordan deltakere velger å fortelle sine egne erfaringer.

Den siste metodiske refleksjonen omhandler generalisering, eller i hvilken grad studies empiriske funn fremkommer som overførbare (Thagaard, 2018). I denne studien foreligger det en motsigelse mellom en eksplorativ undersøkelsens framgangsmåter av Stebbins (2001), og studiens vitenskapeteoretiske posisjon innenfor hermeneutisk-fenomenologisk av Van Manen (2016). Hensikten med en eksplorativ tilnærming er et forsøk på å fange mange mulige forklaringer på et mangesidig fenomen og deretter blir empirisk generalisert, men Van Manens metodikk er forankret i levde erfaringer som ikke kan utelukkes til undersøkelsens overførbarhet. Det er også unødvendig å trekke inn en konklusjon om at studiens utvalg er representativt for alle thailandske etterkommere i Norge ettersom mange informanter vokste opp med ulike sosiale bakgrunner i Thailand og hadde ulike oppvekstsvilkår i Norge, noe som gjør at studiens utvalg ikke kan generaliseres eller omtale informantene som representative av etterkommere barn i Norge.

3.8 Forskningsetiske retningslinjer

Forskningsetikk omgår hele undersøkelsesfasen i ett forskningsprosjektet. Denne kvalitative studien bygger på basis av å opprette en samtale gjennom intervjuet. Etikk har dermed en avgjørende betydning for hvordan mine holdninger trer frem til intervjupersoner og hvordan datamaterialet bearbeides.

Studien utføres i tråd med de tilskrevne rettigheter ved studieundersøkelsen fra Norsk senter for forskningsdata (NSD). Jeg har utdelt et informasjonsskriv til alle deltakere og ved oppmøte til intervju blir det igjen gjennomlest sammen. Dette er for å sikre at undersøkelsens formål er eksplisitt forklart. Ettersom undersøkelsen tilsynelatende kan berøre på et sensitivt område og generelt at intervjuet legger til rette for å dele sine tidligere fra Thailand og Norge, har aspektet trygghet vært en forutsetning for min studie. For meg har trygghet bidratt til at intervjupersoner føler seg fri både til å engasjere seg i intervjusamtalen og at de når som helst kan trekke seg fra undersøkelsen. I tillegg vil mine holdninger i samråd med NSDs krav, bidra til å vise respekt for deltakere, hjelpe å erkjenne når situasjoner anses som upasselige på grunn av de spørsmålene jeg stilte underveis i intervjuet.

Når det gjelder opplysninger som vises i studien er blant annet alderen før deltakere flyttet til Norge, lengde botid i Norge, og tredjepersoner som vil bli direkte omtalt i intervjuet som mor eller andre relevante familiemedlemmer. Mine behandlinger ovenfor innhenting av data vil dermed være aktsomme. Det har blant annet dukket opp om sletting av data, at informanter ikke ønsket å videre formidle sine fortellinger fordi det er fremdeles sårt å tenke på, eller informanter ombestemmer seg og ikke ønsker å oppgi noen fortellingsepisoder i etterkant av intervjuet. Til tross for at ens identitet kan lett blir oppsporet i det thailandske samfunn i Norge, har deltakeres navn blitt erstattet med et fiktivt navn. Slik anonymisering gjør seg gjeldende også til deltakeres nåværende bosted, yrke eller andre opplysninger som kan oppspore identifikasjon hos en deltaker.

4. Resultat av funn

I denne delen blir innsamlet data jeg har gjennomført presentert. Funnene er gruppert etter kategorier: livet i Thailand, overgang til Norge, og livet i Norge. Målet med dette kapittelet er å klargjøre informantenes erfaringer og tidligere opplevelser knyttet til problemstillingen om hvilke erfaringer thailandske etterkommere har med å migrere til Norge. De funnene, sammen med teori, danner utgangspunkt for den påfølgende drøftingsdelen og videre gjennomgang til diskusjonsdelen (kapittel 5). Eksemplene er konstruert ut fra et forskningsdesign som innebefatter analytisk og metodologisk tilnærming innenfor fenomenologi og er et resultat av min gjentatte og gjennomgående refleksjon av de innsamlende dataene som omhandler beskrivelser av unge thailandske etterkommeres migrasjon til Norge.

4.1 Livet i Thailand

Innledningsvis ble informantene spurt om hvordan deres liv i Thailand var. Svarene har to felles hovedtrekk. For det første valgte noen av informantene å nevne familieforhold i barndommen som de hadde opplevd mens de fortsatt var bosatt i Thailand, og om de hadde en bra barndom eller ei. For det andre omhandler det skilsmissen til deres biologiske foreldre og hvordan den har påvirket informantenes tidligere hverdag etter at informantenes mødre skilte fra dem og informantene måtte leve uten mødre i barneårene. Her vil jeg bruke disse hovedtrekkene for å presentere informantenes liv i Thailand, før de migrerte til Norge

4.1.1 Familieforhold i barndom

Hvem informantene bodde sammen med i sin thailandske familie varierer. De fleste bodde sammen med mor før hun flyttet til Norge. Informant 10 beskriver sitt første familieminne slik:

... Alt jeg husket var vel egentlig mor. Helt fra starten på dagen og til slutten var jeg alltid med mor. Jeg vokste opp i en familie med ganske streng oppdragelse, så det å være alene etter skolen eller i helgen og være med venner var på en måte en drøm ... Men jeg var mye ute med mor og søsteren min»

Dette minnet beskriver ikke bare tilknytting til informantens mor og søster, men også venner. Dette beskrives som gode opplevelser, som en drøm. Men det er ikke alltid slik at mor var den eneste nærpersonen informant hadde. Ofte var det andre familiemedlemmer som omgav dem og ivaretok informanten under sin oppvekst i Thailand. Andre informanter har derimot opplevelser av at mor var til stede i begynnelsen av deres oppvekst i Thailand, men så manglet de hennes nærvær, og far eller besteforeldre ble de nære familiemedlemmene for informantene. Informant 3 forteller:

Da jeg bodde i Thailand ... Så var det ganske målløst ... Fordi jeg vokste opp med mor og far, men så gikk de fra hverandre ... liksom ... Jeg vokste opp med dem begge, men etter de ble atskilt fra hverandre så måtte jeg bo med far. Og noen ganger tok bestemor vare på meg også.

Beskrivelsen av informant 3 sine erfaringer tyder på at bruddet mellom foreldrene hadde en stor innvirkning på ham, hvor han fremstilte livet sitt i Thailand som et målløst liv. Informanten utdyper likevel ikke hvordan forholdet til far og bestemor var, men det er tydelig at savnet etter mor har satt dype spor. Lignende erfaring ble også delt fra informant 2, men hennes livssituasjon handlet om at hun ikke hadde mor eller noen nærgående relasjon med andre familiemedlemmer. Livet hennes var preget av stor ustabilitet der hun ofte måtte overnatte hos besteforeldrene, andre slektninger eller barnevakten. Informant 2 vokste opp i en stor familie som besto av flere kusiner, tanter og fettere. Selv om hun ikke måtte vaske sine egne klær, lage mat eller gjøre husarbeid, så manglet hun likevel en nær relasjon med andre i slektning. Ingenting framsto som det samme som å bo under samme tak med sin mor. Dette forteller hun gjennom en opplevelse hun hadde med barnevakten:

... i den tiden var at jeg måtte bo sammen med barnevakten. Og der og da som barn, så følte jeg at ingen ville ha meg, så da må jeg starte en ny familie. Det var det jeg tenkte ... men som et barn så vet du ingenting, du vet ikke noen grunn, eller begrunnelser av hvorfor sånne ting skjer.

Dette ga et inntrykk av at hun befant seg i en familiesituasjon der mor ikke lenger var tilgjengelig og tilstedeværelse i hverdagen, noe som vekker en følelse av at ingen vil ivareta henne. Dette var en tanke som informant 2 bar med seg til Norge i etterkant.

Sammenfattet har disse fortellingene belyst ulike familieforhold thailandske etterkommere hadde i Thailand og samtidig vil fortellingene gjenspeile den tidligere barndommen før de flyttet til Norge. For noen sto mor som en sentral person i hverdagen slik den skulle se ut for et barn, mens noen erkjente at mor ikke lenger var en del av deres liv, heller andre familiemedlemmer. Men når informanter ikke kunne forholde seg på en god måte til noen familiemedlemmer, som for eksempel biologiske foreldre eller besteforeldre, blir det klart gjennom informantens opplevelser at deres tidligere hverdag fremstår som et dårlig minne. De mistet troen på familien, akkurat som informant 2 hevdet at hun ønsket å finne en ny familie, fordi ingen av familiemedlemmene hennes var tilgjengelige. Av disse eksemplene kan det se ut som virkningene av familiesituasjonen blir, i særlig stor grad, preget av mors tilstedeværelse i informantenes tidligere liv i Thailand.

Livet i Thailand etter atskillelsen fra mor ble derimot oppfattet svært ulikt mellom informantene. Noen av informantene mente de levde et godt liv i Thailand, selv uten å ha en mor til stede. Dette har blitt vektlagt gjennom beskrivelser av de hjemlige omgivelsene informanter hadde i Thailand. Omstendighetene informantene havnet i, var blant annet at de ikke trengte å handle mat fordi de hadde sin egen gård der de kunne dyrke og man kunne hente alt fra gården og tomten deres. En annen beretning kom fram via informant 8 der hun følte seg hjemme, med tette bånd i nabolaget;

Jeg følte meg bra da jeg bodde i Thailand, liksom, jeg følte meg hjemme og jeg følte meg ikke annerledes. Men jeg visste ikke jeg skulle forandre meg så mye etter jeg flyttet hit og føle meg annerledes. Når jeg var der ... sammenlignet med nå ... jeg kan jo si jeg har det bra nå ... men da jeg bodde der så kunne jeg omgås med alle, snakket med alle og alle kjente meg

Hun konkluderer med at livet var bedre i Thailand, før hun måtte flytte til Norge for å bo sammen med sin mor, ved følgende sitat:

Vi kom fra en liten landsby i Thailand, en liten kommune der alle kjenner alle. For meg så synes jeg at jeg hadde et bedre liv der, før jeg må dra opp hit

For andre informanter var det verken bedre eller verre å bo i Thailand, sammenliknet med deres liv i Norge. Informant 6 illustrerer dette med:

Jeg gjorde ikke så mye, min rolle var å gå på skolen ... ja. Mitt liv var ok. Det var ikke vanskelig eller noe livsmotgang, men det betyr ikke at jeg hadde alt. Altså det var ok, normalt liv

Her har informanten valgt å nevne den rollen han hadde i den thailandske familien etter mors adskillelse. Det normale livet beskrives under intervjuet av noen informanter som en rolleposisjon de hadde i Thailand, og dette vil være basert på at de måtte leve med en forpliktelse som en elev. Et liv der det var forventninger om å være elev, kom tydelig fram når informant 7 sammenfatter livet i Thailand i en kort og setning som lyder følgende «*jeg var en elev*». Slik framstilles det i noen intervjuer at vektlegging av elevrollen, var stort sett alt de kunne huske fra barndommen i Thailand. Dette dukket også opp hos informant 1 hvor han ble spurt om livet i Thailand og nærmere om sin hverdag der, men samtalen avsluttet raskt etter han har fortalt at han ble sent til kostskole og oppholdt seg der i noen år før moren skulle hente ham til Norge. Når informanter uttrykker seg om sin elevrolle, kan det tyde på at det har nær sammenheng med hva slags familieforhold informanter hadde med sine familiemedlemmer. For noen knytter forpliktelsen med å være elev med de innflytelse de fikk fra nærpå personer. Inntrykket fra informant 7 sin barndom var at selvbestemmelse ikke fantes hos barn. Det avgjørende var å opptre ansvarlig og forholde seg til den rammen som var gitt av pårørende.

Da jeg bodde i Thailand så var jeg ikke den typen person som kunne bestemme om meg selv. Jeg var et barn uten selvbestemmelse. Det var diskusjon for voksne ...

Dette kan utdypes gjennom intervjudialogen mellom meg og informant 7 som viser en tydelig bestemt tanke som er laget av hennes mor og andre voksne, noe som gjør at forpliktelsene er at hun skal være en elev:

Jeg: Hvordan følte du da du fikk vite at du må komme til Norge?

Informant 7: Det eneste jeg vet var at jeg må studere i utlandet

Jeg: var det moren som har fortalt deg det?

Informant 7: ja, å studere og å bo her

Jeg: hva med din personlig mening angående om dette?

Informant 7: Siden jeg var bare et barn så følte jeg at jeg kom hit for å studere og være sammen mor

Som bekreftet av informant 7, var elevrollen i en stor grad knyttet til forventninger som ligger hos de voksne. Det gir et inntrykk av at livssituasjon i Thailand var preget av en ansvarsfølelse der det er viktig å forholde og forplikte seg til sin oppgitte rolle.

Derimot var ikke alle informantene som kjente seg tvunget av forventningene og ønskene fra sin familie i Thailand. Informant 3 har fått innflytelser fra nære personer som var igjen sammen med ham etter separasjon fra mor. Han hevdet at far og bestemor hadde en stor betydning for at han skulle klare seg selv etter å ha flyttet til Norge. Han satte søkelyset på en rolle der han ønsker å forsørge familien sin. Han beretter:

Dette var en inspirasjon for meg fordi jeg måtte fortsette å ta skritt framover, uten å stoppe eller uten mål. Fordi jeg vet ikke når ... eller om jeg har råd til å studere videre, jeg kom jo ikke fra høystatus familie

Livssituasjonen til informant 3 viste hvordan livsbetingelser førte til at barndommen ble preget av forventninger som informanter måtte fullføre. Allikevel har ingen av informantene gitt uttrykk for hvor fornøyde eller villige de var til å leve med forventningsfull familie. Informant 5 påpekte at det å stille kritiske spørsmål ovenfor foreldrenes intensjon ville bli sett på som kontroversiell. For informant 5 var livet preget av mye motgang og lidelse. Hun kom fra en fattig familie som var helt avhengig av at alle måtte jobbe og tjene nok penger for å dekke alle utgiftene. Hennes liv i Thailand ble enda vanskeligere fordi faren hennes døde og moren ble familieoverhode som enslig forsørger, og måtte gå på jobb og sørge for at familien skulle ha det bra. Dødsfallet i familien medførte en vanskelig barndom, og en stor byrde for mor. Moren måtte reise til en annen by for å jobbe mens informanten 5 bodde sammen med tanten. Informant 5 traff moren sjelden, men det ble enda sjeldnere etter at moren har giftet seg med en nordmann og flyttet til Norge. Informant 5 oppfattet spørsmålet om hvordan forholdet mellom mor og hennes var i Thailand som provoserende, hun uttrykker seg slik:

Forholdet mellom oss? Vi er jo mor og datter da?!

Dette kan gi en indikasjon på hvilken rolle mor spiller i informantens liv uavhengig om mor var tilstedte eller ei. Å være trofast ovenfor foreldrene kan også være betinget av thailandske normer som tilsier at uansett hvor mor er, vil kjærligheten mellom foreldrene og barn vedvarende. Informant 5 utdyper dette:

... Vi er jo thai, skal vi liksom hate våre egne mødre? Nei, sånn er det ikke. Selv om mor ikke lenger er med meg, så savner jeg jo henne og holdt fortsatt kontakten. Vi elsker jo hverandre. Hva vil du liksom?

Eksempelene over viser at adskillelse fra mor i barndommen i Thailand ikke opplevdes bra for familieforholdet. Atskillelsen medfører et liv som styres av forpliktelser for å fullføre den tildelte rollen som var gitt av mor. Ut ifra informantenes synspunkter gjennom intervjuer kom det frem at det å følge foreldrenes råd, eller nærmere bestemt mors råd, var som en plikt for mange. Dette understreker informant 3 med et reflekterende blikk ved følgende:

... Også at hun tvang meg til å ta utdanning hun velger ... men nå som jeg har blitt mer modig så har jeg reflektert tilbake på det hun sa til meg og jeg anser at alt hun sa til meg var sant. Hun har hjulpet meg til den person jeg er i dag.

Om vi går dypere inn i informantenes forståelse om hvorfor familiemedlemmer, særlig biologiske mødre, spiller en sentral rolle i deres liv, kommer det frem underliggende forklaringer gjennom informantenes opplevelser etter foreldrenes skilsmisse

4.1.2 Foreldrenes skilsmisse

Kjernen i diskusjonen rundt informantenes liv i Thailand viste ikke bare hvordan de reflekterer over seg selv og fortiden, men også deres opplevelser av foreldrenes samlivsbrudd, enten på en forståelsesfull måte eller på en tragisk måte. Uavhengig om informantene hadde samvær med sin mor etter samlivsbruddet eller ikke, blir de i ettertid separert fra hverandre, gitt at alle mødre i denne undersøkelsen har giftet seg med nordmenn og flyttet til Norge. Dette bidrar til at informantene ble værende i hjemlandet da de var barn. Under intervjuet har informantene formidlet sine inntrykk av separasjonen fra mor, ofte i form av hverdagssituasjonen uten mors tilstedeværelse de hadde i Thailand. Dette har avgjørende betydning for hvordan forholdet mellom informantene og deres mødre har utviklet seg i ettertid. Det som tydelig kom fram i intervjuene var at familiesituasjonen til informantene etter foreldrenes samlivsbrudd har to mulige utfall: (1) samarbeidende foreldre og (2) mangel på mors tilstedeværelse.

Det første utfallet ved samlivsbruddet beskrives som perioden etter skilsmissen hvor foreldre valgte å samarbeide for å kunne ivareta barnet. Informant 6 mente at samlivsbruddet mellom sine foreldre var preget av foreldrenes ønske om å gi informanten en bedre fremtid. Informanten oppfattet sin hverdag i Thailand som et normalt liv, der han synes at han ikke har hatt det vanskelig under oppveksten i og med at alle familiemedlemmene har en god økonomisk velstand. Men så ble informantens foreldre skilt etter de innså at de ikke hadde en framtid sammen. Dette karakteriserte informantens familieproblemer hvor begge foreldrene måtte veie ekteskap opp mot barnets fremtid. Informanten forklarte sin forståelse av situasjon i samsvar med foreldrenes overveielser slik:

Liksom vi manglet ikke noe der og da, men når de forestiller om fremtiden så henger den i en tynn tråd. Kanskje de tenkte sånn at har vi nok? Har vi råd, noe sånt. Skjønner du? Derfor kan det regnes som en av de faktorer de måtte vurdere og tenke på.

Informant 6 deler sine tanker hvorvidt hans framtid gikk på bekostning av foreldrenes ekteskap. Han uttalte at ut fra foreldrenes synspunkt vil dette lønne seg for hans framtid. På hvilken måte skilsmissen kunne gi en bedre framtid for barnet, syntes han var et upassende spørsmål og ønsket ikke å utdype dette. Under intervjuet ble det derfor gitt et kort svar om at det er penger som ligger bak foreldrenes skilsmisse. Hvis vi ser på informant 10 sin situasjon rundt foreldrenes samlivsbrudd og samarbeid, kan vi forstå det som litt annerledes enn informant 6, med tanke på familiens sosiale status. I Thailand er skilsmisse uakseptabelt for mange i det thailandske samfunnet. Dermed, for å unngå kritisering fra samfunnet, valgte informantens foreldre å fortsette å bo i samme hus etter skilsmissen. Informanten hadde en normal hverdag, og begge foreldrene ivaretok han som en vanlig far og mor, selv om de egentlig var separert. Informanten levde et normalt liv helt til moren flyttet til Norge. Umiddelbart etter atskillelsen fra mor ble hverdagen hans annerledes. Tidligere har han alltid vært i nærheten av sin mor, og nå er det ingen. Tilsynelatende var det hans mor som holdte dette foreldresamarbeidet sammen, og fra det øyeblikket der moren ikke befant seg hos informanten lenger, så ble han dårlig ivaretatt av faren sin. Informanten droppet ut av skolen og fikk beskjed fra begge foreldrene at han skulle vente hjemme til moren hadde hentet han til Norge. Men tiden gikk, og det tok lengre og lengre tid uten at han har sett moren sin. Til slutt kuttet han kontakt med omverden og befant seg kun inne i huset. Informant 10 uttrykker dette slik:

Faren og søsteren min var alt jeg hadde igjen i Thailand, men ingen av de var tilstedte hjemme. Siden vi hadde egen hushjelp så trengte jeg ikke å gjøre noe i min hverdag. Seks måneder innestengt i huset med en konstant ensomhet, sånn var det før jeg kom til Norge.

Muligens kan det tenkes at omstendigheter omkring livet til thailandske etterkommere i hjemlandet må ses i forhold til informantenes oppvekst og familienes sosialbakgrunn som har røtter i de forskjellige demografiske områdene i Thailand. Hovedtrekkene i de demografiske områdene som thailandske etterkommere befant seg i denne studien, kan deles mellom storby og landsby.

Informantene som bodde i landsbyen karakteriserer og omtaler sitt liv som «*vi er fattige*», «*en liten by hvor alle kjenner hverandre*», «*vi har egen gård*». Noen informanter tydeliggjør ulikheter mellom storby og landsby ved at det demografiske området de befant seg i ikke har «store» kjøpesenter og fargerike uteliv og underholdning. I motsetning til storbyer, måtte de gå på nærmeste offentlige skoler i nabolaget, og ikke luksusprivatskoler som kun finnes i områdene med høy økonomisk velstand. Det er få gode muligheter når man bor i landsbyen i Thailand siden slike områder ofte er underutviklet. Ut ifra informanters erfaringer til sin landsby vil disse personer ha en felles forståelse av at foreldrene måtte reise ut til storbyer for å sørge for at de har dekkende inntekt til hele familien. Dette medførte at omgivelsene informantene vokste opp i ble hovedsakelig preget av mangelen på foreldrenes tilstedeværelse, noe som gjør at de håndterte situasjonen ved adskillelse fra sine foreldre bedre enn de som bor i storbyer.

Livssituasjonen til thailandske etterkommere som bodde i storbyer viser det seg å være annerledes. Eksempel er informant 10, som alltid har bodd i storbyen med en skjult familiestatus der foreldrene måtte spille et rollespill for barnet som om at de fremdeles var gift og at de var en velfungerende familie. På grunn av deres sosiale status som måtte opprettholdes, ønsket ikke foreldrene å fortelle at hverdagen informanten hadde, skiller seg fra andre thailandske barn. «*siden vi hadde en egen hushjelp så trengte jeg ikke å gjøre noe i min hverdag*», hevder han. I den tidligere hverdagen til informant 10, kommer det frem at det var mye samkvem med mor og andre familiemedlemmer på grunn av mor ikke jobbet og slik hadde hun mer tid. Det kan tenkes at familiebandet er sterkt vektlagt når en befinner seg i storby, noe som gjør at informantene er mer avhengig av sin familie alltid omgir dem. Det kan dermed være svært belastende for informantene å møte den nye realiteten ved foreldrenes skilsmisse,

og ikke minst mors fravær grunnet migrasjon. Samhandlingen mellom informantene og deres omgivelser påvirker hverandre gjensidig, ettersom de tilstrekkelig ikke klarer å håndtere den nye situasjonen. Tilpasning hos informantene som opplever samlivsbrudd og livet deres generelt før ankomst til Norge, framstår som tilsynelatende mer problematisk for thailandske etterkommere fra storbyer. Basert på informant 10 sin fortelling, viser det seg at befolkning i storbyer ofte er mer opptatte av sosiale normer og folkeskikk, hvor skilsmissen anses å være uakseptabelt i det thailandske storbyesamfunnet. Det gir et sterkt inntrykk av at uten mor vil ingenting i hverdagen føles likt lengre, selv om man hadde andre familiemedlemmer rundt seg. Dette kom også frem hos informant 2 at ensomhet var et resultat av mors fravær i hennes liv.

Da jeg bodde med tantene mine, hadde jeg det jo fint. Selv om jeg hadde de fleste tingene, men jeg hadde ikke mamma. Jeg hadde ikke moren min ..., så selv om jeg hadde dem så følte jeg meg alene uansett.

Denne sitat er i tråd med den andre konsekvensen av samlivsbruddet, som omhandler mangel på mors tilstedeværelse. Dette kommer tydelig frem i de fleste intervjuene. Opplevelser som kommer frem hos informantene, viser at moren reiste på jobb for å kunne forsørge barnet sitt. Slike tilfeller oppstår hos flest informanter som har bodd eller vokst opp på bygda, der det var umulig å få en karriere i deres hjemby. Her viser familiesituasjonen etter skilsmissen at noen thailandske mødre måtte ta en lang reise til en større by for å skaffe en inntekt som dekker hele familiens behov, inkludert deres barn og besteforeldre. Når atskillelsen fra mor inntreffer hos informanter, vil familierelasjonen mor har opparbeidet gjennom barnas liv forandret seg. I verste tilfelle kan slik atskillelse fra mor føre til at det dannes en framstilling om at mor forsvinner.

Eksempelvis har informant 1 bodd med bestemor fra han ble født, og det var bestemor som ivaretok informantens mens den biologiske moren ofte var bortreist for å jobbe. Informant kom også fra landsbygda, hvor det ikke er uvanlig at voksne måtte reise til en annen større by for å forsørge familien. Siden informant vokste opp med sin bestemor, konkluderer informant slik om forholdet mellom mor og han selv: «Jeg kjente nesten ikke henne ... nesten ikke», hevder han under intervjuet etter en lang pause. For å se nærmere på en beskrivelse av dette, har informant 9 omtalt noe lignende etter foreldrene måtte gå hver sin vei. Da opprettet hun et veldig nært forhold med sine besteforeldre. Hennes mor måtte reise til hovedstaden for å jobbe, noe som gjorde at informant kun fikk se moren en eller to ganger i året. Dermed har det skapt en forestilling om at hun vet lite om hennes. Hun uttrykker det slik:

... Vår relasjon var at vi var ikke nære. Liksom når hun kom tilbake hjem så vet jeg at hun er min mor. Og så var jeg sjenert og sånt. Men ... Jeg vet at hun er min mor, men var ikke nære»

En annen framstilling av mor kommer til uttrykk i form av hat. Informant 3 ga også uttrykk for at han ikke hadde så veldig hyppig kontakt med mor, både når de befant seg i Thailand og etter reisen til Norge. Hans forståelser for sin situasjon var basert på tiden etter mor flyttet til Norge. Mens hun bodde i Norge hørte han ofte sladder, baksnakking og dårlige rykter om moren fra nærpersoner rundt ham. Han var i tvil, men samtidig pessimistisk, og undret på hvorfor moren flyttet fra ham. Og på grunn av dette følte informant at han var under dårlig innflytelse fra dem, noe som skapte en forestilling om at hans mor ble beskrevet på en dårlig måte:

Selv om jeg fortsatt snakket med henne så var jeg kald mot henne, med en baktanke om at hun rømte og noe lignende

Fellestrekkene i disse tre tilfellene, når skilsmisse har funnet sted, tyder på at tapet av mor hadde påvirkning på informantene. Ett element som var vesentlig for noen av informantene, var hemmeligholdelsen, at de skjulte noe for barna. Dette fikk betydning videre når overgangen til Norge var et faktum og da informantene ble gjenforent med moren.

4.2 Overgangen til Norge

Informantene beskriver sin tid i Thailand, ofte som «*da jeg var barn*» eller «*fordi, jeg var bare et barn*». Tidligere funn omhandlet barndommen i Thailand hvor informantene som et barn ble værende hjemmet og deres påvirkning av mors fravær. Men dette betydde ikke at de har mistet eller har led tap av biologiske foreldre etter skilsmissen for evig, fordi mødrene vendte tilbake for å støtte sitt barn som ble værende i hjemmet, og for å opprettholde forholdet mellom dem.

Ofte kom dette frem i form av økonomisk støtte eller via telefonsamtaler og det pleide å være mor som tok initiativet å ringe. En ting som bør understrekes her er at informantene som har deltatt i dette masterprosjektet, er gjennomsnittlig i 25 års alderen og vokste opp i en tid hvor nettbasert kommunikasjon ikke var så utbredt eller lett tilgjengelige i noen områder. Dermed hadde de ofte vanskeligheter med å kontakte hverandre i den tiden hvor informanter fremdeles

befant seg i Thailand. For informanter som ikke hadde problemer med telefonkostnader eller lignende, viste det at de holdte kontakte ganske ofte.

I denne tiden ble avstandsforholdet mellom mor og deres barn større. Noen informanter har allerede tilpasset seg et liv uten mor, mens for noen vil denne ventingen forsterkes følelsen av lengsel etter mor. Ventetiden før informantene kommer til Norge vil variere fra person til person. Den lengste ventetiden i denne undersøkelsen var seks år og den minste ventetiden var seks måneder. Ut ifra informantenes egne erfaringer om overgangen til Norge viste det seg at før informantene ankom Norge, anerkjente de mors forsøk på gjenoppretting av relasjon mellom dem. Dette kan skisseres i to forskjellige retninger som en omfattende planlagt overgang og en som bar preg av tvang.

4.2.1 Planlagt overgang

En planlagt overgang kan i vidt forstand forstås med at gjenoprettelsen av relasjon mellom mor og deres barn, er avgjørende for at det skal bli enklere for informantene når de beveger seg inn i overgangsprosessen til Norge. Det kom fram under intervjuet at det å bli gjenforent med sin mor handlet om å lære å kjenne hverandre på nytt slik at informantene kan føle seg trygg og håndtere overgangssituasjon bedre.

Eksempelvis har informant 1 som vokste opp med bestemor, karakterisert forholdet med sin mor med at han kjente ikke henne. Det viste seg under intervjuet at den siste tiden han hadde i Thailand var avgjørende for måten relasjon forble i den første tiden i Norge. Informant 1 eksemplifiserte denne ved at de har brukt de to siste månedene i Thailand på å bli kjent med moren på nytt. Moren tok med han med til skolen, restauranter eller utelivs aktiviteter. Dette førte til at de tidligste opplevelsene i Norge framstod som uproblematisk for ham. Begge kom godt overens med hverandre og han hadde ikke noen problemer med å flytte og bo i Norge med mor.

For noen informanter som hadde holdt kontakt med moren både etter separasjon mellom foreldrene og da moren bodde i Norge, var det å gjenopprette forholdet med moren en tilsynelatende normal ting for dem. Under intervjuet ville informanter som så på dette som en

normalt ting hoppe over å fortelle om tiden da de møtte sine mødre i Thailand fordi det tilsynelatende var opplevelser de ikke la stor vekt på.

Jeg og moren min har jo vært på tur i Norge før, to ganger. Så vi vet jo hvordan det var i Norge og sånt. Vi vet at det ligger en bedre framtid her enn å bo i Thailand, og samtidig så ønsker jeg å bo her. Derfor har vi bestemt oss å bosette her

I noen tilfeller vil det å gjenforenes med moren på nytt, ha som sekundært formål å introdusere et nytt familiemedlem, altså stefar. Dette gjelder også informant 10 hvor han opplevde at en uventet situasjon oppstod da han måtte bli kjent med stefaren. Situasjonen framsto slik at når de skulle gjenforenes så tok moren med seg kjæresten sin. Etter en lang separasjon fra mor ble det å være sammen med henne ned prioritert og alt dyttet til side, fordi det var viktigere å bli kjent med stefar.

Når jeg har stilt spørsmål om det var informantens sin avgjørelse eller et eget ønske i å komme til Norge, sier mange informanter at de opplevde at de ble påvirket av foreldrenes innflytelse. Når det gjaldt avgjørelsen om å komme til Norge, var ikke barnets mening tatt hensyn til. Dette kan illustreres ved informant 9 og 5 følgende sitater:

rett og slett var det ikke min avgjørelse. Liksom moren min tok meg med hit så jeg bare fulgte henne

Hun spurte først om jeg ville reise, men fordi jeg var bare et barn så jeg reiser dit der moren er

Selve reisen i seg selv kan virke som en planlagt overgang, hvor informantens familie tok avgjørelsen for barn sitt og at barnet fikk med seg hvor de skulle være i fremtiden. Som barn var innspillene og meningene deres ikke ting foreldrene prioritert høyt. Som barn hadde man bare et valg, altså å følge etter moren sin. Av de overstående sitatene kan kompromisser beskrives som en viss tvang.

4.2.2 Tvungen overgang

Det har blitt lagt vekt på betydning av å gjenopprette forholdet med sin mor, og at mødre ofte har som mål å få barna til å bo i Norge sammen med dem. Dette kan illustreres med informant 1 som hevder at «*På starten så ville jeg ikke komme hit, men til slutt så måtte jeg fordi jeg blir tvunget*». I noen tilfeller visste informanter at de skulle gjøre seg klar for flytning til Norge, mens noen visste ikke på forhånd hva dette innebar. Dessuten vil reisen til Norge også oppleves som tvang og uforutsigbar i den forstand at informantene levde med en viss uvisshet om hva denne overgangsfasen i livet ville føre til. Eksemplene fra intervjuer viser dermed at informantene i hovedsak er preget av to ting som ofte overlapper hverandre. Disse er uvisshet om intensjon til mor, og uvisshet om realiteten til mor og hvordan hun har det i Norge.

Uvisshet om intensjon til mor kom ofte i form av at informanter ble lurt av deres mødre og det resulterer i tvang og en ufrivillig reise til Norge. Informant 8 var en de som hadde erfaring med at turen til Norge egentlig var ment å være en kort ferietur, men det ble veldig annerledes. For informant 8 var skilsmissen mellom foreldrene ble holt hemmelig for henne og dette visste hun heller ikke noe om inntil litt før hun kom til Norge. Siden ingen fortalte henne om skilsmissen til foreldrene, forstod informanten situasjon som at moren var bortreist på ferie. Moren hadde pendlet fram og tilbake uten grunn, og plutselig kom moren tilbake hjem en dag, med en ny norsk kjæreste. Hun ble sjokkert over situasjonen og prøvde sitt beste for å akseptere denne nye realiteten. Deretter har moren overtalt henne til å reise opp til Norge, noe hun takket ja til. Under søknadsprosessen for å komme seg til Norge visste hun ikke i hele tatt at denne reisen bare hadde en enveisbillett og at hun ikke kunne komme tilbake til landsbyen på mange år. Hun uttrykker:

Liksom hun lurte meg da, de lurte meg... Jeg følte meg mest lurt av henne fordi det var hun som sa selv at jeg skulle komme på besøk. Også da jeg kom til Norge ... i 2 uker ... så sa mamma at vi skal på shopping tur fordi jeg skal begynne på skolen. Jeg bare HAH! Jeg skal ikke det. Jeg skal jo bare på ferien og dra hjem snart. Hun bare NEI, du skal bo her!

Denne situasjon kan anses som en tvangsovergang i den forstand at moren til informant 8 brukte tiden med datteren sin til å overtale henne til å komme til Norge. Informant mente at relasjon mellom henne og mor ble mer turbulent ettersom hun egentlig ikke ønsket å bosette her. Ikke minst blir dette aktuelt, fordi de fleste problemer hun hadde etter denne tvangsovergangen er det hovedsakelig moren som har skyld i, mener hun.

Tvangsovergang kan også oppstå allerede før begge partnere reiser opp til Norge. Dette var situasjonen som oppstod hos informant 9. I livet før hun skulle bli gjenforent med sin mor, hadde informant et veldig nært forhold med sine besteforeldre. Relasjonen mellom informant og mor var ikke nær, men hun har kjærlighet til henne, noe som gjorde at det ikke var vanskelig å komme overens med moren. Mor pleide å komme ned fra Norge for å besøke henne ganske ofte, men så kom den gangen hun besøkte hvor ting ble uventede. Hendelser foregår ved at:

Hun tok med meg en tur til Bangkok og si at vi skulle på shopping. Men plutselig så kjøpte hun flybillett og si til meg at vi må kjøpe masse klær fordi klærne var ganske dyre der. Jeg ble forvirret om hvor jeg skulle? Så sa hun at hun skulle ta med meg dit. Og det året jeg kom hit til Norge så hadde jeg ikke sagt farvel til noen på skolen, eller besteforeldre mine.

Dette viser tydelig at hun havnet i en situasjon der hun ikke kan si nei. Kjærligheten til sin mor er så stort at informant ga slipp på sine nære personer for å være sammen med sin mor.

Sammenfattet kan beskrivelse av funn oppsummerer omfanget at det å være i «det uvisse», foreligger hos alle de thailandske etterkommerne som er intervjuet i denne studien. I tiden under familiegjenforeningsprosessen og veien til Norge blir det klart at informantene var i uvisshet om mors intensjoner, og uvisse om realiteten til mor. Uvisshet om intensjonen til mor kan oppleves som uforventet og en situasjon der de ikke hadde noe annet valg enn å følge etter moren sin. For thailandske etterkommere som må oppleve denne situasjon, er de uforberedt på at de skal bo i Norge. De legger sine liv i mors hender. Likevel viser det seg i denne studien at det å være i uvisshet om intensjon og tvangsovergangen, ikke oppleves som sterke påkjenninger av de thailandske etterkommerne, men kommer etter hvert, ofte i form av små konflikter med mor der begge partnere ikke har like forventninger ovenfor hverandre. Den første perioden i Norge som kommer frem gjennom thailendere etterkommeres erfaringer utfolder seg ofte i form av at de sta mot mor, en del kranling og noen kom ikke overens med stefar, mor eller begge. Når det gjelder uvisshet om realitet til mor, kommer det ofte fram under

intervjuet at informanter selv ønsket å flytte med sin mor, og mor også ønsket å leve sammen barna igjen. Men realiteten som mødrene skjuler vises ofte etter informanter har kommet til Norge. Tvangsovergangen regnes dermed som at noen thailandske mødre forsøker å ta med seg barnet sitt ved å utnytte informanters lengsel etter sin mor. Dette viser at informanter som var villige til å komme til Norge ikke fikk med seg den realitet som mor måtte leve i, på godt og vondt. Før videre funn blir presentert, vil dette avsnittet avsluttes med en oppsummering om at det er vanskelig å si i hvilken grad alle ankomster til Norge for thailandske etterkommere framstår som en planlagt overgang eller en tvangsovergang, fordi begge ofte overlapper hverandre. Den planlagte overgang består generelt sett av frivillighet og at begge partnere har en klar plan for fremtiden sin. Tvangsovergang kan oppfattes som ufrivillige i form av at mors prioritering var å ta med seg barnet til Norge. Men uansett hvilke typer overganger informantene havnet i, så vil det alltid innebære en viss innflytelse fra mor. Noen kan oppfatte en planlagt overgang som ufrivillig, men samtidig kan tvangsovergangen også stamme fra informants ønsker å være sammen med sin mor.

4.3 Livet i Norge

Når informantene reiser til Norge, lever de sammen med mor i hennes uvisshet om sin og barnas fremtid. Det er mange utfordringer relatert til å tilpasse seg den nye hverdagen. Siden alle informantene er i voksen alder og har ulike opplevelser under oppveksten i Norge, kommer det fram under intervjuene at de ser på sine tidligere opplevelser i Norge fra forskjellige perspektiver. Men likevel eksisterer det hovedtrekk som tilsier å ha betydning for informantene etter de kom til Norge, og inn i den nye familien, hvor gjenforening med mor samtidig handler om å opprette en ny familiestruktur. Dette indikerer også at livet i Norge i begynnelsen, resulterer i en ujevn relasjon med deres mødre, fordi mor er den eneste tilgjengelige person for dem å kommunisere med. Grunnen til dette er at i begynnelsen på livet i Norge, vil thailandske etterkommere møte en viss uforutsigbar i hverdagen og en viss isolasjon. Det kommer frem fra mange informanter at de endte opp med å være hjemme i mange måneder før foreldrene har tilrettelagt og søkt skolegang for dem. Denne første tiden i Norge for thailandske etterkommere, vil livet være uatskillelig med mors, som nærmest er den nærmeste tilknytningen. Hvordan thailandske etterkommere tilbringer og håndterer sin tid når de ikke har tilgang til andre settinger vil variere fra person til person, men ofte vil den ha sammenheng med forholdet i den nye familien.

Felles hovedtrekkene ved ankomst til Norge, var at alle informantene gjennomgikk endring i familiestrukturen og vende seg til den nye familiestrukturen som nå består av stefar, mor og deres barn. Det har tidligere blitt presentert at under gjenforening med mor ville mor bruke denne anledningen til å introdusere mannen sin, eller stefaren. I hvilken grad denne nye familiestrukturen i seg selv oppfattes som problematisk, vil variere mellom informantene. Interessant nok viser det seg at informanter som hadde gode opplevelser i Norge, ofte var de som hadde godt forhold i den nye familien og dermed var intervjuenes varigheter ofte korte. De som hadde dårlige opplevelser i Norge derimot, viste at forandringer i familiestrukturen var utfordrende, og det hadde oppstått et vanskelig forhold med stefar eller mor, noe som gjorde at intervjuer varte lengre. Men etter gjennomgåelse av det empiriske materialet kom det fram en faktor som var avgjørende for alle informantene, at mor spiller en sentral rolle for å opprettholde godt samspill med sitt barn og familien i sin helhet.

4.3.1 Mor: en uforutsigbar relasjon

Først og fremst vil gjenoppretting av forholdet mellom mor og barn oppstå som en ujevnhet under gjenforeningen i tiden i Norge. Informant 6 har grundig oppsummert hvordan det tidlige forholdet mellom mor og barn i Norge kunne ha vært både for ham selv og andre thailandere.

Det var litt ujevnt. Fordi vi har ikke bodd sammen på lenge. Vi var på en måte ikke vant til å bo sammen som en familie. Alltid noe nytt å lære om hverandre ... Det er en justering mellom mor og barn. For mor så hadde hun rollen å lære hvordan det er i det daglige liv i Norge. Det er ikke alltid man kan bruke samme oppførsel som en gjorde i Thailand her. Liksom det handler om gjensidig tilpasning»

Her vises ulike erfaringer thailandere kunne oppleve etter at de har kommet til Norge. Mange informanter i denne studien hevder blant annet at det var mye krangling mellom dem og mor, enten fordi de var sta eller at de ikke forsto intensjon på det moren prøvde å lære bort.

Dersom det ikke lenger eksisterer gjensidig tilpasning kan ubalansen også i større grad strekke seg såpass langt og skape en større sprekk i forholdet mellom mor og barn som skulle gjenforenes. Informant 3 som tidligere har nevnt at han har holdt fast på en tanke som han fikk fra en bekjente i Thailand om at moren rømte bort fra han, viser det også at forholdet mellom

dem var ikke så veldig bra ettersom fra første dag i Norge så ble han tvunget til å jobbe med vennen til mor. Han begrunner dette med at:

ikke så veldig bra, det var da jeg nylig bodde med moren i Norge, hadde jeg tanken på at hvorfor en mor som forsvant i mange år, skulle tvinge meg og være bestemt over meg ... og da ble jeg veldig misfornøyd

Utsagnet over viser også at gjenforening med mor i Norge kan føles som urettferdig. Særlig når en mor som har forsvunnet i informants liv plutselig skal lage en plan for han på hva han må gjøre i hverdagen i Norge. Dette kan ses som ensidig tilpasning i forholdet mellom mor og deres barn, der barnet innretter seg etter det som blir bestemt av foreldrene.

Denne avstanden mellom mor og barn kom heller ikke bare i form av urettferdighet, men også når lengsel etter mor ikke er tilfredsstillt hos informant, nærmere sagt når livet i Norge ikke er i overensstemmer med informantens ønsker. Da informant 2 var et lite barn, var det eneste hun trengte en mor. De biologiske foreldrene har vært skilt siden hun var liten og der og da følte hun det som om hun ikke hadde et tak å gjemme seg under når det regnet, ingen trygge steder. Mangelen på kjærlighet fra foreldrene skapte et hull i livet hennes og alt hun ville ha var bare en mor. For henne spilte det ikke noen rolle om hvor de er, eller hvor de skulle bo så lenge hennes mor er der, så er det et hjem for henne. Dette var en forestilling hun tok med seg etter hun flyttet til Norge med sin mor. Realiteten hun møtte viste seg å være annerledes enn det hun forestilte seg. Å bli gjenforent med sin mor opplevdes i første øyeblikket som en drøm hun alltid ønsket, men etter hun erfarte hvordan det daglige livet til hennes mor var, så mistet hun alt håp. «*det gikk ikke*», hevder hun. Alt moren gjorde var å dra på jobb på morningen og dro til venninner på kvelden. Den hverdagen hun hadde forestilt med sin mor endte med at det ikke ble noe samkvem med henne, fordi alt hun gjorde var å sove i senga etter en travel dag på jobb og sene kvelder hos venninner. Dette gjorde at tilpasningen for begge partnere ikke fant sted. Ubalansen mellom de to førte til at de hadde lite kontakt med hverandre, noe som førte dem langt fra hverandre. Slik har informant 2 opplevd det i over ti år, helt fra barndommen i Thailand, ungdomslivet i Norge og sitt voksne liv.

Disse overnevnte eksemplene om ujevne relasjoner med mor, tyder på å ha en betydning for hvordan informantens tidlige tid i Norge opplevdes. Denne opplevelsen kan tenkes å være varierende for hver enkelt unge thailendere i Norge, ettersom det ikke alltid er mor som klarer å opprettholde gode samspill i den nye familien. Det setter ofte tydelige spor av savn hos

thailandske mødre når de forlater sitt barn og flytter til Norge. Dette vises klart hos informanter som opplevde mors forsøk på gjenoppretting av forholdet mellom dem. Eksempelvis har informant 8 karakterisert denne gjenopprettingen som en «*pain in the ass*». Moren har pendlet fram og tilbake uten grunn fordi informant forstod situasjonen som at hun var bortreist på ferie og plutselig kom moren tilbake hjem med en ny mann. Informanten opplever at:

Jeg var veldig glad faktisk fordi hun hadde vært borte lenger. Samtidig så ble jeg lei meg for at hun har funnet en ny mann og jeg visste ikke at det ikke var faren min. Det var mange følelser da. Jeg var glad for å se henne, men samtidig så var jeg lei meg fordi hun hadde forlatt oss til en ny mann, en fremmed mann

Dette kom som en overraskende nyhet for henne om at moren egentlig ikke var bortreist på ferie. Likevel reagerte hun ikke under dette møtet på stefaren, fordi etter hun oppdaget sannheten om skilsmissen beskrev hun at hverdagen i Thailand bestod av at hun måtte bli vant til den ensomheten når moren ikke var tilgjengelig for henne. Og med dette bygget hun en forsvarsmekanisme mot mor, ved å skru av følelsene ovenfor mor. Etter denne episoden med stefar anerkjente hun at ting ville bli mer annerledes enn før, men dette brydde hun seg ikke mye om. Fordi hennes mor hadde vært borte alt for lenge allerede slik at hun forsøkte å tilpasse seg et liv uten mor. I tillegg til at opplevelsen av å møte det nye familiemedlemmet ikke var så positivt, så ble stefar karakterisert som en fremmed mann. Men det viste seg i ettertid at stefar kan være en av de viktige støttespillere for informanten i Norge. Informant 8 hevdet at det ikke var utfordringer med å ha stefaren i den nye familien;

..., Faktisk ikke. Jeg synes det var veldig bra fordi stefaren min hadde ikke barn fra før. Han hadde på måte ikke bagasje fra før. Han var veldig snill, NEI!.., han er snill, han er veldig snill som tok vare på meg og broren min som sine egne. Så det var egentlig bare best.

Uttrykket fra informant 8 kan oppfattes som en opplevelse av å lære ting sammen på nytt. Og det å ha det samme ståsted hvor begge parter starter fra et bunnpunkt og bygger veien videre sammen. Under intervjuer har hun svart at stefaren var en av de viktigste personene under oppveksten i Norge for henne, fordi selv om relasjonen mellom henne og moren var turbulent og dårlig, så har han alltid vært der og støttet og hjulpet henne. Stefaren kunne også bidra til å forme gode familieforholdet som var av store betydning for at informanter klarer seg i hverdagen. De fleste informanter som har hadde et godt forhold til sin stefar forklart at stefar

har hjulpet dem så mye de kunne, alt fra å ta med informanter for eksempel på treninger, hjulpet med lekser og så videre. Mer eksplisitt kan et eksempel fra informant 4 være, der hun tidligere havnet i vanskelige situasjoner i hennes oppvekst i Norge. Hun mente at stefar og mor har vært en støttespillere for å takle situasjoner om mobbing og som hadde betydning for at hun har funnet sin legning.

4.3.2 Svekket omsorgssituasjon i familien

Men ikke alle familieforhold innebærer bare gode opplevelser. Noen ganger var det slik at det var stefaren som hjalp til å håndtere informanters liv i Norge, men i noen tilfeller blir informants liv forhindret av stefarens innvirkning. Informant 2 er kritisk til sin stefar når hun tenker tilbake på livet i Norge i begynnelsen, at det var mye konflikter mellom henne og stefaren. Hun klarte ikke å komme overens med stefaren og at hun måtte hele tiden forsøke å forholde seg til husets uskrevne regler for å unngå konflikter med ham. Det var vanskelig å ha en normal dialog med ham, uten at han begynte å skrike, være uenige og finne feil Informant 2 hevder:

For han gir jo bare ut de negativ ord og energi. Da var det bedre for meg å forholde meg til at jeg ikke skal si noe i det hele tiden. Lev med det og forholder meg til det og bare unngå å krangle med ting som er unødvendig.

Videre i intervjusamtalen har hun kommet med sin mening om hvorfor hun helst ønsket å unngå å ha en konflikt med stefaren. Det er at hun blir lei seg over ordene og handlinger som stefaren gjorde mot moren hennes. Det gikk ut over henne når hun så at moren ble lei seg.

Innimellom kan det å unngå konflikter ikke lenger være nok for å få til et fredelig liv. Dette kommer til uttrykk gjennom informant 10 som har opplevd av å bli utsatt for vold av stefaren. Informant 10 sin situasjon var allerede dårlig fra før, ettersom han og søsteren ble tvunget å kalle stefar «daddy». I likhet med informant 2, har informant 10 også forsøkt å holde den nye familien oppegående og prøvde å komme i overens med ham. Men så kom et tidspunkt hvor alt i livet ble så ille for dere tre. En av de episodene informant husket godt var når moren måtte skaffe seg jobb i en annen by for å kunne sørge at familien skulle ha råd til å kjøpe mat. Fra informants perspektiv mente han at de spiste knekkebrød for å overleve fra dag til dag. Stefaren utagerte stadig helt til han ble siktet for å ha utøvd vold og drapsforsøk på informant

og hans søster. Situasjonen var ukontrollerbar, informanten ble tatt kvelertak på og stefar skrek om hvor moren deres var. Situasjonen med stefaren eskalerte og han plukket opp en kniv og truet dem på livet, før de fikk rømt ut av bygningen. Søsteren klarte å overleve gjennom å hoppe ut av vinduet i andre etasjer og rømte vekk uten sko, på midt på kaldeste vinteren med masse snø, og hun fikk mange skader. De går for å finne hjelp, og de små føttene etterlater seg spor av blod i den rene snøen. Informanten konkluderte med at de havnet på krisesenter, og vrimlet rundt og overnatta hos bekjente i nærmere ett års tid.

Problemer relatert til stefaren var ikke hendelser som kan regnes å være unormale hos thailendere etterkommere. Under intervjuet har informant 3 beskrevet en uforglemmelig hendelse i hans oppvekst i Norge. Tidlige opplevelser var preget først og fremst av å jobbe og måtte sørge for at familien skulle ha det bra i hverdagen. Som tidligere nevnt, har informant 3 ikke hatt et nær forholdet til sin mor, men han hadde følelsen av en forpliktelse til å forsvare sin mor mot stefaren, fordi det viste seg at moren og informanten har levd sitt liv i Norge med vold og krenkelser utført av stefaren. Det var to historier han aldri kommer til å glemme. Det første var at en dag har var tilstedte da stefaren møtte og hilste på andre thailandske damer på et kjøpesenter. Etter han kom hjem så fortalte ham hva som hadde hendt til sin mor. Som forventende har moren tatt opp denne situasjonen med stefaren og da ble han fryktelig sint og gikk bort til informanten for å banke ham opp. Moren prøvde å forsvare informanten, men slik han husket det har stefaren løftet henne opp mens han holdt hennes hardt rundt halsen. «*han løftet henne som ei dukke*», hevder ham. Dagene gikk, og de levde fremdeles sammen i samme hus. Så kom en dag midt i den mørkeste vinter tid, med temperaturer nede i 20 minus grader, stefar hadde tømt huset for alt av møbler, det eneste som han lot bli igjen var en tynn madrass, en pute og en dyne som sto igjen i huset, det var iskaldt den natten forteller han, og de måtte alle krølle seg sammen under dyna og holde rundt hverandre for å klare seg den natten.

4.3.3 Livet i Norge i dag

Ofte erkjente informantene synspunktet på hvilken posisjon etter de har levd i noen år i Norge. Hovedfaktorer av påvirkning til utforming av egen rolle må ses i sammenheng med tidligere avsnitt om den nye familien. Ofte vil det være når informanter innser realiteten på mor om hvor mye hun måtte oppleve både på godt og vondt under livet i Norge. Det andre er samspill mellom

familiemedlemmer som utspiller seg hos informant, som gjør at hun har formet en rolle i utgangspunkt av dem eller ved hjelp av dem.

Når det gjelder informanter som har opplevd omsorgssvikt fra familien, har de etter hvert innsett at moren har tålt og tapt mye for at barnet sitt skulle ha det bra. Etter voldelige opplevelser har informantene og deres mor flyttet fra stefaren, og så har de thailandske mødre fortalt realiteten, som de har skjult i mange år, for at de ikke ville vekke bekymring hos sine barn. Disse mødre har tålt denne smerten alene, for at barna skal leve et så normalt liv som mulig. Informant 10 har blant annet nevnt at mens moren var reist til Oslo for å jobbe, så måtte hun sove på gulvet på jobb eller dele i en liten seng med hennes kollega. Livet hennes besto av jobb for å sørge at barna skulle få råd til å kjøpe seg klær og mat. Og dette har langvarig konsekvenser ettersom mange informanter sier under intervjuer at helsetilstand hos mor i dag er dårlig på grunn av disse opplevelse de har måtte gå gjennom. Etter at informantene har blitt kjent med disse realiteten, enten i form av informasjon de fikk gjennom en samtale, eller opplevde de samme vonde hendelsene, så pleier de å danne seg en forestilling om at de ønsker å ivareta sin mor med det de beskriver som å være familieoverhode

I motsetning til informanter som har hatt en god oppvekst i Norge og godt forholdet med den nye familien, vil det å forme sin egen rolle være annerledes fordi de tolket livet fra forskjellige synspunkter. Det som blir vektlagt som kjennetegn i denne kategori er at når informanter har hatt gode støtte fra den nye familien så blir de mindre bekymret for sin fremtid. Noen informanter uttrykker det på en indirekte måte at de har droppet ut skolen eller ikke ha fullført skolegang, men så angrer de nå. Noen lever nå med en jobb som de har beskrevet at det var en jobb som var tilgjengelig for dem, men dette var ikke drømmejobben. Noen jobber på et sted der mor allerede har etablert seg før de kom til Norge, og da bekymret informant seg mye mindre fordi alt var allerede på plass før de kunne ha lært seg språket. oppvekstmiljø og sosiale kretser tyder å være begrenset ettersom de er fanget inn i en gitt oppfatning på at «dette var nok for meg». En annen faktor som indikerer hvordan livet i Norge er, dreier seg ofte om å holde sammen med sin gruppe. På starten av livet i Norge har de fleste informanter tilbrakt tid å finne nye thailendere venner i Norge. Understøttes av informant 10 og flere kommer det frem at han ble kjent med felles etterkommer barn gjennom det thailandske tempelet i Norge. Men av mange grunner har de valgt å ta mindre kontakt med dem fordi informanter oppfatter at det å henge med thailandske venner kan være barriere for å nå sin ønskende fremtid.

5. Diskusjon

I kapittel 4 analyserte jeg funn knyttet til forholdet mellom thailandske etterkommere og deres mødre, samtidig deres livserfaringer og -overgang fra Thailand til Norge. I dette kapitlet drøfter jeg den innsamlende empirien i lys av oppgavens teoretiske perspektiver for å besvare studiens problemstilling:

Hvilke erfaringer thailandske etterkommere har med å migrere til Norge, og hva slags utviklingsmuligheter har de i Norge?

Dette kapitlet referer hovedsakelig til fire ulike livserfaringer knyttet til migrasjon, med hovedfokus på de betydningene som thailandske mødre har for sine etterkommere og deres utvikling i Norge. De to første delene av diskusjonen (kapittel 5.1 og 5.2) tar for seg de tidligere opplevelsene thailandske etterkommere hadde fra hjemlandet sitt, og deres erfaringer da moren måtte flytte til Norge. Her benyttes datamaterialet fra tidligere forskning på immigrantfamilier, og derav anvender jeg disse perspektivene som analytiske innfallsvinkler. Den tredje delen (kapittel 5.3) omhandler aspekter som tar plass under overgangen mellom Thailand og Norge. Til tross for at studiens funn har vist at migrasjonen ikke er noe thailandske etterkommere selv velger, men ofte heller er et resultat av innflytelsene fra deres mødre, har jeg vektlagt intergenerasjonelle konflikter og relasjoner. Hensikten med dette er å avdekke de mellommenneskelige momenter mellom thailandske mødre og deres etterkommere, og ikke minst hvordan deres forhold i denne migrasjonsfasen påvirker måten thailandske etterkommere etablerer seg de første årene i Norge. Til slutt, utgjør den siste delen (kapittel 5.4) hoveddiskusjon til andre del av problemstillingen, som er systematisk framstilt ved hjelp av Bronfenbrenners utviklingsmodell (kapittel 2.1), kombinert med Harkness og Supers utviklingsnisje teoretisk rammeverk (kapittel 2.2.1). Målet til den siste diskusjonsdelen er å identifisere og sammenfatte påvirkningsfaktorer og framtrede trekk til thailandske etterkommere og deres utviklingsmuligheter i Norge.

Når det gjelder Harkness og Super sine teoretiske rammeverk kan beskrivelsen av barns utvikling i familiekontekster ikke gi en helhetlig predikasjon til barns utfall, men ved at jeg kombinerer deres tanker med Bronfenbrenner utviklingsøkologisk modellen, fremmer studiens diskusjon flere innfallsvinkler på hvordan thailandske mødre i en norsk familiekontekst forestiller sine etterkommere barn, og omvendt gir også studien et bidrag til

barn og unge thailandske etterkommeres beskrivelse i to ulike settinger hvor barns utvikling finner sted på tvers av landegrensene mellom Thailand og Norge. Og ved gjennomgående diskusjoner som settes studiefenomenet i en sammenheng av migrasjon og migrantsfamilier, avdekker disse diskusjonene ulike forhold som kan gi bedre forståelser av de ulike betingelser som Thailand henholdsvis, som opprinnelsesland og Norge som mottaksland tilbyr thailandske etterkommere. Jeg støtter meg på tidligere forskninger som viser at når en av de familiemedlemmer skal migrere for å være sammen med dem, så vil faktorer som familiegjenforeningstiden og ens postmigrasjon-opplevelser bidra til å forme og innvirke negativt på familieforholdet, noe som studiens forskningsspørsmål har forsøkt å besvare og avdekkes.

5.1. Mors tilstedeværelse

Funnene (kapittel 4.2) viser at alle informantene har migrert fra Thailand til Norge gjennom familiegjenforening, og at den eneste drivkraften bak migrasjonen har vært deres mor som har vært bosatt i Norge. Årsaken til gjenforeningen ligger hovedsakelig i samlivsbrudd eller skilsmisse mellom biologisk mor og far til de thailandske etterkommerne, og at mor på senere tidspunkt har giftet seg med en uten innvandringsbakgrunn, som regel sammen med etniske nordmenn. Dermed vil fellestrekk for alle informantene i premigrasjonsfasen i Thailand, innebære en periode med atskillelse etter å ha blitt forlatt av sine mødre.

Familiesplitting kan ha implikasjon på informantenes forståelse av sine tidligere liv. Ifølge informantenes migrasjonshistorier fører foreldrenes skilsmisse til en endring av familiestruktur der nærmeste foresatte ikke lenger er biologiske foreldre, men ofte er det besteforeldre som overtar rollen som hoved-omsorgspersoner mens informantene oppholdte seg i Thailand. Dette er i samsvar med Christensen (2019) som sier at ett av resultatene under migrasjonsprosessen er at gjenværende familiemedlemmer vil framstå som de eneste og viktigste støttespillerne for migrantbarna. Dette står derimot i kontrast til Hook og Glick (2020) som mener at besteforeldrene tvert om kan bidra til å forverre oppvekstsituasjonen til barna ved at de bidrar til å endre forholdet, slik at det utvikles en ny familiestruktur. Men samtidig har flere opplevd at besteforeldrene har vært en viktig ressurs for barnas oppvekst i Thailand. Funnene indikerer videre informantenes opplevelser som nye foresatte eller som en erstatning til deres biologiske foreldre. Slik har tankegangen hjulpet informantene til å tilpasse seg endringene i familiesituasjonen. For noen informanter som måtte bli værende uten et nært forhold til

slektninger eller med foresatte som ikke er i slekt, viser at hele oppholdet i Thailand ikke er fungerte i like stor grad som dem som har blitt ivaretatt av sine besteforeldre. Herav, besteforeldre som har stilt opp, spiller en svært viktig rolle i barndommen til thailandske etterkommere.

For å gjengi et reelt bilde av informantenes erfaringer med et velfungerende liv i Thailand kommer synspunktene til Foner & Dreby (2011) og Pérez et al. (2021) til anvendelse. De fremhever at immigrantfamilier er tilpassningsdyktige. Det er trolig at informanter som har overkommet denne utfordrende situasjonen, som foreldrenes skilsmisse og mors fravær, ikke lenger forventer å gjenforenes med sin mor etter en stund. Dette fører til at deres tidligere hverdag fremtrer som velfungerende når informantene anerkjenner å ha en fraværende mor. Innenfor et slikt premiss konstruerer informantene en realitet som er mulig å forholde seg til. Herav ligger det grunnpremissene for både Foner (1997) og Bronfenbrenner (1979) at barna ikke lenger er en passive mottakere, men at de inntar rollen som en aktiv aktør og gjør seg gjeldende når familiene splittes. I forbindelse med arbeidet til Berg og Gravråkmo (2016, s. 11) har de tatt opp et tema der foreldre måtte forlate sitt eget hjemland og skille seg fra barna sine. I denne adskillellesperioden vil gjenværende familiemedlemmer vise reaksjoner som kan beskrives med et uttrykk om «normale reaksjoner på unormale hendelser». I dette tilfellet vil barns separasjon fra mor medføre til opplevelser av sorg og tapsreaksjoner. Men for å komme seg videre i livet har barna justert tankene sine til virkeligheten slik at situasjonen anses som mindre belastende for dem, ofte i form av en anerkjennelse av et nytt liv uten mor. Dermed har barnet koblet seg fra sine følelser av å ha blitt sviktet av sin mor. Slik har de avgrenset seg fra slike situasjoner, preget av fravær for å kunne beskytte seg selv.

Dette kan illustreres med informant 8 som inntar en aktiv aktør tidlig i sin migrasjonsprosess, hvor den tidligere atskillelsen fra mor har ført til en uforutsigbar hverdag. Herunder forsøker hun å anerkjenne sine egne forutsetninger for å tilpasse seg til omgivelsene på nytt. Gjennom beskrivelsen av hennes tidligere hverdag at hun måtte bli kjent med ensomheten etter moren var borte. Det er nettopp i denne situasjonen med uforutsigbarhet at barn lærer seg å forstå, tilpasse seg og mestre sine omgivelser (Klefbeck & Ogden, 2003). Mine funn, når det gjelder mors fravær og mangelen på tilstedeværelse, er på lik linje med det som Klefbeck og Ogden (2003) viser i sin studie om at alle barn utsettes for risikotapt utvikling i løpet av oppveksten, men de har egne evner til å tilpasse seg motgang de har møtt i sitt oppvekstmiljø.

5.2 Barns forpliktelser i den thailandske familien

I tidligere diskusjon har jeg lagt til grunn at endringer i familiestrukturen og barns justering av egne tanker gjør det mulig for dem å kunne fortsette livet uten sine biologiske foreldre. Denne diskusjonen fremstiller videre betydningen av foreldreskapet i den thailandske familien. Sett i lys av tidligere immigrantforskningen har den vist at foreldreskapet har en sterk innflytelse som setter en spor og bidrar til at barna selv handler aktivt (Leirvik, 2010). I tillegg vil jeg se nærmere om thailandske mødre kan fortsette å ha en påvirkning til barnets liv ettersom de ikke oppholder seg i samme land. Ettersom internasjonal migrasjonsperspektiver fra Salole (2018) og Niyomsilpa et al (2018) har vist at det foreligger uatskilt transnasjonale familieband mellom opphavsland og mottaker land, vil diskusjonen ha et mål å avdekke hvordan etterkommerne ble påvirket av informanters meninger som de omgikk med, slik som av mors eller nærpersoner.

Studiens funn viser at splitting av familien og fravær fra biologisk foreldre i seg selv ikke har så store konsekvenser med vedvarende virkninger for thailandske etterkommeres liv i Thailand og Norge. Men derimot er mors fravær i større grad en utfordring som får negativ betydning for deres liv. Mye av dette finner vi i datamaterialet som peker på informanters oppfattelse av seg selv, har vært preget og regulert av mors tankerammer og av nærepersoners og familienes kulturelle kontekster.

Nærmere forklaringer kan illustreres ved hjelp av foreldres etnoteoretiske modell (Harkness & Super, 2006, 2021). Implisitt kulturell modell forstås i min studie som en betegnelse av kulturell konstruksjon der informantenes mor fremlegger sine opplevelser for barna. Dette er med å etterlate en ideologi hos det gjenværende barnet i Thailand. Ved å se nærmere på informants tidligere opplevelser kan det synes at mødrene utvikler målsettinger som stemmer overens med immigrantfamiliers perspektiver, der de har et overordnet mål om å forberede livet sitt, og på den måten baner de en vei for at barna skal kunne leve et bedre liv i det framtidige vertslandet (Foner 1997; Foner & Dreby, 2011; Suárez-Orozco, 2011). Ved å følge dette perspektivet synliggjøres beskrivelser om en implisitt kulturell modell som innrettes mot at thailandske familieverdier om å ivareta barnas liv og gjøre dem klare til å flytte til Norge.

Videre viser funnene om tidligere familieforhold i Thailand at gjenværende familiemedlemmer må forpliktes seg til å fullføre målene som var gitt av mor. I motsetning til tidligere forskningsargumentasjoner som ofte identifiserer familieforpliktelse i migrasjon som en negativ effekt til

barn (Fuligni, 2006; Foner & Kasinitz, 2007; Salole, 2018), viser studiens funn visse innvendinger til dette. Informants synspunkter viser til en oppfattelse at mor har en dominerende posisjon i familien, og de har strukturert visse begrensinger til informants dagligliv i Thailand. Mors innflytelse synes ikke være negativ. Funnene viser en entydig enighet om at barna følge rådene som var gitt av mødrene. For eksempel kommer det tydelig fram av flere informanter at livet deres i Thailand handlet om å gå på skolen. Sett fra teoretiske betegnelsen om familiens maktoverhode (Salole, 2018B), anvender jeg forståelsen av “å måtte gå på skolen” slik at informanter blir underlagt av vilkårlig makt som er stilt fra mor eller de andre gjenværende familiemedlemmer i Thailand. Denne betegnelsen om familiens maktoverhode oppstår i et transnasjonale liv når en av familiemedlemmer som bosette seg i et annet land enn sin familie, vil den manglende fysiske tilstedeværelse ikke innebære en svekket kontroll. Den synes heller med å forsterke og bevare familiens forholdregler og normer.

Med dette som utgangspunkt kan forståelsen av mor som familiens maktoverhode underbygges videre i forhold til Fuligni (1997) som peker på at undersøkelsen kan få en mer innlysende forklaring av deres aspirasjoner om utdanning ved å se på familien bakgrunn og demografisk kjennetegn, og Kaya (2014) som tydeliggjør at sosiale forhold fra storby og landsby vil på en viss måte påvirke mødrenes tanker rundt familie. I disse tilfellene tar jeg familiekontekster i betraktning til omstendigheter som utspiller seg i Thailand, og med dette fremkommer hovedsakelig i funnene til to oppvekstmiljøer der informanter har røtter i forskjellige demografiske områder. Hovedtrekkene til de demografiske områdene som thailandske etterkommere befant seg i denne studien kan deles mellom familier som streber etter å få seg en jobb for å sikre families økonomiske situasjon, og sørge til en dekkende inntekt til hele familien. Og familier som allerede tidligere har opprettet en stabil inntekt streber også etter disse behovene. Ut ifra informanters erfaringer i sin landsby vil de førstnevnte ha en felles forståelse på at foreldrene måtte reise ut til det de kaller storby. Dette medfører til at omgivelser de vokser opp i preges av mangel på økonomi, mens andre familiebakgrunner vil være mindre avhengig av sin familieinntekt. Ved å trekke inn Harkness & Super (2006, 2021) siste fase av foreldres etnoteoriers om at alle disse beskrevne tankegangene fra mor og handlingsmål for barn, vil til syvende og sist indikere hvordan barns utvikling og families funksjonalitet ser ut.

Konsekvensen av dette vil gå utover familiens oppmuntring til å gå på skolen. Dette har noe å si på hvordan tidligere foreldres handling strategi ser ut for barna. Altså vil familier som ikke er inntektsavhengig oppmuntre sine barn til å gå på skolen og gjøre seg klar til bosettingsfasen i

Norge, og vente på mødrenes søknad om familiegjenforening. Derimot vil thailandske etterkommere som kom fra en familie som trenger ekstra inntekt, tilsynelatende legge mindre vekt på at barna sine skal gå på skole. I likhet til (1997) og Kaya (2014) studier, er deres funn på lik linje med det jeg har lagt frem om thailandske barn innretter sine liv ved å assosiere seg med mors foreldreskap. Det kan tenkes at thailandske etterkommere som var gjenværende i Thailand har internalisert en familieverdi som tilsier at barns forpliktelse i familien er å gå på skolen før familiegjenforening tar plass. Jeg mener at en slik tanke har en betydning for deres vei til Norge, fordi ikke alle informanter vet om deres mødre har lagt en migrasjonsplan for dem og dette fører til at de har levd en barndom hvor de må være lydige ovenfor familieforpliktelser uten spesielle mål for seg selv. I tråd med resultater fra migrasjonsstudien kan denne diskusjon understøtte en forståelse at opphavsstedets betydning, oppvekstmiljø, og familieideologier muligens kan ha innfallsvinkel til etterkommerens barn og konsekvenser i deres kommende migrasjon (Paat, 2013).

5.3 Overgang til Norge og dens effekter på thailandske etterkommere

I tråd med Saloles (2018) sin forståelse om familiens maktoverhode muliggjør det å rette blikket på de thailandske familieverdier som har vært preget informantens barndom, og dermed kan diskusjoner bygge videre på en antakelse at informants utviklingsforløp har en innfallsvinkel gjennom utøvelse av foreldreskap. I denne diskusjonen utdyper jeg funnene i lys av konsekvensene på overgangen mellom Thailand til Norge gitt at effekter der det blir tatt beslutning om familiegjenforening fra mødrenes side, vil ha betydning for thailandske etterkommeres framtid. Diskusjonen om overgangen til Norge er i første omgang å ta utgangspunkt i Bronfenbrenner (1979) utviklingsøkologisk system, mikro-, mesonivået og identifisere sosiale relasjonsmønstre som er opprettet før overgangsprosessen tar plass. Deretter diskuterer jeg funnene i lys av et perspektiv på intergenerasjonelle konflikter og -relasjoner.

I tråd med Albertini et al (2019) sitt utgangspunkt kan disse perspektivene bidra til å avdekke mønstre, faktorer og konsekvenser bak transnasjonale familier, og i samsvar med hans utgangspunkt vil studien få bedre forståelse om funksjonen til den nye familien under migrasjonsprosesser og tidligste erfaringer i Norge. Under overgangssituasjoner framkommer det i funnene fra informants utelatende synspunkter, at overgang til Norge kan skilles mellom

planlagt- og tvungen overgang. I følge av Bø (2020) kan disse to uttrykkene overensstemme med en betegnelse om dramatiske overganger, som medfølger at overgangen til Norge dreies om forberedelser av ikke forventede livshendelser. Funnene viser at overgangen til Norge for thailandske etterkommere introduseres først som en introduksjonsfase av det nye familiemedlemmet og gjenoppretting av forholdet med mor. I henhold til Bronfenbrenners økologisk systemteori (1975) kan det tenkes at dette møte mellom stefar og mor, anses som en ny opprettelse av barns mikro- og mesosystemet, gjennom å bli kjent med denne nye familien og på forhånd etablere en ny familiestruktur før migrasjonen begynner. Dette understreker Bronfenbrenner (1979, s. 209-213) med at flere forbindelser i mesosystemet er viktige når barn inntar en økologisk overgang som å bytte fra en kjent til en helt ny ukjent setting, men dette vil også være avhengig av vedkommende sitt kjennskap til den nye settingen som tar plass. Det vil si thailandske mødres kjennskap til vertslandet er avgjørende for forståelsen av den kommende migrasjonen. Og i tråd med Bø (2018) er det viktig å ta hensyn til at samspill mellom barnet og de involverte personene under overgangssituasjonen fordi det å etablere en positiv samhandling vil trygge barnet, og bidra til en mer forutsigbar livsovergang.

Ved disse resonnementene løfter jeg videre frem viktigheten over denne såkalte introduksjonsfasen og at den har hensikt med å utvide og etablere et sosialt fellesskap i thailandske barns mesosystem. Fordi bakenforliggende årsaken, ligger det et formål om å endre familieforholdet der mor og hennes ektefellen fremstår som fremmede person, og gjøre det om til en familie. Med andre ord kan det poengteres at formålet er å endre avstand fra det fjerne mikrosystemet til det nærmeste mikrosystemet, gitt at gode trygge nettverk på mikronivå har betydning for thailandske etterkommeres liv i Norge. I forlengelsen av dette viser funnene to forskjellige retninger etter informanter har ankommet til Norge, mellom de som har et godt forhold til den nye familien og familier som har opplevd konflikter. Ifølge Bronfenbrenner (1979, s. 68-70) vil det være viktig å rette videre søkelys på hvordan barnet plasserer seg selv i dette relasjonsmønsteret, fordi det gjennomgående forhold fra tredjeperson kan ha indirekte påvirkninger som får virkninger på barnets situasjon i et forhold.

Basert på funnene er det en god grunn å tenke at mors relasjoner i nye ekteskapet, kan ha påvirkninger til familiesamhold med barna. Dette transnasjonale ekteskapet påvirker forholdet mellom thailandske mødre og barn, med tanke på hvordan de skal leve under samme tak igjen. Men dette kan også tenkes ut ifra at stefar påvirker mor, som synes være innstilt på opprettholdelse av relasjonsforholdet mellom mor-stefar-barn. Slik vil relasjonsmønsteret ha

utgangspunktet sitt i relasjonen til stefaren. Dette viser hvordan strukturendringer i familien blir uttrykk for effekter av økologisk overganger innen familier som skifter fra to personer- til tre persons relasjonsmønster (Bronfenbrenner, 1979).

Etter mitt syn kan dette tre persons relasjonsmønster bestå av det komplekse samspillet mellom mor-barn og hennes ektefelle. Dette kan synes at gjennom overgangsprosessen og familiegjenforening dannes det et grunnlag for hvordan thailandske etterkommeres liv forme seg i Norge. Tidligere forskningspublikasjoner anvender begrepet intergenerasjonelle relasjoner og intergenerasjonelle konflikter for å beskrive utviklingstrekkene når migrasjon tar plass i en familie (Albertini et al, 2019; Foner & Dreby, 2011; Foner & Kasinitz, 2007). Jeg mener at disse to begrepene får mulighet til å inkludere medmenneskelige dimensjoner som er med å understøtte og forsterke mine overnevnte synspunkter.

I min studie forholder jeg meg til thailandske etterkommeres oppfatning om mor, og slik framkommer det i funnene at forholdet mellom informanter og sine mødre har en basis fra ulike oppfatninger på hva som skal forventes av hverandre. I likhet med Berg & Gravråkmø (2016) sin studie om familiegjenforening kan det forstås slik at ved gjenforeningsprosessen kan etterkommere og den nye familien bli preget av tvil og mistillit. Herav har jeg forsøkt å se om faktorer som alder, kan prege et slikt utfall, men derimot viser funnene at alderen da informant kom til Norge har liten betydning når det gjelder gjenforeningsfasen ettersom families maktoverhode fremdeles er tett forbundet til informants levemåter. Men vekselvis viser det at uavhengig av alderen da thailandske etterkommere gjenforener med sin mor og ankommer til Norge, vil hjelp og støtte fra den nye familien ha større betydning på hvordan deres liv utfolder seg framover. Dette tyder å være en viktig kilde for fremtidig utvikling til thailandske etterkommere, fordi godt samhold og støtte fra familien er viktige forutsetninger for at gjenforente-barn overkommer ulike utfordrende situasjoner i livet framover (Berg & Gravråkmø, 2016; Sveaass & Reichelt, 2011).

Denne oppfatningen kommer til syne gjennom funnene at informanters intergenerasjonelle relasjoner med sine mødre har røtter fra da de vokst fra hverandre med et forskjellig liv, og når de må leve sammen er det mange ting som skal læres om hverandre, som en gjensidig tilpasning. Blant studiens informanter har de benyttet dette tidligste liv i Norge med å opprettholde relasjon med mor på nytt, å lære om sine nye omgivelser og den nye familien. Her vil thailandske etterkommere lære om å komme overens med de ukjente ved hjelp av den nye familiemedlemmene for å gjøre hverdagen mer håndterbar. Men om vi skifter familiens

relasjonsmønster fra to til tre personer vil en direkte konsekvens av å inkludere mors ektefellen, er økt kompleksitet i deres samhandling.

Den økende kompleksiteten treffer informanter som ikke har fått god støtte fra den nye familien, og mange opplever ofte mange at hjemmesituasjonen var delvis problematisk. Konsekvensene som følge av kompleksiteter som fremkommer i funnene er utsettelse for vold og trusler av stefar som voldsutøver mot mor og deres barn. Her må man tenke tilbake på det som har blitt tidligere nevnt om “uvisshet over realiteten til mor”, fordi når thailandske etterkommere havner i denne overgangsprosessen kan det tenkes at det er et resultat av at mor forsøker å ta med sine barn så fort mulig uavhengig om mors livssituasjon er bra eller dårlig. Og i det verste tilfellet viser funnene at denne uvissheten over realiteten til mor dreier seg om hemmeligholdelsen fra mor som skjulte vold og overgrep fra stefar. Det er trolig at informanter som etterkommere barn, måtte akseptere sin slik situasjonen fordi ut ifra informanters synspunkt har de en tro om at det var umulig å vende tilbake til hjemlandet. Forflytting til Norge kan dermed oppfattes som den eneste livsmulighet som muliggjør en fremtid for thailandske etterkommere, og herav vil livet i Thailand komme til en ende. Jamfør til Moldenæs (2020) har han også tatt opp en sak hvor en kvinne og hennes barn fra Thailand ble fysisk mishandlet og opplevde seksuell tvang i over fem år i Norge. På en samsvarende måte kan denne studien muliggjøre en forklaring til dette gjennom innblikket fra noen informanter som har også blitt utsatt av vold av stefar i senere tidspunkt i Norge. Moldenæs (2020) diskuterer nærmere på betydningen av at voldsutsatte innvandrereskvinner fortsetter å la seg bli mishandlet av ektefelle inntil oppholdstillatelsen blir oppfylt. I tillegg at innvandrerkvinner forsetter et voldelig forhold, fordi kvinnene er redde for at mishandlingen ikke er seriøs nok til å rapportere, og frykter de vil bli sendt hjem. I tråd med Moldenæs sin undersøkelse kommer det sterkt frem i mine funn at denne nye fremtiden i Norge kunne ha blitt hardt preget av uvisshet, voldsutøvelser fra stefar, eller dårlige familieforhold under gjenforeningsprosessen. Til tross for disse utfordringene valgte allikevel flere å bosette seg i Norge.

5.4 Utviklingsmuligheter i Norge

Studiens problemsstilling har vært å avdekke thailandske etterkommeres migrasjonserfaringer og utviklingsmuligheter i Norge. Denne diskusjon følger den andre del av problemstillingen om hva slags utviklingsmuligheter thailandske etterkommere har i Norge. Drøftingene er diskutert i utgangspunkt av Bronfenbrenners utviklingsøkologi at det finner tre settinger som er vesentlig å undersøke nærmere etter personer har gått gjennom økologiske overganger og anser som viktig for utviklingsprosessen for barn og ungdommer, disse settingene er hjemme, skolen, og jevnaldrende (Bronfenbrenner, 1979). For nærmere forklaringer til disse tre settingene trekker jeg inn utgangspunktet av modell for utviklingsnisjer (Harkness & Super, 2006, 2021) som ser de kulturelle verdier og et barns utvikling fra foreldrenes kontekster ved å inkludere variabler som omsorgspraksiser, omstendigheter og sosioøkonomiske forhold. Og når jeg binder disse to perspektivene sammen, vil det hjelpe til å kartlegge de unike omstendighetene for thailandske etterkommere. Dette er i tråd med Salole (2018, s. 159) sitt argument om at kombinasjonen mellom Bronfenbrenners utviklingsøkologisk modell og Harkness & Supers utviklingsnisjemodell, vil gi rom for å inkorporere migrasjonserfaringer samt sosiale aspekter og andre viktige momenter i krysskulturelle barns liv.

Basert på de internasjonale migrasjonsforskninger kan en mulig forklaring i migrantbarns utvikling ligge i å koble de sammenhengene mellom kulturelle referanserammer i opprinnelsesland og bosettingsland (Harkness & Super, 2006; Salole, 2018), og at disse påvirkningene kan gjøre seg gjeldende til måten migrantbarn forholder seg til vedkommende land (Paat, 2013). En forutsetning for forståelse av dette standpunktet er at det skal ikke utelukkes sammenhenger som forbindes i migrasjonsforløpet, altså drøftinger fra tidligere diskusjoner. Og ut ifra tidligere diskusjoner har jeg argumentert at representasjon av denne studiens utvalg om etterkommere barn, virker til å bli påvirket av thailandske mødre og dette fremhever imidlertid at deres migrasjonserfaringer innebærer mors utøvelse av mors autoritet som familiens maktoverhode. Dermed kan det tenkes at beslutningen om migrasjon, ikke er et selvstendig valg for thailandske etterkommere, men et valg som blir formet av innflytelse fra deres mødre. Med dette bygger denne diskusjon videre på utviklingsmuligheter i utgangspunkt av thailandske etterkommeres livssituasjoner de har gjennomlevd i Norge, og knytter til de mulighetene som deres mødre har tilbudt dem. Herunder diskuterer jeg mulige konsekvenser for deres utvikling for thailandske etterkommere i lys av funnene om at forflytting til Norge vises å gi større livsvalg og bedre livsstil enn det de har hatt i sine opprinnelsesland.

5.4.1 Familieliv

Mine funn viser fremdeles at uansett situasjoner etterkommere barnet havner i, vil måten de tilpasser sitt liv være avhengig av mors tilstedeværelse i Norge. Muligens forklaringene kan sees i sammenheng med samspill på mikrosystemene. Dette vil i lys av Bø (2020) vise at familiesituasjoner kan ha direkte innvirkning på barnets utvikling og samtidig kan den ha betydning for hvordan strukturer i mikrosystemene formes og utspiller seg. Av dette som grunnlaget ser jeg en felles tankerekke mellom mikrosystems i utviklingsøkologisk modellen og utviklingsnisje komponenten om fysiske omgivelser og sosiale omstendigheter som barnet lever under (Harkness & Super, 2006, 2021), at disse felle forståelser hjelper til å forklare hvordan thailandske etterkommere avhenger av den nye familien for å kunne komme i godt overens med sine nye omgivelser i Norge. Og basert på mikroprosesser som utspiller seg i thailandske etterkommeres livssituasjoner deler jeg dermed til to ulike påvirkninger av familiestrukturer.

Det første er familien som har opplevd omsorgs svikter i familien og i senere tid danner de et nytt familiemønster hvor mor framstår som eneforsørger for barna hun har blitt gjenforent sammen med. Den andre familiestruktur består familiemedlemmer av stefar, biologisk mor og barn, men variasjoner av deres relasjoner vil varieres ettersom funnene viser at stefar kan ha sterkere relasjon i form av thailandske etterkommeres mikrosystemet. Sett i en utviklingsøkologisk sammenheng antyder de tidligste sosiale omstendigheter i Norge at ved første ankomst i Norge, vil det næreste miljøet for thailandske etterkommere være hjemmet inntil de får begynt å gå på skolen og utvide sine mesosystemene.

Jeg vil også påpeke at dette mikro- og meso systemet har en innvirkning på thailandske etterkommeres betydning i utvikling og relasjonsbygging for den nye familien. Jeg vektlegger Bronfenbrenners tre grunnleggende påvirkningsfaktorer i et mikromiljø, disse er aktiviteter, roller og den relasjonelle gjensidigheten (Bronfenbrenner, 1979, s. 22) som er sentralt for å beskrive hvordan thailandske etterkommere utvikler sin forståelse i samspill med sine mikrosystemer. Forståelsen av etterkommeres aktiviteter dreier på mange måter om hendelser som foregår i hjemmesituasjoner med sin nye familiemedlemmene. Ettersom etterkommere er avhengig av personer som kan lære dem relevante kunnskaper og informasjon om Norge, utføres de fleste aktiviteter i felleskap sammen med familiemedlemmene som er tilgjengelig. Med tilgjengelighet knyttes det ofte til den neste påvirkningsfaktoren om rolle. Forståelser til dette handler om forventinger for tilegnelse av «oppskrift» av normer og atferd, barna ønsker

å lære til den relaterende posisjon og sammenhengende de inngår i (Bø, 2020). I studiens sammenheng kan oppskrifter omfatte forventinger til roller som kan fremme god utvikling for etterkommer barn, og dette kommer også fram fra funnene at aktiviteter og roller påvirkningsfaktorene henger sammen med hvorvidt den nye familien gjøre seg tilgjengelige til å tilbringe tid og lære sine barn. Aktiviteter gjelder om behov for leksehjelp eller via informasjonen fra foreldre om hvilke fritidsaktiviteter de kan delta på, i et slikt tilfelle har mange informanter nevnt fotballtrening.

Disse til sammen utgjør den siste faktoren om relasjonelle gjensidigheten. Bronfenbrenner (1979) uttrykker relasjonssamspillet mellom to personer som en dyd og dette er avgjørende for muligheter til personen i utvikling kan få. I tråd med mine funn har det vist at etterkommeres erfaringer på tilgjengelighet av foreldre kan fremstilles som gode muligheter slik at thailandske etterkommere kan utfolde sitt liv i en positiv retning. Men omvendt viser det at familien som ikke har hatt mulighet til å dele sin tid med barnet, tyder funnene muligens at utvikling hos etterkommere og konsekvens fra fravær i familien fører til barna trenger nye støttespillere i sitt mikrosystem. Det kan tenkes at fravær av familiemedlemmer vil bli erstattet av jevnaldrende venner og anses som en viktig ressurs for sosial støtte til etterkommeres liv i Norge. Herunder konsentrerer jeg meg videre om spørsmål som reiser seg i forhold til hvilke måter jevnaldrende venner oppfattes som en ressurs for støttespillere. For å besvare disse spørsmålene assosierer jeg neste underdiskusjon til det økologiske mesosystemet.

5.4.2 Sosialiseringensarena

Mine funn viser at involvering av thailandske mødre er i mindre grad svakere i Norge enn da barna var gjenværende i Thailand. Det er mange grunner til dette, blant annet når informanter får mulighet til å ta avstand fra foreldres væremåter og komme i kontakt med nye bekjente fra andre verdensdeler, eller når mødre er opptatt av sin jobb og hennes sosiale kretser. Slike synspunkter kan assosieres til Bronfenbrenner (1979) betydningen av mikro- og mesosystemet at nære personer som foreldre er viktige områder for sosialisering, og tatt i betraktning til Paat (2013) vil dette ha en egenskap med måten immigrantbarn forsøker å innlemmes i det nye samfunnet og oppretting av nye nettverk.

Samsvarende med funnene drøfter jeg med et metaforisk uttrykk «kontakt», gitt at ved ankomst til Norge har de mistet de fleste kontakter. Kontakt som symboliserer deres kultur, det tidligere hverdags liv, og kontakt med nære personer og venner. På bakgrunn av det kan det tenkes å ha

en underliggende sammenheng med hvordan thailandske etterkommere opprettholder sitt sosiale nettverk i Norge. Dette kan videre forklares i lys av Bø (2020) at opplevelsen av å være del av et sosialt fellesskap er avgjørende for utvikling og livskvalitet. I dette samspillet ytres det i en sosialiseringssprosess hvor individet innlemmes inn i et fellesskap og internaliserer de gjeldende normer og verdier som tilhører i den gruppen og fjernere innflytelsen fra lokalmiljø og storsamfunn (Bø, 2020). Og ved beretninger som kommer frem under intervjuene når det gjelder thailandske etterkommeres sosialisering i Norge, kan det drøftes slik at de tidligste sosiale nettverk informanter skaper har et mål om å finne noen som kan representere disse tapte «kontaktene» de har mistet i Thailand. For å berøre disse kontaktene en har mistet, vil miljøer i Norge som omgås av thailendere og de thailandske verdier være løsninger for de fleste thailendere. I de fleste tilfeller har informanter valgt å dra til det thailandske templet i Norge for å opprette disse kontaktene de føler de har mistet siden ankomst til Norge. Bø (2018) påpeker også at i et sosialt system hvor det foregår et samspill forutsetter det også sosialisering. I dette tilfellet oppfattes tempelet som en sosial arena og det blir uttrykt gjennom funnene at det er et møtested hvor vennekretser opprettholdes. Herav vil nettverket til en person utvide seg gjennom en tredjeperson som introduserer andre thailendere og så videre. Her innebærer et sosialt nettverk ikke bare å opprettholde kontakt med nye personer eller nye venner, men å komme tilbake til det de har mistet. Gjennom disse kontaktene kan de kjenne igjen tingene som en gang har tilhørt dem, blant annet det å dele det samme språket eller tidligere hjemby.

Likevel kan denne framstilling gjennom informanters innblikk angående thailandske venner ha negative konsekvenser for deres vei framover i Norge, noe som fører til at de ønsker å trekke seg vekk fra sine egne. Denne problematikken kan henvises til Paat (2013) om at det er tendens for nyankomne migranter å bo i etnisk nabolag med sine egne. For immigranter kan dette være en inngang til sosialisering i ny livsbane, men samtidig forhindrer de seg selv å bli godt kjent med landet de bor i. Dette er i samsvar med Kanchanachitra og Chuenglertsiri (2020) som har vist at thailandske kvinner som gifter med vestlige menn har begrenset sosialkrets og tilbringer stor sett all tid med sin ektefelle hjemme, og hvis de får utvidet sitt sosiale nettverk vil de ofte lokaliseres i et område hvor andre thailendere bor. Og på lik linje til dette finner Niyomsilpa (2018) også en tydelig forskjell at etablering av nettverk anses som viktig for thailandske kvinnelige migranter som migrerer på grunnlag av ekteskap. Med disse tre undersøkelsesresultatene kan det antydes at i denne studien representerer informanter felles nettverksbygging med sine thailandske mødre som har inngått ekteskap med nordmenn. Og som jeg tidligere har drøftet med det metaforiske uttrykket «kontakt» om gjenkjenning av sin

egne, vil dette resultere også i tråd med Paat (2013B) at lokalisering av tempelet som sosial arena støtter ikke kulturelt mangfold. Antagelig kan det synes for nyankomne thailandske etterkommere at det første ting de vil gjøre etter bosetting i Norge, er ikke å komme i overens med det norske lokalmiljø eller midlertidig innpasses seg som et medlem av det norske samfunnet, men at denne sosiale arenaen ses som en viktig sosialisering området hvor de thailandske verdier fremstår som begripelig for dem. Dilemmaet for slike sosial nettverk er at livet i Norge for thailandske etterkommere virker til å stoppe i denne livsbane og i verste fall til en stagnasjon og feilutvikling (Bø, 2018). Denne synspunktet kan også understøtte med Klefbeck og Ogden (2003) som menes at barnets nettverk i mesosystemet tilby en god utviklingsmulighet, men problemer vil oppstå når ulike mikrosystemer ikke harmoniseres. Dette illustreres når en utvidelse av mesosystemet introduserer en tredjepersoner i sin sosiale krets og etterlat dem i sitt nærmiljø, kan det risikere til en sosial segregering (Paat, 2013). Her tyder funnene blant annet at gjennom introduksjon av noen nye thailandske venner vil de treffer personer som besitter med sine kulturelle verdier i sine settinger, noe som gjenspeiler på den persons oppvekstvilkår i Norge. Det kommer til lys i funnene at tredjepersoner i vennekretsen introduserte dem hovedsakelig til bruk av narkotika. På grunn av forskningsformålet blir slike forhold ikke utdypet under intervjuer, men jeg vil understreke dette med en av de informants utsagn av denne vennskapsforholdet er et dårlig forbilde som man ikke burde forfølges.

5.4.3 Forpliktende ansvar overfor familien

Den overnevnte diskusjonen kan forstås som sosialiseringsprosess for thailandske etterkommeres tidligste erfaringer i Norge som har mye til felles ved at de forsøker å finne sitt etnisk nabolaget. Utover det, er opprettholdelsen av vennekretser er et salg av utvidelse av mesosystemene og anses som en erstatning av nærmiljøet i deres mikrosystemer. Dette fører til at forholdet til den nye familien beveger på en mer distansert måte. I følgende kapitlet undersøker jeg på ekso- og makrosystem nivåene og ser de fremtredende utviklingstrekkene til thailandske etterkommeres liv i Norge og samtidig utdyper jeg nærmere på effekter av thailandske mødre manglende tilstedeværelse under deres opphold i Norge.

For relevansens til studiens funn krever det å se disse to overnevnte systemnivåene i samspillet med hverandre fordi utviklingsmuligheter for thailandske etterkommere skjer parallelt, gitt at muligheter trer frem etter barns forholdet til mor omgås mindre hyppigere enn før. Jeg vil

dermed innlede denne diskusjon med en kort sammenfatting av disse to nevnte systemnivåene og deretter utdyper jeg på hvordan utviklingsmuligheter utfolder seg.

Bronfenbrenners forståelser på et eksosystem nivået handler om de omfattende indirekte påvirkning av de stedene foreldre oppholder seg i, eller samfunnsinstitusjoner som barnet sjeldent deltar i (Bronfenbrenner, 1979; Klefbeck & Ogden, 2003). Og i betraktning til familiekontekster kan eksosystemet skilles til tre utviklingsbaner som sier å ha påvirkning i barnets utvikling; disse er foreldres arbeidsplass, sosialkretsen til foreldre, og lokalsamfunns innflytelser (Bronfenbrenner, 1986A). I sammenheng med studiens funn består eksosystemene hovedsakelig av thailandske mødre arbeidsplass og hennes sosiale kretser, og fra informanters opplevelser kan dette oppfatte som manglende tilstedeværelsen av mødre. Mens makrosystem nivået dreier seg om de samfunnsmessig overordnede forhold mellom kulturelle aspektene, strukturene og ideologiske (Bronfenbrenner, 1979). Funnene som preger til forhold i makrosystemet er blant annet om de kulturelle referanserammer som thailandske etterkommeres tilegnes fra de ulike økologisksystemene og fra sin egen livserfaring i Norge. Ved å se disse i en sammenheng muliggjør at jeg kan forene disse to systemnivåene med Harkness og Supers (2021) utviklingsnisje komponenten som tilsvarer om kulturelt bestemte normer for barneoppdragelse og omsorg. Kulturaspektet til denne utviklingsnisjen blir trukket inn for å se på hvordan thailandske etterkommeres familieholdninger bidrar til å opprettholde verdigrunnlag som er med å forklare deres orientering i nye landet. Her synes jeg at det er viktig å se denne resonnement i tråd med Saloles (2018) perspektiv om krysskulturell oppvekst.

Å vokse opp i en annen land kan tenkes å være preget av to forskjellige kulturer som er motstridende mellom nye kulturelle verdier og familieverdier. Og på lik linje med Paat (2013) reiser det spørsmålet om hva som skal bevares? og i overordnet kan det forstås at migrantbarn og deres migrasjonsprosess, er prosesser av sosialisering i multikulturelle kontekster (Pérez et al, 2021) med kjernepunktet i familien og vekslinger mellom de gamle og nye settinger. Dermed kan dette tenkes å være et livspunkt som tilsynelatende er et krysspress for thailandske etterkommere ettersom sosialt nettverk de har opprettet i Norge er preget på tross av to kulturer. Slik framstillinger kan eksempelvis drøfte i samsvar med Kanchanachitra & Chuenglertsiri (2020) om at thailandske kvinneligemigranter har begrenset sosialt nettverk, og at migrantforeldre er skeptiske til å lære barna om den nye kultur om nye hjemlandet de bor i (Paat, 2013). På denne måten ser jeg en mulig forklaring som begrunnes slik at thailandske mødre beholde samme familieideologier de tidligere hadde i Thailand mot barna, fordi deres

omgivelser har hele tiden omgått av bestemte sosialiseringarenaene. Og av dette tilegner de for lite kunnskap om dette nye hjemlandet. Det medfører til at utviklingsnisjen om kulturelt bestemte normer for barneoppdragelse og omsorg mellom thailandske mødre og deres etterkommere barn, forblir som regel til fordel for thailandske mødre, for at familiens maktoverhode likeledes foreligger i henne. Og dermed blir det thailandske etterkommeres forpliktelser og ansvarlige å forfølge etter dem, noe som gjør at flere informanter måtte selv tilpasse og balanse denne kulturelt bestemte normer fra mødre side.

Til tross for denne ensidighet av kulturell referanserammen kan thailandske mødres sosiale liv være et vendepunkt til tilgang av etterkommeres samhandling av andre sosialiseringarenaer, og dette fører til at både ekso- og makrosystemet finner sted hos thailandske etterkommere. Herav når barna inntreffer med forskjellige økologiske systemer er det stor sannsynlighet for at de vil bli formet av deres kulturelle forskjeller og mangfoldet av familie settinger. (Se for eksempel, Paat 2013; Foner 1997, 2009). Ut ifra funnene oppfattes mødrenes fravær ikke lenger samme som de har opplevd i Thailand, men derimot kan fravær føre til barns muligheter til selv utforskning og lede dem til å ta egne avgjørelser i livet. De tydelige eksemplene resulterer i episoder hvor noen informanter ikke ønsket å fortelle til sine mødre hva de har gjort med sine etnisk norske venner eller thailandske venner, for eksempel drikking, delta i slåsskamp og reise til en annen by for å feste og treffe menn. Det kommer også frem i intervjuet at de måtte lyve sine egne handlinger til foreldre og framstiller seg selv i familielivet at de er snille og er sosialt oppegående. Dette er viktig å understreke at disse erfaringene kan ikke oppfatte som en feilutvikling for deres etterkommere, men at alle avgjørelser de har besluttet seg til er kilder til sine livserfaringer. Fordi til syvende og sist vil disse erfaringene formet til et utfall av sin utvikling.

5.4.3.1 Livet i dag

Siste punkt i diskusjon utgjør til sammen et resultat av hvordan livet til thailandske etterkommere er nå per i dag. Fortrolig kan den være viktigste reiseprosessen for personen i utvikling hvor de har gjennomlevd og erfart de ulike økologiske settingene gjennom sitt livsløp. Dessuten siden det eksisterer lite forskningsresultater som tas for seg perspektiv i kronosystemet, vil denne underdiskusjon baseres hovedsakelig på den generelle definisjonen av kronosystem som kreves at jeg må se endringer over tid i personens livsløp (Bronfrenbrenner, 1986B).

Klefbeck og Ogdens definisjon (2003) av kronosystemet kan kaste lys over thailandske etterkommeres forflytting til Norge. Jeg anser det fruktbart i det Klefbeck & Ogden (2003) å se en persons opplevelser i sine livshendelser kan stegvis spores til betydning for barns utvikling. I forbindelse med dette har jeg fulgte opp alle diskusjonene og fremhever muligens utviklingstrekkene i en kronologisk tidsrekkefølge, og herav får jeg en tilstrekkelig nyansert utviklingsforståelser av thailandske etterkommere i Norge. Når det gjelder den fasen av livet i Norge i dag, viser funnene at familiens betydning kommer tydelig frem; hvor viktig det er å stå sammen om livet i Norge. Ut ifra informantenes utsagn illustrerer det at det å holde fast på sitt opprinnelig familiemedlem fra Thailand, utgjør en viktig mening for informantene. For å forstå denne forklaringen, ser vi en sammenheng, der thailandske etterkommeres utvikling i Norge er preget av mødrenes og at de opplever et forpliktende ansvar overfor sin mor. Synspunktet anvender jeg fra Bø (2020) om at et av de målene for sosialisering er å lære barnet til å mestre sitt liv, gjennom interaksjoner av gjensidig samhandling mellom barn og de involverte personene fra forskjellige mikroarenaer. Med andre ord vil thailandske etterkommeres fortolkninger av sin livsmestring være avgjørende for deres videre livsløp.

Ut ifra denne begrunnelsen av Bø (2020) muliggjør studien å beskrive forandringer i foreldres etnoteorier fra Thailand til Norge. Fra informants opplevelser blir det tidligere omtalt at familieverdi går utover på familiens maktoverhode som tilsier at barns familieforpliktelser er å gå på skolen. Endringen til dette synspunktet av familieforpliktelser blir forandret til at de verdsetter familieverdier og ønsker å være et familieoverhode med et formål å kunne forsørge sine mødre og relevante familiemedlemmer i kommende fremtid. En slik oppfatning er assosiert med Saloles (2018, s. 236-237) sin argumentasjon med et uttrykk at gjennom de oppvekstårene kan krysskulturelle barn forårsakes å bli ansett som forvaltere av forpliktelser

overfor familien og forvalter av foreldres smerte som de har båret med seg gjennom et migrasjonsliv.

Ved å trekke inn kronosystemets tidssammenheng kan denne endring av familieforpliktelser videre spesifiseres tilbake til de stadige fordringer i mor-barn forhold fra Thailand til Norge. For det første kan forholdet til mor stamme tilbake til livet i Thailand som gjelder da thailandske mødre var i Norge for å begynne et nytt ekteskap i Norge, selv om de aldri glemte sine barn. Dette har kommet fram under intervjuer at de thailandske mødre vil fortsette å ha samhold blant de eksisterende familiemedlemmene som bor i Thailand. Enten via økonomisk støtte eller kontaktstøtte via telefonsamtale. Fra den transnasjonalfamilies perspektiv ligger det en alminnelighet om en antakelse at migrasjonsgrunn for migrantforeldre ofte har intensjonen om å være for barnets beste (Hook & Glick, 2020; Odden, 2018) og herav tyder funnene til at informantene erkjenner i ettertid at moren måtte tåle mye og noen ganger satt seg selv i en farlig situasjon fordi de trodde at disse valgene var den beste løsning for barnets framtid. Og dermed har informantene et ønske å skape et godt samhold i familien, der mor ikke nødvendigvis trenger å gjøre disse tingene for dem lenger. I tråd med Foner og Dreby (2011) kjennetegner dette som en slags intergenerasjonelle relasjoner som er med å stryke transnasjonale familien på tross av de tidene har vært separert og hendelser som måtte gjennomleves sammen. Dette kommer ofte til uttrykk gjennom at informant måtte bli familieoverhode for å kunne ivareta moren sin, og en slik tankegang omdannes etter informanter har opplevd realiteten på mors liv i Norge. Og når det gjelder for informantene som ikke måtte gjennomleve harde opplevelser med den nye familien, vil de ofte ha et godt samhold med hverandre. Disse funnene viser imidlertid til en konsensus av utviklingsmål som forventes fra hverandre (Salole, 2018), noe som befinner i thailandske etterkommeres familiekontekster i Norge. Utviklingsmål kan også drøfte i tråd med Pérez et al (2021) og Paat (2013B) om at foreldreinnflytelse kan anses som en navigasjon til å lede barnets liv og i følge av funnene kan slik oppfatning ovenfor mor oppleves som en naturlig del i hverdagen for flere informanter. Altså har det vist seg gjennom mine informanter at de presenterer seg selv i utgangspunkt av mor med en opplevelse at de setter seg selv i ansvar og forpliktelser overfor mor. Det fremkommer av noen informanter at målet de har i dag som å studere og ta høyere utdanning synes å ha sammenheng med mødrenes innflytelse. Ut ifra funnene kan dette skilles mellom informanter som har en overensstemmelse med mors ønsker, og informanter som ikke har like forventninger, men i en viss grad fått innflytelser fra mor. I videre forstand kan disse

utviklingsmålene og kravene mødrene setter ovenfor barna oversettes til handlingsstrategi, og dernest utviklingsutfall til thailandske etterkommere

Forandringer i familieprosess og de effekter til barns utvikling kan også settes i lys av kronosystemet som omfattes forandringer av omgivelser og familiestruktur som konsistens skjer i over tid (Bronfenbrenner, 1986, 1994). I lys av dette kan mine funn ses i sammenheng med Harkness og Supers (2006, 2021) utviklingsnisjes siste komponent om omsorgspersoner psykologi, og helsetilstand, herunder deres ideer om barns utvikling og atferd. Dette må sees i utgangspunkt av foreldres etnoteorier (avsnitt 2.2.2) og ut ifra funnene vil implisitt kulturell modell baserer fremdeles på at thailandske mødre og deres barn er kjernen i familiestrukturen hvorav stefar blir ofte omtalt som støttespillere. Thailandske etterkommeres familie spesifikke verdier er identisk like som før ved at familiemedlemmer vektlegger viktigheten om familieforpliktelser. Men ved å trekke inn Salole (2018, s. 234) kan det forstås at kunnskapen som opparbeides gjennom livserfaringer anses som en stor ressurs som er med å utvide et verdenssyn. I lys av dette kan det gi en mulig forklaring at de thailandske mødre kan tenkes å ha involvert og påvirker informanter i forskjellige tidsperioder. Dette kan illustreres som et kontinuum hvor «familie spesifikke verdier» om familieforpliktelser gjennom mor utspilles allerede da informanter bodde i Thailand, og utover dette kan det skje betydningsfulle hendelser under overgangen til Norge. Når mor og barn treffes igjen etter lang atskillelse, vil dette være med på å forme vedkommende nye familieverdier i Norge. Slik kan «familiens spesifikke verdier» rekonstrueres og formes på nytt etter begge partnere forflyttet til Norge og slik gjennomleve nye livshendelser sammen (Bronfenbrenner, 1986). Slik kan tiden oppleves som sammenhengende og gi utviklingsmuligheter i Norge for thailandske etterkommere, som et resultat av tillærte erfaringer.

6. Avslutning

Avslutningsvis tar jeg et tilbakeblikk til følgende studiens følgende problemstilling: *«Hvilke erfaringer har thailandske etterkommere med å migrere til Norge, og hva slags utviklingsmuligheter har de i Norge?»*

Problemstillingene har blitt besvart ved å sammenfatte hovedfunnene fra datamaterialet og ses den i sammenheng med tidligere forskning, teorier og en kvalitativ forskningsundersøkelse. Til tross for problemstillingen undersøker jeg også om forholdet til thailandske mødre kan ha betydning for deres etterkommeres utvikling i Norge. Denne studien undersøker personen-i-utvikling ut ifra familiekontekster der jeg sammenligner og ser barns utviklingsmuligheter i utgangspunkt av geografisk opphav, sosial bakgrunn som sosioøkonomisk status, og familiens verdier. Dette bidrar til at studiens undersøkelse inkluderer de overordnede helhetlige fortolkninger av hvilke omgivelser og kontekster som regnes å ha innvirkning til thailandske etterkommeres liv fra Thailand til Norge. Og på grunn av det kan resultater og diskusjoner være omfattende. Fordi studiens utvalgte teoretiske rammeverker mellom Bronfenbrenners utviklingsøkologisk modell og Harkness & Super sin utviklingsnisjemodell allerede er teoretiske forståelser som etterstreber å få flest mulig forklaring for hva som ligger bak et undersøkelsesfenomen fra mange omstendigheter. Og i overensstemmelsen med målsetting til undersøkelsens design av en eksplorerende tilnærming, representerer studiens resultater som beskrivelser av utdyping til flere vesentlige forhold som anses å ha fundamentale betydninger for thailandske etterkommeres liv til og i Norge. Foreløpige resultat av diskusjonene og funnene kan dermed anses som en veiviser for videre forskningsarbeid og det legger til grunn for en nyansert framstilling av bestemt tematikk.

Alle temaene jeg har tatt frem i diskusjonskapittelet tar utgangspunkt i det teoretiske grunnlaget til Urie Bronfenbrenners utviklingsøkologiske tenking. Det vil si at diskusjonsdelene er et overordnet resultatet av min refleksjon av et helhetlig perspektiv rundt de sammenhengene i settingene thailandske etterkommere barn og unge inngår i, noe som kan gi en dypere innsikt om deres vei fra Thailand til Norge. Og i tråd med studiens funn har jeg valgt å dele diskusjonskapittelet med en fundamental tanke om at thailandske etterkommeres erfaringer må ses i forhold til en kronologisk rekkefølge for at sammenhengen skal ha følgeriktighet.

Med en avsluttende sammenfatning av hva studien har avdekket, kan resultatene av thailandske etterkommeres migrasjonserfaringer til Norge kan være preget av en fastlåst oppfatning fra sine

mødre. De thailandske familieverdier som er formet av informantsfamilien fører til at barnets liv i Thailand er uten selvbestemmelser og de avgjørelser som skal tas forblir hos etterlatende mor som kommer med beslutningen om hva barnet skal leve for, før familiegjenforening tas plass. Ved tidshorizonten som stilles i forhold til de forestående forandringer har studien funnet at familieforholdet mellom disse to er uadskillelig og varierer etter grad av nærhet og distanse som endres på tvers av ulike migrasjonsfaser. Vendepunktet til forholdet mellom thailandske etterkommere og deres mødre fremkommer etter adskillelsesperioden og overgangsfasen hvor gjenforening tar plass i Thailand, noe som er med å forme måter de forestiller seg livet med sine mødre i Norge.

Videre deler jeg diskusjonen når det gjelder livet til Norge til fire underseksjoner, og enhver seksjon innebefatter stegvise drøftinger av oppfølging til Bronfrenbrenners mikro, meso, ekso, makro, og krono-nivå systematisk perspektiv. Hovedfunnene fra mikrosystemet handler hovedsakelig om omforming av ny familiestruktur, og resultatet viser at familiens tilgjengelighet er viktig for de tidligste erfaringer i Norge. Ved ankomst til Norge vil tilgjengelighet og foreldres tilstedeværelse stå sentralt for barns utviklingsmuligheter ettersom eneste sosial kretsen de har, er personer som bor under samme tak med dem. Videre tyder hovedfunnene fra mesosystemet at det vil oppstå en utvidelse av mesosystemene sine gjennom muligheter til å delta i andre sosialiseringarenaer. I denne fasen kan det tenkes at informanter beveger seg mot et mer distansert forhold til sine mødre, og dette viderekobles til hovedfunnene på eksosystemet som tilsier at mangelen på mors tilstedeværelse kan ha indirekte innvirkning til thailandske etterkommere. Informanter får opplevd å ta egne avgjørelser og være mindre avhengig av sin mor, og dermed kan det synes å være det viktigste området for muligheter til å innta rolleposisjon som person-i-utvikling. Hovedfunn på makrosystemet handler stort sett om balansekampen mellom de kulturelle referanserammer etterkommere får av sin mor og fra de umiddelbare miljøer barna befinner seg i. Til slutt kommer kronosystemet til uttrykk ved å se på disse avgjørende påvirkningene i forhold til forandringer over tid. Hovedfunn viser seg at etter thailandske etterkommere har mestret sitt liv i Norge, pleier de å reflektere tilbake til de tidligere erfaringer de har gjennomlevd med sin mor. Dette resulterer med at mange informanter oppretter sin egen familieverdier gjennom å være familieoverhode for å kunne forsørge sine mødre. Avslutningsvis kan det tenkes at denne reiseprosessen for thailandske etterkommere handler mye om å få muligheter til å oppleve sitt liv og å kunne ta sine egne avgjørelser.

7. Litteraturliste

- Albertini, M., Mantovani, D., & Gasperoni, G. (2019). Intergenerational relations among immigrants in Europe: The role of ethnic differences, migration and acculturation. *Journal of Ethnic and migration studies*, 45(10), 1693-1706.
<https://doi.org/10.1080/1369183X.2018.1485202>
- Andrejuk, K. (2020). Online qualitative research in immigrant communities: opportunities and challenges during the pandemic. *Ask: Research and methods*, 29(1), 55-73.
<https://doi.org/10.18061/ask.v29i1.0004>
- Balsnes, A. H. (2009). Koret Belcanto- en gullgruve av empiri i min hule hånd? I A. Halvorsen, H. C. G. Johnsen & P. Repstad (Red.), *Å forske blant sine egne Universitet og region- nærhet og uavhengighet* (s. 248-267). Høyskoleforlaget.
- Boado, H. C., & Ferrer, A. G. (2021). The impact of physical separation from parents on the mental wellbeing of the children of migrants. *Journal of ethnic and migration studies*.
<https://doi.org/10.1080/1369183X.2021.1935670>.
- Berg, B., & Gravråkmø, S. (2016). *Familiegjenforening i eksil: Forebygging gjennom familiesamtaler*. NTNU samfunnsforskning.
- Bronfenbrenner, U. (1944). A constant frame of reference for sociometric research. Part 2. Experiment and inference. *Sociometry*, 7, 40-75. <https://doi.org/10.2307/2785536>
- Bronfenbrenner, U. (1960). Freudian theories of identification and their derivatives. *Child development*, 31(1), 15-40. <https://doi.org/10.2307/1126378>
- Bronfenbrenner, U. (1974). Developmental research, public policy, and the ecology of Childhood. *Child development*, 45(1), 1-5 <https://doi.org/10.2307/1127743>
- Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human development. *American Psychologist*, 32(7), 513-531. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.32.7.513>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Bronfenbrenner, U. (1986A). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental psychology*, 22(6), 723-742.
<https://doi.org/10.1037/0012-1649.22.6.723>
- Bronfenbrenner, U. (1986B). Recent advances in research on the ecology of human development. I R. K. Silbereisen, K. Eyferth, & G. Rudinger (Red.), *Development as*

- action in context: Problem behavior and normal youth development* (s. 287-309). Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-662-02475-1_15
- Bø, I. (2020). *Barnet og de andre: Nettverk som pedagogisk og sosial ressurs* (5.utg.). Universitetsforlaget.
- Carling, J., Erdal, M. B., & Ezzati, R. (2014). Beyond the insider-outsider divide in migration research. *Migration Studies*, 2(1), 36-54. <https://doi.org/10.1093/migration/mnt022>
- Castello, C. (2019, 20 februar). *Thai-kvinner sliter med å finne gode jobber i Norge*. Utrop. Hentet fra <https://www.utrop.no/nyheter/nytt/34602/>.
- Christensen, A. (2019). Migrasjonsprosesser. I L. Liam, R. Dybahl, H. Siema, I. Julardzija & H. H. Bakke (Red.), *Asylsøkere og flyktninger: Psykisk helse og livsmestring* (s. 17-29). Universitetsforlaget.
- Christophersen, C. (2010). Interesser, nærhet og brudd: Om å forske på egen musikkpedagogisk kultur. *Nordisk musikkpedagogisk forskning: Årbok 12* (s. 31-42). Unipub.
- Dahl, Ø. (2019, 11. januar). *Ny i Norge*. NDLA: nasjonal digital læringsarena. Hentet fra: <https://ndla.no/subject:1:b9e86c43-93b8-49e9-81af-09dbc7d79401/topic:2:194233/topic:2:78246/resource:1:78249>
- Dzamrija, M . T. (2019, 5. mars). *Slik definerer SSB innvandrere*. SSB. Henter fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/slik-definerer-ssb-innvandrere>.
- Foner, N. (1997). The immigrant family: Cultural legacies and cultural changes. *The international migration review*, 31(4), 961-974. <https://doi.org/10.1177/019791839703100407>
- Foner, N. (2009). Introduction: Intergenerational relations in immigrant families. I N. Foner (Red.), *Across generations: immigrant families in America* (s.1-20). New York university press.
- Foner, N., & Dreby, J. (2011). Relations between the generations in immigrant families. *Annual review of sociology*, 37, 545-564. <https://doi.org/10.1146/annurev-soc-081309-150030>

- Foner, N., & Kasinitz, P. (2007) The second generation. I M. C. Waters & R. Ueda (Red.), *The new Americans: A guide to immigration since 1965* (s.270-282). Harvard university press.
- Fuligni, A. J. (1997). The academic achievement of adolescents from immigrant families: The role of family background, attitudes and behaviour. *Child development*, 68(2), 351-363
<https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1997.tb01944.x>
- Fuligni, A. J. (2006, 1. july). Family obligation among children in immigrant families. *Migration information source*.
<http://www.migrationinformation.org/Feature/display.cfm?id=410>
- Gray, L. M., Wong-Wylie, G., Rempel, G. R., & Cook, K. (2020). Expanding qualitative research interviewing strategies: Zoom video communications. *The qualitative report*, 25(5), 1292-1301. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2020.4212>
- Gulbrandsen, L. M. (2017). Urie Bronfenbrenner: En økologisk utviklingsmodell. I L. M. Gulbrandsen (Red.), *Oppvekst og psykologisk utvikling: innføring i psykologiske perspektiver* (2. utg., s. 51-72) Universitetsforlaget.
- Harkness, S., & Super, C. M. (2006). Themes and variations: Parental ethnotheories in western cultures. I K. H. Rubin & O. B. Chung (Red.), *Parental beliefs, and child development in cross-cultural perspective* (s. 67-79). Psychology press.
- Harkness, S., & Super, C. M. (2021). Why understanding culture is essential for supporting children and families. *Applied developmental science*, 25(1), 14-25.
<https://doi.org/10.1080/10888691.2020.1789354>
- Hook, J. V., & Glick, J. E. (2020). Spanning borders, cultures, and generations: A decade of research on immigrant families. *Journal of marriage and family*, 82(1), 224-243.
<https://doi.org/10.1111/jomf.12621>
- Huitfeldt, A. & Kavli, H. C. (2004). *Det globale ekteskapsmarkedet: Ekteskap mellom norske menn og utenlandske kvinner- kunnskapsstatus og kunnskapsbehov* (Fafo- notat 2004:23). Forskningsstiftelsen Fafo.
- Høydahl, E. (2008). Innvandrerbegreper i statistikken: Vestlig og ikke-vestlig – ord som ble for store og gikk ut på dato. *Samfunnsspeilet*, 22(4), 66-69. SSB
- James, N., & Busher, H. (2016). Online interviewing in qualitative research methods. I D. Silverman (Red.), *Qualitative research* (4. utg., s. 246-260). Sage.

- Kafle, N. (2013). Hermeneutic phenomenological research method simplified. *Bodhi: An interdisciplinary journal*, 5(1), 181-200. <https://doi.org/10.3126/bodhi.v5i1.8053>
- Kanchanachitra, M., & Chuenglertsiri, P. (2020). Thai wives in Europe and European husbands in Thailand: how social locations shape their migration experiences and engagement with host societies. *Journal of ethnic and migration studies*, 46(8), 1588-1605. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1711569>
- Kaya, M. S. (2014) Kvinner med innvandrerbakgrunn og yrkesdeltakelse. I M. S. Kaya & H. Fauske (Red.), *innvandrere på utsiden av samfunnet* (s. 31-62). Abstrakt forlag.
- Klefbeck, J., & Ogden, T. (2003). *Nettverk og økologi: Problemløsende arbeid med barn og unge* (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Leirvik, M. S. (2010). «For mors skyld». Utdanning, takknemlighet og status blant unge med pakistansk og indisk bakgrunn. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 10(1), 23-47. <https://journals.oslomet.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1046>.
- Lidén, H. (2005). *Transnasjonale serieekteskap: Art, omfang og kompleksitet* (ISF Rapport 2005:11). Institutt for samfunnsforskning
- Lie, B. (2004). *Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge* (SSB Rapport 2004/1). Statistikk sentralbyrå
- Moldenæs, F. F. (2020). Voldutsatte minoritetskvinneres rettssikkerhet i Norge. *Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål*, 18(2), 94-107. <https://doi.org/10.18261/issn.0809-9553-2020-02-02>
- Molstad, C. S. & Steinkellner, A. (2020). *Familieinnvandring og ekteskapsmønstre 1990-2018* (SSB Rapport 2020/5). Statistisk sentralbyrå
- Neumann, C. B., & Neumann, I. B. (2012). *Foskeren i forskningsprosessen: En metodebok om situering*. Cappelen damm akademisk.
- Niyomsilpa, S., Kanchanachitra, M., Chuenglertsiri, P. & Punpuing, S. (2018). Transnational migration between Thailand and Europe: Migrants' experiences and perception. I P. Pitkänen, M. Korpela, M. Aksakal & K. Schmidt (Red.), Characteristics of Temporary Migration in European-Asian Transnational Social Spaces. *International perspectives on migration* (vol.14, s. 81-98). https://doi.org/10.1007/978-3-319-61258-4_5

- NOU 2001: 20. (2001). *Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (Introduksjonsloven)*. Arbeids- og sosialdepartementet.
- Paat, Y. F. (2013) Working with immigrant children and their families: An application of Bronfenbrenner's ecological system theory. *Journal of human behavior in the social environment*, 23(8), 954-966. <https://doi.org/10.1080/10911359.2013.800007>
- Pang, X. (2021, 5 juni). «Er moren din sånn mail-order bride?». VG. Hentet fra: https://www.vg.no/i/BlgWXE?utm_source=kopierlink&utm_content=deleknapp&campaign=topp
- Paulgaard, G. (1997). Feltarbeid i egen kultur- innenfor, utenfor eller begge deler? I E. Fossåskaret, O.L. Fuglestad & T. H. Asse (Red.), *Metodisk feltarbeid. Produksjon og tolkning av kvalitative data* (s.70-94). Universitetsforlaget.
- Pérez, I., WU, R., Murray, C. B., & Bravo, D. (2021). An interdisciplinary framework examining culture .and adaptation in migrant children and adolescents. *New directions for child and adolescent development*, 2021(176), 13-39. <https://doi.org/10.1002/cad.20405>
- Odden, G. (2018). *Internasjonal migrasjon: En samfunnsvitenskapelig innføring*. Fagbokforlaget.
- Repstad, P. (2007). *Mellom nærhet og distanse: Kvalitative metoder i samfunnsfag* (4. utg.). Universitetsforlaget.
- Ryen, A. (2002). *Det kvalitative intervjuet: Fra vitenskapsteori til feltarbeid*. Fagbokforlaget.
- Salole, L. (2018). *Identitet og tilhørighet: Om ressurser og dilemmaer i en krysskulturell oppvekst* (2. utg.). Gyldendal akademisk.
- Souralová, A. (2021). “My parents did everythings for us but nothing with us”: Parenting and mothering in Vietnamese immigrant families in the Czech Republic. *Asian and pacific migration journal*, 30(1), 39-59. <https://doi.org/10.1177/0117196820981376>
- SSB. (2021A). 05184: *Innvandrere, etter kjønn, landbakgrunn, statistikkvariabel og år 1970-2021* [Statistikk]. <https://www.ssb.no/statbank/table/05184/tableViewLayout1/>.
- SSB. (2021B). 09817: *Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre, etter innvandringskategori, landbakgrunn og andel av befolkningen 2010-2021*[Statistikk]. <https://www.ssb.no/statbank/table/09817/tableViewLayout1/>.

SSB. (2021C). *Fakta om innvandring*. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>.

Stebbins, R. A. (2001). Exploratory research in the social sciences. *Qualitative research methods* (Vol. 48). Sage. <https://dx.doi.org/10.4135/9781412984249>

Suárez-Orozco, C., Bang, H. J., & Kim, H. Y. (2011). I felt like my heart was staying behind: Psychological implications of family separations & reunifications for immigrant youth. *Journal of adolescent research*, 26(2), 222-257.

<https://doi.org/10.1177/0743558410376830>

Sveaass, N., & Reichelt, S. (2011). Familiegjennforening i eksil – en utfordring for familierapeuter. *Fokus på familien*, 39(3), 210-230.

<https://doi.org/10.18261/ISSN0807-7487-2011-03-05>

Thagaard, T. (2018). Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder (5.utg.). Fagbokforlaget.

Thoresen, L., Rugseth, G., & Bondevik, H. (2020). Fenomenologi i helsefaglig forskning. Universitetsforlaget.

Tyldum, G., & Tveit, M. (2008). *Someone who cares: A study of vulnerability and risk in marriage migration from Russia and Thailand to Norway* (Fafot notat 2008:26). Forskningsstiftelsen Fafo.

UDI. (u.å.-a). *Førstegangs familieinnvandringstillatelser etter søkerens statsborgerskap og relasjon til personen i Norge (2020)*.

<https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/forstegangs-familieinnvandringstillatelser-etter-sokerens-statsborgerskap-og-relasjon-til-personen-i-norge-2020/>

UDI. (u.å.-b). *Innvilgede familietillatelser for tredjelandsborgere etter måned og statsborgerskap (2020)*.

<https://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/innvilgede-familietillatelser-for-tredjelandsborgere-etter-maned-og-statsborgerskap-2021/>.

UDI. (2020, 18. desember). *Nytt krav til botid for permanent oppholdstillatelse, sist endret 18 desember 2020*. <https://www.udi.no/viktige-meldinger/krav-til-botid-for-a-fa-permanent-oppholdstillatelse/>

Utlendingsloven (2008). *Lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her*

(LOV-2008-05-15-35). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2008-05-15-35>

Van Manen, M (2016) *Researching lived experience: human science for an action sensitive pedagogy* (2.utg.). Routledge.

Van Manen, M. (2017). Phenomenology in its original sense. *Qualitative health research*, 27(6), 810-825. <https://doi.org/10.1177/1049732317699381>

Vedlegg 1: Intervjuguide

Introduksjon

Grunnleggende informasjon om forskningsformålet og deltakerens rettigheter

Alder til informant

Alder da informant flyttet til Norge

Hvor lenge har du bodd i Norge

1. Mor og barn

Kan du fortelle om hvordan forholdet deres var (du og mor) i Thailand?	Viktig med en kronologisk rekkefølge <ul style="list-style-type: none">• Før hun flyttet til Norge• Perioder der mor bodde i Norge• Etter hun forsøkte å gjenforene med deg eller å ta deg opp til Norge.• Var det din egen avgjørelse eller ditt ønske å flytte til Norge?• Kun relasjoner/hendelser som jeg er ute etter. Unngå å spørre subjektive følelser.
Kan du fortelle om hvordan forholdet var mellom dere i Norge?	<ul style="list-style-type: none">• Tidligste relasjoner• Informant tolker selv hvor "tidlig" betyr. Ved å begrense til antall år kan man lett overse viktige eller vendepunkt i livshendelser.
Kan du nevne eller fortelle noen episoder som du synes var vanskelig når det gjelder å gjenforene med din mor igjen?	<ul style="list-style-type: none">• Å se om informant hadde problemer eller utfordring relatert til familielivet (hvem som helst).• Hvis alt gikk perfekt i familielivet: SPØRR: hvorfor tror du det? Kan du fortelle hverdagen

	<p>din da du bodde sammen med mor (eller familie, om informant nevnes tredjeperson)</p>
<p>Av disse fortellinger vi har gått gjennom så langt, hvordan vil du beskrive din relasjon med din mor i dag?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Om svaret inneholdt negativ innstilling mot moren. SPØRR: Hva håper du på at hun kunne gjøre bedre, enten for deg selv eller å holde familie sammen. • Om svaret inneholdt positiv innstilling mot moren. SPØRR: Er det fordi hun har hjulpet deg i de tider i Norge? På hvilke måter da?

2. Alternativ spørsmål/ utenfor familie rekkevidde

<p>Hvordan var mors forventninger til hvordan du skal leve livet ditt i Norge?</p> <ul style="list-style-type: none"> • + har dette noen gang ført til konflikter med andre nær deg 	<ul style="list-style-type: none"> • Er hennes ønsker overensstemme med dine ønsker om livet i Norge?
<p>Hvem annet som hadde betydning eller viktige personer i dine oppveksten i Norge og i Thailand?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Å sjekke om mor eller familie er ikke de eneste støttespiller informant fikk under livet i Norge • Spør nærmere om “hvordan”
<p>Alt i alt, i hvilken grad/ måte kan relasjonen eller forholdet med din mor, hjelper deg til å leve ditt liv i Norge?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avslutning spørsmål der informant kan reflektere tilbake til de tidligere spørsmålene og tolker på hvordan relasjonen (mor og sønn/datter) har hjulpet dem å “klare seg bra/ ikke bra” gjennom livet i Norge

Vedlegg 2: Informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet «innvandreres opplevelse av å få et godt liv i Norge»

Det er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å formidle kunnskap innen innvandring til Norge om hvordan unge thailendere opplever sitt liv i Norge og igjen å være gjenforene med moren.

Formål

Innvandrergruppen denne studien er personer som opprinnelse kommer fra Thailand. Min hensikt med prosjektet å få fram enkelthistorier fra thailendere som flyttet til Norge i ung alder, og regnes å ha kommet til Norge gjennom familiegjenforening. Av den grunn ønsker jeg å avdekke dine opplevelser og erfaringer du har hatt i Norge, noe som kunne bidra til å øke kunnskap om deres livssituasjon i Norge.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet

Universitetet i Agder, institutt for sosiologi og sosialt arbeid er ansvarlig for prosjektet

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Det vil bli arrangert individuelle intervjuer med deltager. Intervjus varighet er på ca. 1-1 ½ time. Intervjuspørsmålene omhandler hverdagslivet ditt før du flytter til Norge og etter du har flyttet til Norge. Temaer som vil bli tatt opp handler om din familie, din tanke om egen posisjon i Norge når du er i mellomposisjon mellom to kulturer, og at det kan eventuelt kan fremkomme spørsmål om religion, etnisitet og helseopplysninger. Et par eksempler på spørsmål er å fortelle om din overgang fra å bo i Thailand og å gjenforene med din mor igjen, og hvilke tradisjoner og verdier synes du er viktigst for deg.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slette. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern- Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Alt som samles inn av informasjon vil kun brukes av meg og min veileder.

Deltakerne vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjon. Det vil opplyses bakgrunn om bydelen i Thailand du var fra, alder og lengder på botid i Norge. For å sikre at ingen uvedkommende gjenkjennes deg, blir ditt navn og kontaktopplysningene erstattet med fiktive navn. Personopplysninger skal derfor ikke kan spores og alle opplysninger om deg vil

anonymiseres, slik at du ikke vil gjenkjennes av andre underveis eller i den ferdige oppgaven.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/ oppgaven er godkjent, noe som etter planen er 01.12.2021. Deretter vil alle personopplysninger som er innsamlet bli slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke

På oppdrag fra Universitet i Agder har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Natthakit Benjakul
Masterstudent i sosiologi og sosialt arbeid ved UiA
Tlf: 92 55 85 54
e-mail: natthakitb@uia.no

Hovedveileder Maryann Jortveit
Førsteamanuensis
Institutt for pedagogikk
Universitet i Agder
e-mail: maryann.jortveit@uia.no

Biveileder Randi Edland Kroken
Førsteamanuensis
Institutt for sosiologi og sosialt arbeid
Universitet i Agder
e-mail: randi.e.kroken@uia.no

Personvernombud ved UiA
Ina Danielsen
e-mail: ina.danielsen@uia.no

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:
NSD – Norsk senter for forskningsdata AS
Tlf: 55 58 21 17

e-mail: personverntjenester@nsd.no

Med vennlig hilsen

(veileder)

(Student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet innvandreres opplevelse av å få et godt liv i Norge, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i individuelt intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: NSD sin vurdering

11/6/21, 11:43 PM

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Innvandreres opplevelse av å få et godt liv i Norge

Referansenummer

753030

Registrert

23.11.2020 av Natthakit Benjakul - natthakitb@student.uia.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Agder / Fakultet for humaniora og pedagogikk / Institutt for pedagogikk

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Maryann Jortveit, maryann.jortveit@uia.no, tlf: 38141311

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Natthakit Benjakul, natthakitb@uia.no, tlf: 92558554

Prosjektperiode

01.12.2020 - 01.12.2021

Status

18.12.2020 - Vurdert

Vurdering (1)

18.12.2020 - Vurdert

<https://meldeskjema.nsd.no/vurdering/5fbb7ca9-880b-44af-8ac0-e37bf40d53df>

1/4

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet den 18.12.2020 med vedlegg, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>
Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet behandler særlige kategorier av personopplysninger om etnisitet, religion og helse og alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 01.12.2021.

LOVLIG GRUNNLAG FOR UTVALGET

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 nr. 11 og art. 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse, som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen er dermed den registrertes uttrykkelige samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a, jf. art. 9 nr. 2 bokstav a, jf. personopplysningsloven § 10, jf. § 9 (2).

LOVLIG GRUNNLAG FOR TREDJEPERSON

Under datainnsamlingen kan det fremkomme personopplysninger om mor og stefar når informantene skal snakke om familielivet. At slike opplysninger fremkommer er nødvendig for å oppnå prosjektets vitenskapelige formål, men fokuset i intervjuene er på innmelder selv og hans/helles opplevelser og meninger. Som et tiltak for å redusere personvernrisikoen til tredjepersoner vil det i prosjektet ikke registreres navn på tredjepersoner og alle personopplysninger om tredjepersoner vil anonymisert fortløpende.

Prosjektet vil behandle personopplysninger om tredjeperson med grunnlag i en oppgave av allmenn interesse.

Vår vurdering er at behandlingen oppfyller vilkåret om vitenskapelig forskning, jf. personopplysningsloven § 8, og dermed utfører en oppgave i allmenhetens interesse. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være utførelse av en oppgave i allmenhetens interesse, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e), jf. art. 6 nr. 3 bokstav b), jf. personopplysningsloven § 8.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER – UTVALGET

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

DE REGISTRERTES RETTIGHETER - TREDJEPERSONER

Så lenge tredjepersoner kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter:: åpenhet (art. 12), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), protest (art 21).

Varigheten for behandling av opplysningene er kort, omfanget av opplysninger er lite, og mengden av sensitive opplysninger er lav. Det vurderes derfor at det kan unntas fra informasjonsplikten jf. personvernforordningen art. 14 nr. 5 bokstav b, ettersom behandling er nødvendig for å oppnå prosjektets vitenskapelige formål og det er sannsynlig at utvalget vil i motsatt tilfelle ikke komme med relevant informasjon.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

Microsoft OneDrive er databehandler i prosjektet. NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Mirza Hodzic
Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)